

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

Britsko-americké vztahy během americké občanské války

Vít Novák

Plzeň 2024

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra historických věd

Studijní program Historické vědy

Studijní obor Moderní dějiny

Diplomová práce

Britsko-americké vztahy během americké občanské války

Vít Novák

Vedoucí práce:

Mgr. Jiří Vyčichlo, Ph.D.

Katedra historických věd

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2024

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval (a) samostatně a použil (a) jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, 2024

.....

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval Mgr. Jiřímu Vyčichlovi, Ph.D, za obětavý přístup, cenné rady a odborné vedení mé práce.

OBSAH

1 ÚVOD	1
2 ZAČÁTEK VÁLKY A VYHLÁŠENÍ NEUTRALITY	6
2.1 Vzájemné vztahy před vypuknutím konfliktu	6
2.2 Na pokraji války	7
2.3 Začátek konfliktu a vyhlášení neutrality	9
3 BRITSKÝ POCIT NEJISTOTY	14
3.1 Blokáda	14
3.2 Vyjednávání o přistoupení k Pařížské deklaraci	16
3.3 Bunchova aféra	17
4 AFÉRA TRENT	20
5 KRIZE 1862 A OTÁZKA INTERVENCE	32
6 ZACHOVÁNÍ NEUTRALITY A KONEC VÁLKY	52
6.1 Proklamace o emancipaci	52
6.2 Výstavba válečných lodí ve Velké Británii	54
6.3 Cesta ke konci války	59
7 ZÁVĚR	64
8 POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA	68
8.1 Vydané prameny	68
8.2 Periodika	68
8.3 Literatura	68
8.4 Internetové zdroje	74
9 RESUMÉ	75

1 ÚVOD

Velkou Británii vypuknutí Americké občanské války postavilo před nelehké rozhodnutí, na čí stranu se přiklonit. Britská aristokracie i členové parlamentu měli velmi dobré vztahy s bohatými jižanskými plantážníky. K tomu byla Konfederace hlavním dovozcem kvalitní bavlny pro ostrovní průmyslová centra. Unie, hlavně u veřejnosti, sice vzbuzovala dobrý dojem svým proti otrokářským charakterem. V parlamentu však vyvolávala obavy její agresivní politika a možné ohrožení Kanady. Londýnská vláda se pro ochranu svých obchodních zájmů přiklonila k vyhlášení neutrality 14. května 1861. Její pokračování se následně po celou dobu války stalo ve Velké Británii hlavním tématem v jednáních o americké otázce. Udržení evropských velmocí mimo konflikt bylo prioritou Williama Henryho Sewarda, muže v čele diplomacie Severu. Jižanské snahy byly naopak zaměřeny na změnu stávajícího stavu, přičemž hlavními cíli se stala zahraniční intervence a oficiální uznání Konfederace. V tom byly po většinu času podporovány Francií, připravenou zasáhnout společně s vládou Jejího Veličenstva. Britský kabinet byl po celou dobu konfliktu vystavován ekonomickému a velmocenskému tlaku, i naléhání veřejnosti. Přesto si dokázal udržet svou politickou linii přísné neutrality, ačkoliv se několikrát octil jen krok od přímého zapojení se do amerického konfliktu.

Cílem diplomové práce je analýza britsko-amerických vztahů v období od rozdělení Spojených států do konce Americké občanské války, tedy v letech 1861–1865. Předkládaná diplomová práce tudíž analyzuje primární prameny, mapuje a vyhodnocuje vývoj britsko-americké diplomacie ve zvoleném období s důrazem na okolnosti a příčiny možného zapojení Velké Británie do konfliktu. Autor se také zaměřil na hlavní faktory, které zapříčinily uchování britské neutrality. Z těchto důvodů je převládající část textu věnována událostem do konce roku 1862, kdy v jejich důsledku londýnská vláda několikrát reálně uvažovala o intervenci. Současně se práce pokouší o posouzení některých často zjednodušených, či přeceňovaných vlivů na britské rozhodování. A to zejména v otázce otroctví, veřejného mínění, nebo unijní blokádě. Zároveň je zde značný prostor věnován ministrům zahraničí Velké Británie a Spojených států, kterými byli John Russell, vévoda Russell a William Henry Seward.

Diplomová práce je rozdělena do pěti hlavních kapitol, které se zabývají jednotlivými aspekty dopadů občanské války na britsko-americké vztahy. Současně jsou

pro lepší orientaci uspořádány v chronologickém sledu. První kapitola představuje britský pohled na problematiku probíhající americké secese, následnou reakci na vypuknutí ozbrojeného střetu a důvody vedoucí k vyhlášení neutrality, která Konfederaci automaticky přiřknula válečná práva. Ve druhé kapitole jsou řešeny dvě hlavní otázky mající dopad na britskou ekonomiku. První se týkala diskuse o uznání účinnosti, tudíž i legálnosti, unijní blokády jižního pobřeží. Druhá nabízela oběma stranám přistoupení k Pařížské deklaraci z roku 1856, zavazující dodržovat pravidla mezinárodní plavby. Tato nabídka formálně neuznanému Jihu vyvolala Bunchovu aféru, které je v tomto oddílu také věnován příslušný prostor. Následující kapitola se zabývá nejznámější událostí britsko-amerických vztahů tohoto období, aférou Trent. Konfедераční komisaři John Slidell a James Murray Mason byli nezákonně zatčeni na britském poštovním parníku, což vyvolalo krizi mezi Unií a vládou Jejeho Veličenstva. Urážka cti Johna Bulla ve zdánlivě malicherné záležitosti nakonec přivedla Velkou Británii až na pokraj vyhlášení války. Čtvrtá kapitola analyzuje stupňující se tlak pro-jižanských politiků a francouzského císaře Napoleona III. na vládu v Londýně na podporu některé z forem intervence. Toto úsilí společně s důsledky probíhajícího konfliktu, měly za následek změnu postoje některých předních představitelů britského kabinetu a vyvolaly intervenční krizi na podzim roku 1862. Poslední, pátá kapitola, se v první řadě věnuje negativní britské reakci na vyhlášení Lincolnovy Proklamace o zrušení otroctví a vysvětluje její příčiny v silně proti-otrokářské zemi. Je zde také vysvětlena problematika výstavby konfедераčních válečných lodí v britských přístavech, včetně vzájemných jednání, během kterých představitelé Unie vyhrožovali válkou Velké Británii. Závěrečná část této kapitoly se zabývá posledními roky konfliktu, pokusy Konfederace o získání podpory mezi evropskými mocnostmi a britským postojem k otázce neutrality.

Diplomová práce byla zpracována na základě vydaných pramenů a odborné literatury zejména z anglosaského prostředí. Mezi nejzásadnější prameny pro práci patřily záznamy depeší mezi ministry zahraničí a jejich zástupci v Londýně a ve Washingtonu. Na americké straně se jednalo například o *Papers Relating to Foreign Affairs 1861* vydávané ministerstvem zahraničí Spojených států.¹ Tyto dokumenty byly pro práci stěžejní, obsahují veškerou oficiální komunikaci, jsou velmi přehledné a detailně objasňují názory obou unijních představitelů na nejrůznější problematiky britsko-amerických vztahů. Podobné záznamy v případě Velké Británie vydal Thomas Legh,

---

¹ *Papers Relating to Foreign Affairs 1861*, Washington, 1861.

Lord Newton svým spisem *Lord Lyons a Record of British Diplomacy*.² Jako výtku lze uvést, že vydaná diplomatická korespondence představuje pouze pouhý výběr z celkového objemu důležitých písemností. Navzdory tomu se však jedná o velmi cenný zdroj pro vznik této práce. Pro lepší pochopení politiky Jihu ve Velké Británii byl zásadní spis *The Public Life and Diplomatic Correspondence of James M. Mason*.³ Zde je představena komunikace konfедераčního komisaře v Londýně Jamese Murraye Masona s britskými politiky a dalšími jižanskými agenty v Evropě. Dílo vydala jeho dcera Virginia. Pro diplomovou práci byl rovněž zajímavý první díl *A Cycle of Adams Letters 1861–1865*, kterou vydal Worthington Chauncey Ford.⁴ Tato sbírka dopisů ukazuje osobnější pohled a evaluaci amerického velvyslance v Londýně Charlese Francise Adamse na danou problematiku, než je možné zjistit z oficiálních depeší.

Z odborné literatury byla pro zpracování této práce stěžejní dvoudílná kniha od amerického historika Ephraima Douglassa Adamse *Great Britain and the American Civil War*, opírající se o značné množství archivních pramenů, čímž výborně dokresluje zkoumané období.⁵ Zvláštní pozornost je zde věnována Sewardově politice, které je přisuzována velká zásluha za udržení Velké Británie mimo konflikt. Dalším přínosným zdrojem bylo dílo australského historika Davida Paula Crooka *The North, the South, and the Powers*.⁶ Crook dochází k závěru, že nezapojení velmocí do konfliktu bylo z části způsobeno náhodou a morálním váháním. Neutralita jednotlivých evropských mocností podle Crooka vedla k ekonomickému i kulturnímu odcizení Spojených států od Evropy. Od stejného autora byla využita také publikace *Diplomacy During the American Civil War*, kde nad rámec vytyčeného cíle analyzuje mezinárodní kontext konfliktu a dopadu zahraničních událostí, jako intervence v Mexiku, nebo povstání v Polsku.⁷ Autor ve své závěrečné tezi došel k závěru, že evropskou reakcí na válku formulovaly primárně mocenské zájmy jednotlivých velmocí, což je zároveň dodnes převládající historický pohled. Stejný názor zastává i Howard Jones ve své knize *Blue and Gray Diplomacy: A History of Union and Confederate Foreign Relations*.⁸ Ta poskytuje značný prostor

---

² NEWTON, Thomas Legh (ed.), *Lord Lyons a Record of British Diplomacy*, London 1913.

³ MASON, Virginia (ed.), *The Public Life and Diplomatic Correspondence of James M. Mason*, Roanoke 1903.

⁴ FORD, Worthington, Chauncey (ed.), *A Cycle of Adams Letters 1861–1865*, vol. I, Boston 1920.

⁵ ADAMS, Ephraim Douglass, *Great Britain and the American Civil War*, vol. I-II, New York 1925.

⁶ CROOK, David Paul, *The North, the South, and the powers 1861-1865*, New York 1974.

⁷ CROOK, David Paul, *Diplomacy during the American Civil War*, New York 1975.

⁸ JONES, Howard, *Blue and Gray Diplomacy: a History of Union and Confederate Foreign Relations*, Chapel Hill 2010.

konfederalní zahraniční politice. Kritizuje některé postupy Masona a Slidella v evropských metropolích. Nicméně jejich celkový neúspěch neměl podle Jonese příčinu ve schopnostech jižanských komisařů, ale v otázce otroctví. Za významný zdroj autor předkládané práce považuje také knihu Normana Ferrise *Desperate Diplomacy: William H. Seward's Foreign Policy, 1861*.⁹ Přestože autor v díle upozaduje nebo vůbec nezmiňuje některé Sewardovy přešlapy, jedná se o velmi informativně bohatou knihu pro první rok konfliktu.

Na tomto místě je nutné dodat, že v českém prostředí není problematice britsko-amerických vztahů během konfliktu Severu proti Jihu věnována příliš velká pozornost. Výjimkou jsou publikace zaměřující se na americkou občanskou válku, které se však vztahu s evropskými mocnostmi věnují pouze v omezené míře. Kniha Ivana Brože *Hvězdy proti hvězdám: Americká občanská válka 1861–1865* zajímavě mapuje občanskou válku v Americe a v menší rozsahu se zabývá i mezinárodním přesahem konfliktu.¹⁰ Kriticky však nelze souhlasit s Brožovým tvrzením o efektu Lincolnova emancipačního prohlášení z 22. září 1862 a z jeho pohledu nadhodnoceným dopadem v zahraničí. Proklamace v Evropě na počátku vyvolala spíše než souhlas s morálností celé otázky, obavy z otrockého povstání na Jihu.¹¹ Z díla *Válka Severu proti Jihu* od Josefa Opatrného byly čerpány některé informace o výstavbě konfederalních lodí v britských neutrálních přístavech, které jsou v publikaci detailněji popsány.¹²

Pro kapitolu zabývající se aférou Trent byla pro tuto práci stěžejní kniha *The Trent Affair: A Diplomatic Crisis* od Normana Ferrise.¹³ Dílo velmi přehledně a podrobně rozebírá průběh celé aféry a důvody jejího vyhocení. Ferris obhajuje Sewardovu pozici, která byla ve Velké Británii napadána a americký ministr byl označován, jako původce plánu na zajištění Masona a Slidella. Tato tvrzení autor vyvrací a dokazuje, že kapitán Charles Wilkes jednal z vlastního popudu. Autor také ukazuje, jak tisk na obou stranách umocňoval zvyšování napětí, ale neměl zásadní vliv na politická rozhodnutí. Tomuto období se také věnuje kapitola z publikace *King Cotton Diplomacy: Foreign Relations of The Confederate States of America* napsaná Frankem Lawrenceem Owsleym, jenž mapuje

---

⁹ FERRIS, Norman, *Desperate Diplomacy: William H. Seward's Foreign Policy, 1861*, Tennessee 1976.

¹⁰ BROŽ, Ivan, *Hvězdy proti hvězdám: Americká občanská válka 1861–1865*, Praha 2009.

¹¹ ADAMS, *Great Britain*, vol. II, s. 100–104.

¹² OPATRNÝ, Josef, *Válka Severu proti Jihu*, Praha 2017.

¹³ FERRIS, Norman, *The Trent Affair: A Diplomatic Crisis, 1861*, Tennessee 1977.

aféru z pohledu Konfederace.¹⁴ Zajímavou se ukázala i publikace *The Trent Affair* od syna amerického velvyslance v Londýně Charlese Francise Adamse.¹⁵ Dílo sestavil s pomocí paměti a dopisů svého otce, které zachycují objektivnost amerického diplomata. Ten ve svých vyjádření nešetřil ostrou kritikou vlastní vlády.

Pro kapitolu týkající se intervenční krize 1862 byla přínosná kapitola druhého dílu knihy *The Life of Lord John Russell*, kterou napsal Spencer Walpole.¹⁶ Autor v díle zaujímá odlišný postoj, než většina jiných publikací a obhájí Russelovu pozici během krize. Za hlavního agitátora zprostředkování Walpole považuje britského premiéra Henryho Johna Templa, vikomta Palmerstona. Pro toto období byly také využity články *British Mediation and the American Civil War: A Reconsideration* od Kinleyho Brauera.¹⁷ A *The British Conservatives and the American Civil War*, od Devereuxe Wilbura Jonese, který zkoumá názory opozice na možnou intervenci.¹⁸ Pro lepší pochopení veřejného mínění byla stěžejní kniha *English Public Opinion and the American Civil War*, kterou napsal Andrew Duncan Campbell.¹⁹

---

¹⁴ OWSLEY, Frank Lawrence, *King Cotton Diplomacy: Foreign Relations of the Confederate States of America*, Tuscaloosa 1931.

¹⁵ ADAMS, Charles Francis, *The Trent Affair*. In: *American Historical Review* 17, 1912, 3, s. 540–562.

¹⁶ WALPOLE, Spencer, *The Life of Lord John Russell*, vol. II, London 2008.

¹⁷ BRAUER, Kinley, *British Mediation and the American Civil War: A Reconsideration*. In: *The Journal of Southern History* 38, 1972, 1, s. 49–64.

¹⁸ JONES, Devereux Wilbur, *The British Conservatives and the American Civil War*. In: *American Historical Review* 58, 1953, 3, s. 527–543.

¹⁹ CAMPBELL, Duncan Andrew, *English Public Opinion and the American Civil War*, Rochester 2003.

2 ZAČÁTEK VÁLKY A VYHLÁŠENÍ NEUTRALITY

2.1 Vzájemné vztahy před vypuknutím konfliktu

Občanská válka neznamenal těžkou zkoušku pouze pro národní jednotu Spojených států ale také pro vzájemné britsko-americké vztahy. Ty se těšily postupnému zlepšování od podepsání mírové smlouvy v Gentu, která znamenala ukončení Britsko-americké války (1812–1815). Na ni následně navázala Rush-Bagotova dohoda z dubna 1817 o omezení námořního zbrojení na Velkých Jezerech. O rok později byla ještě doplněna smlouvou o 49. rovnoběžce jako hranici mezi Spojenými státy a Britskou Kanadou v oblasti Velkých Jezer po Skalisté Hory. Rozlehlost a nedostatečná obrana této oblasti vzbuzovala velké obavy v Londýně a bude mít značný vliv na rozhodování britské vlády během Americké občanské války.²⁰

Značný vliv na vývoj britsko-amerických vztahů do vypuknutí konfliktu měla Monroeova doktrína. Její základy přednesl americký prezident 2. prosince 1823 v kongresu, přičemž hlavní myšlenkou měl být konec kolonizace amerických oblastí evropskými mocnostmi.²¹ Na druhou stranu americké státy měly zůstat neutrální, co se evropských záležitostí týče. Celkový význam doktríny však nelze příliš přeceňovat. Bez tichého souhlasu Velké Británie a její námořní dominance nemohla doktrína v 19. století fungovat. Zde se ukázalo, že postoje obou vlád si nejsou až tak vzdálené. Britům vyhovovalo zachování míru a budování obchodních vazeb. Celkově tedy doktrína ukázala, že směřování atlantických sousedů bok po boku může být prospěšné oběma, hlavně díky tomu, že se americké zájmy v tomto období zaměřily zejména směrem na západ od původních kolonií a neohrožovaly nikterak zájmy britské.²²

Vzájemné vztahy však určitě nebyly ideální. Zejména kvůli územním sporům se oba státy často dostávaly do místních potyček, které hrozily přerůst ve větší konflikt. Roku 1837 na hranicích s Kanadou unesli američtí vzbouřenci britskou loď *Caroline*, ale byli nakonec dopadeni a tvrdě potlačeni Brity. Vše uklidnilo až následné jednání mezi vládami. O 9 let později stoupající napětí na východní hranici ukončila Oregonská

---

²⁰ BOURNE, Kenneth, *Britain and the Balance of Power in North America, 1815–1908*, California 1967, s. 18–23.

²¹ James Monroe byl 5. prezidentem Spojených států ve funkčním období 1817–1825. Zemřel na výročí Dne nezávislosti 4. července 1831 v New Yorku. MAREŠ, Petr, *Prezidenti Spojených států*, Praha 1994, s. 11.

²² ALLEN, Henry Canbrook, *Great Britain and the United States: a History of Anglo-American Relations (1783-1952)*, New York 1955, s. 359–362.

smlouva, která potvrdila společnou hranici na 49. rovnoběžce.²³ Nejasnosti ve smlouvě však vedly k dalšímu konfliktu o ostrovy San Juan v roce 1859. Vyostření situace kvůli banálnímu zabítí prasete nakonec obě vlády vyřešily společnou domluvou o společné vojenské přítomnosti na ostrově.²⁴

Mocenské zájmy obou států na sebe narážely i mimo oblast Severní Ameriky. Zejména v Jižní a Střední Americe byla zainteresovanost obou států značná. Uvolnění zde přinesla až Clayton-Bulwerova dohoda z roku 1850. Společné vztahy se na začátku 60. let 19. století zdály být uspokojivé a nejspíše nikoho nenapadlo, že se o dva roky později bude vážně uvažovat o vyhlášení války.²⁵

2.2 Na pokraji války

V Británii dlouhodobě s obavami sledovali vývoj ve Spojených státech. Rozdíly ve vnímání společného soužití otrokářského Jihu a průmyslového Severu se v posledních letech před válkou neustále prohlubovaly. Poslední kapkou mezi unionisty a separatisty se stalo zvolení republikánského kandidáta Abrahama Lincolna prezidentem roku 1860. I přes jeho počáteční smířlivé projevy vůči Jihu a otrokářskému systému bylo pro většinu britských politiků v Londýně i přímo ve Spojených státech odtržení jižních států nevyhnutelnou budoucností. Russell, britský ministr zahraničí, tento názor vyjádřil 22. ledna 1861 v dopise britskému velvyslanci ve Washingtonu Richardu Lyonsovi: „*Předpokládám, že rozpad Unie je nyní už nevyhnutelný.*“²⁶ Obdobný pohled sdílela i drtivá většina široké veřejnosti, názory se však rozcházely v tom, jak Unie zareaguje a zda se bude pokoušet odloučení zamezit silou. Russell doufal, že ke střetu obou stran nedojde a obě části po rozdělení dokážou znovu obnovit společné vztahy. Tento postoj byl zcela logický vzhledem k britským obchodním vazbám na obě území. Mezi veřejností na ostrovech panovala povětšinou shoda o tom, že Unie proti odtržení nepodnikne žádná vojenská opatření. Naproti tomu velvyslanec Lyons v dopisech Russella varoval, že předpokládá vypuknutí války vzhledem k místním náladám.²⁷

Z pohledu zapojení evropských nebo mimo amerických států v možné válce byla na prvním místě jednoznačně Velká Británie. Ostrovní velmoc měla nejužší obchodní styky se Spojenými státy. Jazyková blízkost, obchodní vazby či intenzivní migrace

---

²³ ALLEN, s. 397–404.

²⁴ VOURI, Michel, *The Pig War: Standoff at Griffin Bay*, Griffin Bay 1999, s. 154–162.

²⁵ BOURNE, *Britain and the Balance*, s. 197–205.

²⁶ ADAMS, *Great Britain*, vol. I, s. 53.

²⁷ Tamtéž, s. 51–58.

zapříčinila velký zájem široké veřejnosti o dění sousedů přes Atlantik, což pouze umocnil vypuknutí konfliktu.²⁸ Právě boj o veřejné mínění byl jedním z bitevních polí, kde se utkaly Jih a Sever. Oba státy po odtržení investovaly nemalé finance a úsilí, aby ovlivnily tisk a získaly pro své záměry názor obyvatel velmocí, především Velké Británie a Francie.²⁹ Před samotným odtržením Jihu se britská vzdělaná vrstva a noviny přikláněly spíše na stranu Severu. Příčina byla v otrokářském systému, ke kterému se Britové od počátku 19. století stavěli postupně stále více nepřátelsky, až se stali hlavními bojovníky proti otrokářům.³⁰ I přes toto přesvědčení měly však jižní státy na ostrovech dostatečnou podporu, a to mezi všemi společenskými vrstvami. Zejména pak mezi britskými šlechtici a politickou elitou, která měla velmi blízko k bohatým plantážníkům z jihu.³¹

Několik měsíců před válkou už bylo zřejmé, že se vytvořily dva nové státy. Před britskými politiky tak vyvstala otázka, jak se vůči novému uspořádání zachovat. Na jedné straně stál Jih, odsuzovaný kvůli otrokářskému systému. Nicméně těšící se velkým sympatiím mezi britskou aristokracií a s nemalou ekonomickou důležitostí, zejména kvůli dovozu kvalitní bavlny. Na druhé straně Sever vyvolával ve Velké Británii obavy svými hrozbami válečného řešení krize. Tomu nepomohl ani Lincolnův výběr ministra zahraničí, kterým byl jmenován William Henry Seward. Tento rázný diplomat a bývalý guvernér New Yorku byl známý svými tvrdými postoji a nezřídka kdy i značně nevhodnou volbou slov, kterou často dokázal pobouřit své oponenty.³² Lyons k jeho jmenování Russellovi do Londýna napsal: „*Nemohu se zbavit strachu, že bude nebezpečným ministrem zahraničí.*“³³ Seward na osobní schůzce v únoru 1861 Lyonsovi sdělil své pochybnosti o tom, že by se Británie pustila do nové války se Spojenými státy. Pokud ano, pohrozil, že by společný nepřítel pouze napomohl k opětovnému spojení s Jihem. Je otázkou na kolik svým slovům skutečně věřil a jak moc jimi chtěl pouze britské politiky odradit od úvah o zasažení do konfliktu. Tak či onak jeho slova neměla takový

---

²⁸ Krymská válka v letech 1853–1856 znamenala revoluci ve válečné žurnalistice. Respondenti a dobrodruzi se účastnili přímo vojenských tažení, přičemž zprávy o ztrátách a utrpeních se rychleji dostávaly do evropských center, kde měly velký dopad na veřejnost. Ta byla nyní více informována o konfliktech a mohla tak lépe vytvářet tlak na politické lídry. CAMPBELL, s. 13–14.

²⁹ Lobování probíhalo i v dalších evropských státech: v Nizozemí, Španělsku, Belgii a dalších. Úspěchů se dosáhlo zejména na dvoře belgického krále Leopolda I., kde washingtonský vyslanec Henry Shelton Sanford dokázal obratně vyjednat výhodné obchodní smlouvy pro Unii a zajistit neuznání Konfederace. OWSLEY, Harriet Chappel, *Henry Shelton Sanford Papers*, Nashville 1960, s. 8.

³⁰ Obchod s otroky byl ve Velké Británii zakázán roku 1807. Následně roku 1834 bylo zrušeno otroctví úplně. FERGUSON, Niall, *Britské impérium: Cesta k modernímu světu*, Praha 2016, s. 148–148.

³¹ MAHIN, Dean, *One War at Time: The International Dimensions of the American Civil War*, Virginia 2000, s. 21–23.

³² BROŽ, s. 26–28.

³³ Lyons Russellovi, Washington, 26. března 1861, NEWTON, s.30.

dopad jako americké úvahy o blokadě jižanských přístavů, což bylo největší obavou britských politiků. Lyons na toto citlivé téma, které poprvé Brity donutilo řešit Unijní otázku v parlamentu, uskutečnil několik rozhovorů se Sewardem po jeho oficiálním jmenování v březnu 1861. V těch zdůrazňoval hlavně důležitost Jihu pro britský obchod a naznačoval, že nemůže předvídat počínání vlády v Londýně, pokud by tento obchod byl přerušen. Během rozhovorů zmínil i skutečnost, že případná blokáda by mohla vést k uznání Konfederace. Tyto výhrůžky se později ukázaly jako plané, když po oficiálním vyhlášení blokády 19. dubna 1861 Lyons radil do Londýna zachovat klid a jižní státy neuznávat.³⁴

Na straně Jihu byl do prezidentského úřadu zvolen Jefferson Davis. Ačkoliv nebyl v Británii podobně jako jeho sok Lincoln příliš známý, byl tento rodák z Kentucky obecně považován za obratnějšího politika. To se však nepotvrdilo při volbě jižanských zástupců vyslaných do Británie. Pierre Rost a William Yancey, kteří byli pro tento úkol vybráni, byli horlivými zastánci otroctví a v Británii se netěšili dobré pověsti. Jelikož Konfederace nebyla Británií uznána, a tudíž nemohla do Londýna vyslat oficiální velvyslance, všechny schůzky s britskými státníky, zejména pak ministrem Russellem, musely být vedeny na neoficiální úrovni. Přesto byla setkání pro Jih životně důležitá, pokud chtěl svoji suverenitu zachovat. Tuto skutečnost si v Richmondu prezident Davis a ministr zahraničí Robert Toombs brzo uvědomili a rozhodli se je nahradit vhodnějšími konfедераčními komisaři. Ještě v roce 1861 byli proto do Anglie vysláni James Murray Mason a John Slidell.³⁵

2.3 Začátek konfliktu a vyhlášení neutrality

Jižanský útok z 12. dubna 1861 na pevnost Fort Sumter u Charlestonu neodstartoval výhradně jen nejkrvavější konflikt na území Spojených států v historii.³⁶ Začal také diplomatický boj za udržení evropských velmocí mimo tuto „vnitřní rebelii“, jak konflikt, ve kterém proti sobě bojovaly statisícové armády, nazýval americký prezident Abraham Lincoln.³⁷

Jelikož Konfederace do konfliktu vstupovala s minimální námořní silou, rozhodl se prezident Davis 17. dubna 1861 pro vydání Kapéřských listů, opravňující registrovat

---

³⁴ CROOK, *Diplomacy*, s. 18–23.

³⁵ CROOK, *The North*, s. 27–28.

³⁶ V tomto konfliktu bylo do roku 1865 nasazeno až 6 milionů vojáků a přes 600 tisíc jich zaplatilo životem. BROŽ, s. 53–55.

³⁷ Tamtéž.

soukromníky, kteří následně zabírali náklad nepřátelských lodí ve službách státu. Takovou kořist museli přednést před soud, jenž rozhodl, zda byla zabráná v právu. V praxi šlo o vyzbrojené soukromé, většinou obchodní lodě, působící na moři, jako partyzáni škodící Unii. Na to prezident Lincoln reagoval prohlášením z 19. dubna, kde odsoudil všechny, kdo budou konat na popud těchto dopisů a označil je za piráty, s nimiž bude takto zacházeno. Také vyhlásil záměr zavést blokádu jižanských přístavů. Ta se začala uskutečňovat až o několik měsíců později.³⁸

Do Británie dorazila zpráva o útoku na Fort Sumter 27. dubna 1861, o dva dny později došly zprávy i o prohlášení obou prezidentů a britská vláda stanula před rozhodnutím, jak se v konfliktu zachovat. Již 1. května byly vyslány lodě na posílení britského loďstva u amerického pobřeží. Rozhodnutí Russell odůvodňoval hlavně nutností zajistit ochranu britských zájmů po Davisově proklamaci. Téhož dne došlo ke schůzce britského ministra zahraničí s americkým velvyslancem v Londýně Georgem Mifflinem Dallasem. Tomu nastínil, že se v Londýně nachází zástupci Konfederace, s nimiž se zatím nesešel. Zmínil se rovněž o těsné spolupráci s Francií, přičemž obě vlády měly zaujmout stejné stanovisko k americké otázce, to však zatím blíže nespécifikoval. Na otázky ohledně plánované blokády americký velvyslanec nemohl zaujmout jasné stanovisko, hlavně z důvodu, omezených informací.³⁹ Proto doporučil počkat na příjezd jeho nástupce do úřadu Charlese Francise Adamse, který měl dorazit lodí do dvou týdnů.⁴⁰

Aktuální stanovisko vlády přednesl Russell v parlamentu 2. dubna: „*Nic jiného než naléhavost chránit britské zájmy v případě jejich ohrožení, neopravňuje vládu k tomu, aby se do situace, jakkoliv vměšovala. My jsme se do tohoto soupeření nikterak nezapojili, žádným činem ani radou a proboha, pokud to bude možné držme se od něho dál.*“⁴¹ O den později proběhla neoficiální schůzka ministra zahraničí se zástupci Konfederace Rostem a Yanceyem. Jižanští komisaři kladli důraz hlavně na ústavní nároky na odtržení, prosazování volného obchodu a na odhodlání Jihu tato práva bránit. Russell se

---

³⁸ JONES, *Blue and Gray*, s. 38–45.

³⁹ George Mifflin Dallas byl velvyslancem v Londýně od roku 1856, jelikož byl však pro tuto roli vybrán ještě minulým vedením, Seward ani Lincoln mu plně nedůvěřovali. Proto mu byly poskytovány informace značně omezené. BOURNE, *Britain and the Balance*, s. 192–193.

⁴⁰ ADAMS, *Great Britain*, vol. I, s. 84–87.

⁴¹ Russellova odpověď na otázku Ewarta v Dolní sněmovně londýnského parlamentu, Londýn, 2. dubna 1861, *Southern Confederation Letters Of Marque – Question HC Deb 02 May 1861 vol 162 cc1378-9* [online], [cit. 2024-24-03]. Dostupné z: <https://api.parliament.uk/historic-hansard/commons/1861/may/02/southern-confederation-letters-of-marque>.

k námitkám nevyjádřil, naopak ho více zajímala otázka znovuzavedení možného afrického obchodu s otroky. To jeho hosté odmítli s tím, že ho nijak neplánují obnovit, ačkoliv britské podezření tím nejspíše neopadlo. Na schůzi nakonec nepadlo žádné ujištění ohledně záležitosti otroků a komisařům nezbývalo než čekat na další britské kroky.⁴²

V následujících dnech britská vláda dospěla k závěru, že se jedná o regulérní válku. Jako největší ohrožení britských zájmů, a tudíž i neutrality, považovala plánovanou blokádu a soukromé válečné lodě. Russell již 6. května v parlamentu hovořil o nutnosti uznat válečná práva Jihu. Toto rozhodnutí následně poslal nejen Lyonsovi s poznámkou, že není nutné o výsledku Sewarda okamžitě informovat, ale také britskému velvyslanci ve Francii, kterým byl Henry Wellesley, 1st Earl Cowley. Ten měl toto stanovisko představit francouzské vládě a požádat ji o podporu. Stejně tak měl představit plán o požádání obou valčících stran na přistoupení k druhému a třetímu dodatku Pařížské deklarace.⁴³ Tyto smlouvy zavazovaly k ochraně neutrálního zboží pod nepřátelskou vlajkou nebo nepřátelského zboží pod neutrální vlajkou, s výjimkou kontrabandu. Cowley následně 7. a 9. května informoval Russella o souhlasu francouzského ministra zahraničí Édouarda Antoine de Thouvenel s postojem britské vlády.⁴⁴

Samotné prohlášení o neutralitě, oficiálně uváděné jako královská proklamace bylo vyhlášeno 14. května 1861. Prohlášení bylo sestaveno s pomocí královo právníků a vztahovalo se hlavně na britské občany. Těm bylo zakázáno napomáhat, nebo narukovat na jakoukoliv stranu, snažit se organizovat nábor někoho jiného, případně pomáhat vyzbrojovat válečné lodě. Plavidla, která by připlula do Anglie, nesměla být vylepšována ani nijak pozměňována, jinak by následovalo zabavení britskou vládou. Poddané porušující tyto body by čekal domácí soud a stejně tak by ztratili nárok na britskou ochranu v zahraničí. Prohlášením o neutralitě také automaticky připadla Jihu válečná práva. Bylo umožněno vysílat na moře soukromá válečná plavidla s pověřením a jako

---

⁴² GRAEBNER, Norman Arthur, *Northen Diplomacy and European Neutrality*. In: DONALD, Herbert David (ed.), *Why the North Won the Civil War*, New York 2015, s. 66–67.

⁴³ Čtyři základní body Pařížské deklarace: 1. Kaperství je a zůstává zakázáno. 2. Neutrální vlajka chrání nepřátelské zboží s výjimkou kontrabandu. 3. Neutrální zboží, s výjimkou válečného kontrabandu nepodléhá zajištění na nepřátelských lodích. 4. Blokády, aby byly zavazující, musí být účinné, prováděny dostatečně velkou silou, aby skutečně bránily přístup k pobřeží nepřítele. BAXTER, James, *Papers Relating to Belligerent and Neutral Rights, 1861–1865*. In: *The American Historical Review*, 1928, 34, s. 79.

⁴⁴ ADAMS, *Great Britain*, vol. I, s. 89.

taková nemohla být považována za pirátská. Stejně tak prohledávat a zabavovat lodě nebo jejich náklad po přezkoumání soudem, ale i uzavírat smlouvy a půjčky.⁴⁵

Londýnský vláda vyhlášením sledovala hlavně ochranu svých zájmů a občanů, neboť válka mohla mít velký dopad jak na Brity žijící v Americe, tak na britský obchod. Tímto se dostala pod dozor mezinárodního práva. Jinak to však viděli diplomaté ve Washingtonu. V jejich očích bylo prohlášení unáhlené, dalo větší naději Jihu na budoucí podporu a posílilo jejich vůli k boji. Někteří v tom viděli jen první krok k úplnému uznání Konfederace a obviňovali vládu Jejího Veličenstva z posílení Jihu. Sám prezident Lincoln královninu proklamaci prohlásil za: „*Nejvíce nenávidný čin britské historie od dob Karla II.*“⁴⁶ Přece jen z pohledu unijní politiky bylo odtržení nezákonné a jednalo se o vnitřní povstání v zemi. Ačkoliv vyhlášení neutrality skutečně Jih částečně posílilo, Londýn hleděl hlavně na své vlastní zájmy. Skutečnost, že ani jedna strana nemohla od neutrálních států zakoupit vojenská plavidla, zbraně nebo získat vojáky v celkovém pohledu zvýhodňovalo Sever, vzhledem k jeho námořnímu, materiálnímu a průmyslovému potenciálu.⁴⁷

Přesto bylo prohlášení na Severu bráno jako diplomatická katastrofa. Více nedůvěry v britské politiky přinášelo i načasování zveřejnění neutrality. Nový americký velvyslanec Charles Francis Adams dorazil totiž do Londýna právě 14. května, v den oficiálního zveřejnění a byl postaven před hotovu věc.⁴⁸ Do toho se objevily zprávy, že se Russell setkal s vyslanci Konfederace. I to zapříčinilo podezření, že Británie si pro své zájmy přeje rozdělené Spojené státy.⁴⁹ Tuto konspiraci však americkému velvyslanci popřel Russell na společné schůzce, která proběhla 4 dny po jeho příjezdu.⁵⁰ Mimo jiné zde nedokázal slíbit, že v budoucnu britská vláda neuzná nový stát v Americe, přesto Adams ze schůzky odcházel s pozitivním přesvědčením, jak se později ukázalo v dopise Sewardovi: „*Po pravdě řečeno, kdybych byl přesvědčen o vládě Jejího Veličenstva, že*

---

⁴⁵ BAXTER, s. 79–80.

⁴⁶ POAST, Paul, *Lincoln's Gamble: Fear of Intervention and the Onset of the American Civil War*. In: *Security Studies* 24, 2015, 3, s. 512.

⁴⁷ GRAEBNER, s. 76.

⁴⁸ Adams byl syn Johna Quincyho Adamse, 6. prezidenta (4.března 1825–3.března 1829) Spojených států a vnukem Johna Adamse jednoho z otců zakladatelů a 2. prezidenta (4.března 1797–3.března 1801) po Georgu Washingtonovi. MAHIN, s. 36.

⁴⁹ FERRIS, *Desperate*, s. 40–44.

⁵⁰ Zpoždění společného setkání zapříčinila nemoc a následné úmrtí Russellova bratra Francise. REID, Stuart Johnson, *Lord John Russell*, London 1895, s. 310.

touží podpořit povstání, požadoval bych jasnou odpověď, spíše však zatím vidím nejednotnost názorů, v důsledku tlaku obchodních tříd.“⁵¹

Veřejné mínění na Severu královskou proklamací o neutralitě jasně odsoudilo, jako napomáhání Konfederaci. Naopak na Jihu byla přijata s nadšením a velkými nadějemi do budoucna. Složitějším vývojem prošly nálady v Británii. Proti Unii vystávalo několik faktorů. Zejména neústupnost Severu a agresivní politika, symbolizovaná některými vyjádřeními unijních politiků, hlavně v osobě ministra zahraničí Sewarda. Dále na ostrovech značně kritizovaný Morrillův tarif, schválený ještě za prezidenta Jamese Buchanana a rozšířený za funkčního období prezidenta Lincolna, který zaváděl americký protekcionismus na dovezené výrobky. List *Saturday Review* na podporu Jihu 1. června napsal: „*V krátké době bude nutné uznat legitimitu jižanské vlády, avšak Spojené státy mají právo na to žádat odklad uznání, do té doby, než všechna jejich plánovaná snaha neselže a vyústí v exemplární důkaz toho, že podmanění je nemožné.*“⁵² Na druhou stranu odklon od Unie ne vždy znamenal přiklonění ke Konfederaci. Ta kromě otrokářského systému velkou část britské populace odrazovala i takzvanou politikou „*King Cotton*“.⁵³ Tato teze značně rozšířená na Jihu ospravedlňovala rozdělení a předpokládala, že ekonomická situace donutí kvůli potřebě jižanské bavlny londýnskou a pařížskou vládu vstoupit do konfliktu po boku Konfederace. Proti tomu vystoupily noviny *Spectator* 1. června: „*Konflikt, přikrýván bavlnou, jak moc chceme, je spor mezi svobodou a otroctvím, dobrem a zlem, nadvládou boží a nadvládou ďábla a povinnost Anglie je jasná, odmítnout uznat Konfederaci.*“⁵⁴ *Spectator* však ve své snaze zůstal až na výjimky více méně osamocen, přičemž aktuální nálady se přikláněly spíše k druhé straně.⁵⁵

---

⁵¹ Adams Sewardovi, Londýn, 21. května 1861, *Papers Relating to the Foreign Affairs 1861*, Washington 1861, s. 79–80.

⁵² *Saturday Review*, 1. června 1861, 11/292.

⁵³ Základní myšlenkou bylo, že potřeba jižanské bavlny donutí evropské mocnosti uznat Konfederaci, a dokonce jí i vojensky podpořit. CAMPBELL, s. 18.

⁵⁴ *Spectator*, 1. června 1861, 1718.

⁵⁵ CAMPBELL, s. 17–20.

3 BRITSKÝ POCIT NEJISTOTY

3.1 Blokáda

Britská vláda se od rozdělení Spojených států dlouhodobě obávala blokády jižanských přístavů, jako prostředku, kterým si bude chtít Washington vynutit ústupky Konfederace. Na toto téma se Sewardem často hovořil britský velvyslanec Lyons, varující o následcích, jenž by mohlo zavedení blokády pobřeží mít v mezinárodní politice. Přesto po útoku na Fort Sumter a Lincolnově proklamaci z 19. dubna 1861, kde oficiálně ohlašoval úmysl blokádu vytvořit, byla Velká Británie postavena před hotovou věc. Přes značné obavy byla část londýnské vlády skeptická k samotné blokadě. Její účinná realizace se některým britským politikům, u tří tisíc mil dlouhém pobřeží a stavu námořnictva Unie, zdála téměř nemožná.⁵⁶ Na druhou stranu Severu hrálo do karet, že vyložení pojmu účinná blokáda bylo přinejmenším nejasné a těžko vymahatelné.⁵⁷

Seward při vyhlášení a realizování blokády nestál jen proti silnému tlaku Lyonse, ale také proti neshodám a soupeření na domácí scéně. V té se vůči blokadě postavil ministr námořnictví Gideon Welles. Tento značně protibritský člen kabinetu a velký Sewardův politický soupeř nesouhlasil s tradičním provedením blokády, přičemž upřednostňoval proklamaci prohlašující jižní přístavy za domácí oblasti uzavřené pro zahraniční obchod. Návrh podpořila i většina Lincolnova kabinetu a vlivných politiků, mimo jiné i Charles Sumner, další z řady Sewardových politických protivníků.⁵⁸ Zákon jako takový prošel kongresem a následně byl schválen prezidentem. Proti tomu se tvrdě stavěl americký ministr zahraničí, který si uvědomoval nebezpečí pramenící z takového postupu. Argumentoval tím, že celkové uzavření jižanských přístavů zahraničního obchodu bez dodržení mezinárodního práva může vyvolat silnou odezvu u zainteresovaných mocností. Oproti tomu blokádu, která je přímo zabudována v právu

---

⁵⁶ Bezprostředně po vyhlášení blokády z 19. dubna měla Unie k její realizaci připravené pouhé tři lodě. Zbytek bojeschopných plavidel byl rozprostřen po půlce zeměkoule a bylo nutné vyčkat jejich návratu. Sever měl však nespornou výhodu oproti Jihu, a to kapacitu na výrobu vlastních válečných lodí. Od roku 1861 se díky tomu zvedl počet unijních plavidel možných provádět blokádu ze 160 na 671. MERLI, John Frank, *The Alabama, British Neutrality, and the American Civil War*, Bloomington 2004, s. 9.

⁵⁷ MYERS, Philip, *Caution and Cooperation: The American Civil War in British-American Relations*, Ohio 2008, s. 29–31.

⁵⁸ Charles Sumner byl americký politik a právník pocházející ze státu Massachusetts. Dlouhodobě byl jedním z hlavních odpůrců otroctví. Během Občanské války předsedal senátnímu výboru pro zahraniční vztahy a často kritizoval Sewardovi a Lincolnovy kroky za příliš umírněné. V Británii byl před vypuknutím konfliktu jeden z nejznámějších a nejuznávanějších amerických politiků, zejména kvůli svým proti otrockým snahám. HERNON, Joseph, *British Sympathies in the American Civil War: A Reconsideration*. In: *The Journal of Southern History* 33, 1967, s. 356–357.

Pařížskou deklarací z roku 1856, se mocnosti zavázaly dodržovat, čímž se spíše Unie vyhne jejich zapojení do konfliktu.⁵⁹

Obavy Sewarda se brzy ukázaly jako oprávněné. Ostrá kritika přišla nejen od Lyonse, ale také francouzského velvyslance Merciera. Oba argumentovali protiprávností uzavírat přístavy Konfederace, které obě evropské velmoci uznaly za válčící stranu.⁶⁰ Lyons na schůzi také Sewardovi ukázal depeši od Russella z 4. července 1861, kde mimo jiné píše: „*Jakýkoliv pokus o jeho prosazení zabavením nebo konfiskací neutrálních lodí, může být oprávněně považován za nepřátelský akt.*“⁶¹ Britský ministr zahraničí v Londýně následně informoval amerického velvyslance o závěru královo právníků, kteří uzavření přístavů s ohledem na mezinárodní práva vidí jako nelegální. Přes veškerou tvrdou kritiku britské vlády, bylo ve Washingtonu a v Londýně naznačeno, že dřívější vyhlášení blokády je podle práva a pokud bude účinná, bude Británií respektována. Lincoln se nakonec nechal svým ministrem zahraničí přesvědčit o vážnosti situace a postavil se proti většinovému názoru lidí kolem něho. Seward následně mohl Lyonse informovat, že zákon dává prezidentovi možnost uzavřít přístavy jen v nejnútnejším případě, který ještě rozhodně nenastal a ujistil ho o mírových úmyslech americké vlády.⁶²

Velká Británie se nakonec rozhodla dodržovat blokádu přístavů Konfederace. Ačkoliv byla zastáncem volného obchodu, zastavení přísunu jižanské bavlny se v tuto chvíli nejevilo jako zásadní problém, vzhledem k plným skladům na britských ostrovech. Britský ministerský předseda Palmerston ohledně blokády královně napsal: „*Pro Velkou Británii je nemožné nesouhlasit s blokádou. Jakékoliv vynucení by bylo válečným aktem a bylo by odklonem od zásad, které by Velká Británie, jako válčící strana, byla nucena tvrdě dodržovat a jednat podle nich.*“⁶³ Londýnská vláda se neodhodlala napadat účinnost blokády, která byla na začátku války vcelku diskutabilní. Přesto se jí více vyplatilo ponechat její volný výklad, pro její budoucí možné využití královským námořnictvem.⁶⁴

---

⁵⁹ JONES, Howard, *Union in Peril: the Crisis Over British Intervention in the Civil War*, Carolina 2012, s. 61–64.

⁶⁰ Francie uznala válečná práva Konfederace vyhlášením neutrality 10. června 1861. CASE, Lynn Marshall, WARREN, Spencer Frank, *The United States and France: Civil War Diplomacy*, Philadelphia 1970, s. 86.

⁶¹ FERRIS, *Desperate*, s. 87.

⁶² Tamtéž, s. 85–91.

⁶³ KREIN, David, *The Last Palmerston Government: Foreign Policy, Domestic Politics, and the Genesis of Splendid Isolation*, Iowa 1978, s. 63.

⁶⁴ BERWANGER, Harley Eugene, *The British Foreign Service and the American Civil War*, Lexington 1994, s. 57–62.

3.2 Vyjednávání o přistoupení k Pařížské deklaraci

Pařížská deklarace určující pravidla války na moři byla představena na Pařížské mírové konferenci roku 1856 a připojily se k ní všechny státy zúčastněné v Krymské válce.⁶⁵ Spojené státy americké však k deklaraci nepřistoupily. Důvodem byl nesouhlas s prvním bodem, tedy zrušením využívání soukromých provozovatelů lodí pro válečné účely, čehož Spojené státy v minulosti značně využívaly. Kompromisu se snažil docílit bývalý americký ministr zahraničí William Marcy. Ten přišel s návrhem, při kterém by Spojené státy mohly přistoupit k deklaraci, pokud k ní bude připojen ještě 5. dodatek. Takový by chránil veškeré soukromé zboží na moři s výjimkou kontrabandu, tedy například i lodí. Dodatek mocnosti však odmítly, a tak Spojené státy zůstaly stranou této úmluvy.⁶⁶

Situace se změnila 17. dubna 1861 proklamací Jeffersona Davise o povolání soukromých válečných lodí proti Unii. Pro Konfederaci tato strategie představovala hlavní námořní zbraň. Naopak Sever se bez ní mohl dlouhodobě obejít. Seward proto pověřil své vyslance v hlavních evropských centrech, aby u tamních vlád zjistili názor na možné přistoupení Spojených států k Pařížské deklaraci. Adams v rozhovoru s britským ministrem zahraničí 18. května předložil návrh o projednání tohoto kroku. Russell však odvětil, že diskusí o přijetí pověřil už před časem britského velvyslance ve Washingtonu ve spolupráci s francouzskou vládou. Americký diplomat musel tudíž vyčkat dalších instrukcí.⁶⁷

Tímto vzniklo nepochopení, kde mají vyjednávání probíhat. Lyons v instrukcích od Russella nedostal povolení žádnou závaznou dohodu přijmout.⁶⁸ Také směl projednávat jen přistoupení k posledním třem dodatkům Pařížské úmluvy. Naopak Adams měl od Sewarda pověření podepsat smlouvu o přímém přistoupení k celé deklaraci. Tato neochota Britů jednat vzbuzovala u amerických diplomatů značné podezření. Zejména Adams obviňoval Russella z protahování jednání a viděl v tom skryté úmysly vůči Jihu. Naopak Velká Británie a Francie v Sewardových snahách přistoupit k celé deklaraci spatřovaly pouze lest, jak obě mocnosti zapojit do války na straně Severu. Jelikož prezident Lincoln konflikt stále deklaroval jako vnitřní povstání, mohlo být přijetí

---

⁶⁵ Jednalo se o Velkou Británii, Francii, Rusko, Osmanskou říši, Rakousko, Prusko, Sardinii. Následně se k ní připojila i většina zbylých námořních mocností. MAHIN, s. 48.

⁶⁶ ADAMS, *Great Britain*, vol. I, s. 140–141.

⁶⁷ FERRIS, *Desperate*, s. 80.

⁶⁸ Lyons byl pověřen pouze vyjednáním diplomatických not, které si měly obě vlády vyměnit. Naopak americká vláda potřebovala uzavřít přímou smlouvu, která by mohla být ratifikována kongresem. GRAEBNER, s. 77.

prvního bodu vztaženo i na území odtržených Konfедераčních států. To mohlo zapříčinit, že by Velká Británie a Francie podle smlouvy musely zasáhnout vůči soukromým válečným lodím Jihu a porušit tak svou neutralitu. Přestože americký ministr zahraničí vytrvale tvrdil, že přijetí Pařížské deklarace má posloužit ochraně mezinárodního obchodu a udržet mocnosti mimo konflikt. Vzájemné podezření jen zvyšovalo postupné napětí mezi oběma státy.⁶⁹

Přes podezíravost na obou stranách se nakonec podařilo v jednáních posunout a 28. července mohl Russell informovat Adamse, že je připraven k podpisu smlouvy o přistoupení k Pařížské deklaraci. Podmínkou bylo podepsání totožné smlouvy ve stejnou dobu i ve Francii. Následně 19. srpna obdržel americký velvyslanec novou zprávu od britského ministra zahraničí, kde mu bylo představeno prohlášení zamezující zneužití prvního dodatku Pařížské smlouvy. K němu Russell dodal: „*Zajisté si všimnete, že jeho účelem je předejít jakémukoliv nedorozumění ohledně povahy závazku, jenž má Její Veličenstvo přijmout.*“⁷⁰ Toto prohlášení mělo být připojeno k samotné smlouvě. Znělo takto: „*Připojením svého podpisu k této konvenci z dnešního dne mezi Jejím Veličenstvem královnou Velké Británie a Irska a Spojenými státy americkými, hrabě Russell z příkazu Jejího Veličenstva prohlašuje, že Její Veličenstvo tím nemá v úmyslu přijmout jakýkoli závazek, který by měl jakkoliv přímý či nepřímý vliv na vnitřní spory, jenž aktuálně panují ve Spojených státech.*“⁷¹ Adams, který měl oprávnění přijmout jen základní dokument Pařížské deklarace, nemohl smlouvu s takto závažným dodatkem přijmout a musel vyčkat dalších Sewardových instrukcí. Ten mu depeší ze 7. září potvrdil jeho postup a zhodnotil dodatek pro Spojené státy, jako: „*Nepřípustný.*“⁷² Postupně bylo jasné, že jednání uvázla na mrtvém bodě a během září byly pokusy obou stran o dohodu ukončeny.⁷³

3.3 Bunchova aféra

V prvních instrukcích zaslaných z Londýna týkajících se zahájení rozhovorů o přistoupení americké vlády k Pařížské deklaraci, připojil britský ministr zahraničí rovněž další záměr. Pokusit se navázat spojení s Konfедераční vládou prostřednictvím britského

---

⁶⁹ JONES, *Union in Peril*, s. 72–76.

⁷⁰ Adams Sewardovi, Londýn, 19. srpna 1861, *Papers Relating to the Foreign Affairs 1861*, Washington 1861, s. 118.

⁷¹ Tamtéž.

⁷² Seward Adamsovi, Washington, 7. září 1861, *Papers Relating to the Foreign Affairs 1861*, Washington 1861, s. 125.

⁷³ FONER, Sheldon Philip, *British Labor and the American Civil War*, New York 1981, s. 27–29.

konzula v Charlestonu Roberta Bunche. Jeho úkolem mělo být zjistit názor tamní vlády na možnost přistoupení alespoň k některým ze čtyř dodatků, které byly nabídnuty i Lincolnově kabinetu. Britský velvyslanec ve Washingtonu nejdříve se splněním pokynů váhal. Záležitost hrozila přerůst v diplomatickou krizi v případě zveřejnění. Tím spíše, když Seward často upozorňoval, že oficiální zahájení jednání s Jihem bude bráno, jako nepřátelský akt. Změna nastala při soukromém rozhovoru amerického ministra zahraničí s velvyslanci Británie a Francie. Během něhož naznačil, že vláda Spojených států by „přimhouřila oči“ pokud by se jednalo o diskrétní jednání neohrožující uznání Konfederace.⁷⁴

Ať už Seward myslel svá slova jakkoli, evropské zástupce nakonec vybědla k uskutečnění jednání. Lyons 5. července 1861 zaslal instrukce spolu s osobním dopisem Bunchovi.⁷⁵ V nich apeloval hlavně na vyhnutí se otázky uznání Jihu, dodržení nejvyšší možné diskrétnosti při plnění instrukcí a jednání skrze prostředníka, tedy ne přímo s vládou v Richmondu. Obě zprávy dorazily do Charlestonu o dva týdny později. Britský a francouzský konzul následně využily pomoci Williama Henryho Trescotta, který s návrhem seznámil přímo Jeffersona Davise. Prezident, ačkoliv byl znepokojen, že do jednání nebyli zapojeni konfедераční komisaři v Londýně, nabídku nakonec přijal. Konfедераční kongres návrh na přijetí Pařížské deklarace, s výjimkou prvního bodu o soukromých válečných lodích, schválil 13. srpna. Bunch svůj nesporný diplomatický úspěch však zhatil posláním dokumentů o průběhu jednání skrze svého přítele Roberta Murea, místo toho, aby je adresoval přímo Lyonsovi.⁷⁶ Mureau byl zadržen 14. srpna v New Yorku se zapečetěnou taškou z Charlestonekého konzulátu určenou pro britské ministerstvo zahraničí a přibližně dvěma sty dopisy. Z nich vyplynuly informace o proběhlém jednání, a dokonce i zmínka o budoucím možném uznání.⁷⁷

Seward po britské vládě žádal okamžité odvolání Bunche, za vyjednávání s Konfederací a napomáhání přepravovat korespondenci nepřátel Spojených států. Neporušený zapečetěný balíček byl poslán Adamsovi, který jej 3. září 1861 dle instrukcí předal Russellovi s dotazem, zda obsahuje dokumenty o údajném vyjednávání s Jihem.

---

⁷⁴ CROOK, *The North*, s. 87–91.

⁷⁵ Russell své instrukce Lyonsovi následně změnil a rozhodl se zrušit příkaz na kontaktování Konfederace. Než však zpráva dorazila do Washingtonu, dopisy pro Bunche už byly na cestě. FOREMAN, Amanda, *A World on Fire: Britain's Crucial Role in the American Civil War*, New York 2012, s. 162.

⁷⁶ Robert Mure byl už dlouho sledován agenty Spojených států pro podezření z vyzvědačství a napomáhání nákupu zbraní pro Konfederaci v Kanadě. Podobně sledován byl i Robert Bunch pro možnou podporu Jihu. CROOK, *Diplomacy*, s. 40.

⁷⁷ CROOK, *The North*, s. 91–93.

Americký velvyslanec v Londýně obdržel odpovědi 13. září jako oficiální prohlášení britského ministerstva zahraničí. V nich bylo odmítnuto odvolání charlesterského konzula, jelikož konal podle instrukcí britské vlády, která jednala s faktickou tamní vládou o ochraně britského zboží a občanů.⁷⁸ Stejně tak bylo odmítnuto nařčení o možných rozhovorech týkajících se uznání Jihu: „*Vláda Jeho Veličenstva již uznala válečný statut jižních států a bude je tak i nadále uznávat. Vláda Jeho Veličenstva však neuznala a není připravena uznat takzvané Konfедераční státy jako samostatný a nezávislý stát.*“⁷⁹ Adams se k odpovědím nevyjádřil a čekal na další instrukce z Washingtonu.⁸⁰

Britská vláda předpokládala zvýšený tlak ze strany amerického ministra zahraničí, který potřeboval v této značně americkou veřejností sledované aféře, dosáhnout diplomatického vítězství. To, v čem se názory jednotlivých ministrů rozcházely byla míra, kam až byl Seward ochoten zajít. Russell očekával ze strany Unie přerušování diplomatických vztahů. Instruoval proto Lyonse, aby se v takovém případě pokusil udržet co nejpřátelštější vztahy a přesunul se do Kanady. Britský ministerský předseda Palmerston, značně pobouřen americkým postojem, byl dokonce pro vyslání posil do Kanady. Zbytek londýnského kabinetu, byl však proti a neočekával kvůli pouhým domněnkám ze strany Spojených států žádné razantní kroky. Washingtonský kabinet se nakonec skutečně spokojil s klidným vyřešením situace. Dne 26. října bylo rozhodnuto o odvolání exequatur konzulu Robertu Bunchovi, o čemž byl následně informován Lyons.⁸¹ Jako důvod bylo uvedeno jeho přiklání se k Jihu, což nebylo v souladu s principy unijní vlády.⁸² Londýn s americkým odůvodněním sice nesouhlasil, přesto uvítal ukončení celé aféry, která jen komplikovala vztahy se Severem.⁸³

---

⁷⁸ FERRIS, *Desperate*, s. 108–112.

⁷⁹ ADAMS, *Great Britain*, vol. I, s. 190.

⁸⁰ Tamtéž.

⁸¹ Pověření vlády země, kde konzul působí. MAHIN, s. 55.

⁸² Robert Bunch i po odvolání zůstal až do února 1863 v Charlestonu a nadále pracoval na britském konzulátu, pouze na jiné funkci. CROOK, *The North*, s. 95.

⁸³ MAHIN, s. 54–57.

4 AFÉRA TRENT

Britsko-americké vztahy byly od odtržení Jihu neustále vystavovány těžkým zkouškám. Obě strany měly různé pohledy na řešení diplomatických i obchodních sporů. Často napětí mezi národy zhoršovala i osobní antipatie mezi jednotlivými představiteli obou zemí. Přesto žádná z těchto rozepří nikdy nehrozila přerůst v otevřený válečný konflikt. Změna nastala až 8. listopadu 1861 na palubě britského poštovního parníku Trent, kde Seveřané poškodili něco zásadnějšího než obchodní vazby, nebo politické dekorum, a to britskou čest.⁸⁴

Konfederační státy od počátku konfliktu vkládaly nemalé naděje ve formální uznání západoevropských států. Přičemž tento posun by pro ně znamenal jen poslední krok před přímým zapojením mocností do konfliktu. V tomto ohledu bylo pro vládu v Richmondu zklamáním působení konfederačních komisařů Yanceyho, Rosta a Manna v hlavních evropských centrech, kteří zde nedokázali získat žádné zásadní výhody.⁸⁵ Jih sice dosáhl uznání válečných práv skrz prohlášení neutrality, ta byla ale vyhlášena spíše soustředěním na potřeby jednotlivých vlád. Nebyla následkem působení konfederačních komisařů. Prezident Davis společně s ministrem zahraničí Robertem Hunterem, proto rozhodli o vyslání nových komisařů do Evropy, kteří se jevíli jako mnohem adekvátnější volba.⁸⁶

Po dlouhých úvahách byli zvoleni James Murray Mason pro Británii a John Slidell, jako zástupce ve Francii.⁸⁷ Jejich jmenování nebylo žádnou utajovanou skutečností. Naopak, bylo hojně rozebíráno a až zbytečně přeceňováno. Ať už ve vysokých konfederačních kruzích, nebo i veřejně Jižanskými novinami. Tyto nálady se promítly i v postojích representantů Severu, jež se rovněž nechali přesvědčit o zdánlivě důležité roli obou mužů, kvůli nadějím, které vzbuzovali na Jihu. O tom, jak přehnanou

---

⁸⁴ FERRIS, *The Trent*, s. 16.

⁸⁵ Všichni tři konfederační komisaři nejdříve připluli do Británie. Po prvotních jednáních se Rost přesunul do Madridu. Yancey zůstal v Londýně a zastával funkci vyslance i pro Francii. Mann následně pracoval na stejném postu v Belgii a Papežském státě. Jejich neúspěšné působení v Evropě se dá přičítat i osobním předpokladům pro výkon takových funkcí. Pouze Mann měl alespoň nějaké diplomatické zkušenosti ze 40. let 19. století z působení v Německém spolku a Švýcarsku. Nešťastně se ukázalo také jmenování Yanceyho, tohoto velkého zastávce a obránce otrokářství, do proti-otrokářské Británie. OWSLEY, *King Cotton*, s. 311–317.

⁸⁶ FERRIS, *Desperate*, s. 119–120.

⁸⁷ Mason zastával čtrnáct let post senátora za Virginii. Slidell měl zkušenosti ze stejného úřadu v Louisianě, k tomu se ještě účastnil vyjednávání s Mexickou vládou před válkou v letech 1846–1848. Oba byli před secesí považováni za významné politické osobnosti a na Severu značně neoblíbeni. Zejména Slidell byl znám svými intrikami a dvojitvárností. OWSLEY, *King Cotton*, s. 325.

důležitost jmenování Masona a Slidella obě strany příkládali ukázal rozhovor Adamse s britským ministerským předsedou Palmerstonem v Londýně: „*Je zajisté jedno pokud sem přibude jeden nebo dva muži k těm dvěma nebo třem, co zde už dlouho pobývají. Těžko by něco změnili na postupu vlády, která se již jednou rozhodla.*“⁸⁸ Unie přesto vynaložila nemalé úsilí k jejich dopadení.⁸⁹

Nově jmenovaní komisaři spolu se svými tajemníky Jamesem MacFarlandem a Georgem Eustisem dokázali proklouznout unijní blokádu z Charlesterského přístavu v noci z 11. na 12. října 1861 na konfедераčním parníku Theodora. O dva dny později 14. října dorazili do New Providence v Nassau. Odtud dál pokračovali stejnou lodí do Cárdenas na Kubě. Následně je čekala cesta po souši do Havany, kam dorazili 22. října. Zde čekali na britskou poštovní loď Trent, se kterou vypluli 7. listopadu na ostrov Svatého Tomáše odkud měli dalším britským parníkem odcestovat do Southamptonu.⁹⁰

Vláda ve Washingtonu se dozvěděla o vyplutí Slidella a Masona 15. října. Ministr námořnictví Gideon Welles rozhodl o vyslání kapitána Johna Marchanda s lodí James Adger na pronásledování a zachycení konfедераčního parníku Nashville. O něm se domníval, že se na jeho palubě nacházejí konfедераční vyslanci.⁹¹ Londýnská vláda o plánované cestě nových jižanských komisařů na ostrovy věděla. Očekávala, že místo Nashvillu, jak se domnívali Severané, využijí pro přepravu britský poštovní parník West India. Ten měl z Kuby připlout do Southamptonu 12. listopadu. V tomto britském přístavu už několik dní před plánovaným připlutím kotvila právě unijní válečná loď vyslaná ministrem Wellesem. Hrozilo tedy zastavení a prohlédání britské lodi ještě v mezinárodních vodách před pobřežím Spojeného království. Palmerston věc předložil právníkům, aby prozkoumali možnou oprávněnost Američanů zasáhnout dle mezinárodního práva. Jejich závěry 11. listopadu shrnul v dopise redaktoru Timesů Delanovi: „*K mé velké lítosti se ukázalo, že podle zásad mezinárodního práva, které u našich soudů stanovil lord Stowell a které my praktikujeme a prosazujeme, má válčící strana právo zastavit a prohlédat jakoukoli neutrální loď, která není válečnou lodí, je nalezena na volném moři a je podezřelá z převozu nepřátelských depeší. A že tedy tento americký křižník může podle našich vlastních zásad mezinárodního práva zastavit parník*

---

⁸⁸ ADAMS, *The Trent Affair*, s. 550.

⁸⁹ CROOK, *The North*, s. 150–151.

⁹⁰ ADAMS, *The Trent Affair*, s. 550–551.

⁹¹ Na parníku Nashville se původně Slidell a Mason opravu měli plavit. Na poslední chvíli však dali přednost lodi Theodora, která měla možnost díky nižšímu ponoru plout blíže k pobřeží a tím pádem větší šanci uniknout zajetí. OWSLEY, *King Cotton*, s. 337.

West India, prohledat ho, a pokud se na palubě nacházejí jižané, jejich depeše a pověřovací listiny, buď je odvést, nebo zabavit a odvézt ji zpět do New Yorku k soudu.“⁹² Mason a Slidell si nakonec zvolili jinou cestu, tudíž vyčkávání Johna Marchanda v Southamptonských krčmách přišlo vniveč.⁹³

Více štěstí měl Unijní kapitán Charles Wilkes velící lodi USS San Jacinto. Ten vracející se od afrického pobřeží zastavil v Cienfuegosu na jižním pobřeží Kuby, kde se dozvěděl o plánovém odjezdu obou komisařů z Havany. Neprodleně se proto přesunul do hlavního města Kuby, kam dorazil na konci října a získal informace o přesném odjezdu britské lodi Trent a jejích pasažérech. Po letmém studiu knih mezinárodního práva nabyt kapitán Wilkes domnění, že je zcela v právu velvyslance zadržet. Unijní kapitán se tak rozhodl k riskantnímu kroku a jednal na vlastní pěst, bez jakéhokoliv pověření ministerstva námořnictva Spojených států.⁹⁴

Severská válečná loď San Jacinto zastavila varovným výstřelem britský poštovní parník Trent 8. listopadu 1861 v Bahamském průlivu 300 mil východně od Havany. Unijní poručík Donald McNeill Fairfax se následně nalodil a zatkl konfедераční vyslance Masona a Slidella i jejich dva tajemníky. Fairfax poté požádal o prohledání lodi a o vydání depeší vyslanců. Kapitánem Trentu Jamesem Moirem, který velmi dobře věděl o diplomatickém charakteru cesty obou cestujících, byl nýbrž odmítnut. Wilkes mohl celou loď i s cestujícími obsadit a předvést ji před soud. Obával se však, že takovýto postup by Brity ještě více rozlítíl. Z toho důvodu bylo Trentu umožněné odplout a San Jacinto pokračovalo v plavbě se čtyřmi zajatci, ale bez důležitých dokumentů.⁹⁵ Večer 15. listopadu dorazila unijní loď do pevnosti Monroe, kde byla odeslána zpráva do Washingtonu o úspěšném zadržení konfедераčních komisařů. Se zajatými vyslanci následně pokračovala do pevnosti Fort Warren u Bostonu, kam doplula 24. listopadu ráno.⁹⁶

První zprávy o severském „vítězství“ se v amerických novinách objevily již 16. listopadu. Jelikož byla sobota a víkendové deníky nebyly tolik rozšířené, bouřlivé oslavy

---

⁹² ADAMS, *The Trent Affair*, s. 551.

⁹³ Tamtéž.

⁹⁴ FERRIS, *The Trent*, s. 22–23.

⁹⁵ Pro cestující a posádku Trentu se jednalo o velmi nepříjemnou zkušenost. Naopak Masonovi a Slidellovi náladu nijak nezkazila. Dobře si uvědomovali, že americký postup vůči britské lodi vyvolá odezvu, jenž Konfederaci poslouží více než, kdy mohli oni v Evropě. K tomu s nimi bylo na San Jacintu zacházeno ne jako se zajatci, ale spíše jako s váženými hosty. Dostali dobré kajuty a pravidelně večeřeli ve společnosti kapitána Wilkese. JONES, *Blue and Gray*, s. 89–90.

⁹⁶ Tamtéž.

propukli až v pondělí 18. listopadu. Radost umocňovalo vykreslení obou zajatých vyslanců severskými novinami, jako zrádných a intrikánských Jižanů, jejichž zajetí se vlastně rovná zabránění oficiálnímu uznání Konfederace. Přehnané emoce dokreslovala i situace v občanské válce. Konflikt se ani pro jednu ze stran nejevil pozitivně. Jednak Konfederace zvítězila v první bitvě u Bull Runu, čímž se naděje Severu na rychlé vítězství rozplynuly. Současně ani jeho dosavadní průběh nešel dle představ washingtonské vlády. Právě proto se snažil Sever vytěžit z nastalé situace maximum. Nutnost alespoň nějakého úspěchu následně zastínila obavy z reakce, které mohla přijít z Británie.⁹⁷

Wilkes byl v Bostonu přijat s bouřlivými ovacemi tisíců lidí a vyznamenán starostou: „*Za statečné, obratné a vlastenecké chování při zatýkání a zadržení zrádců Jamese Masona a Johna Slidella.*“⁹⁸ Každý den vycházel nespočet článků o oprávněnosti Wilkesových činů. I někteří přední znalci námořního práva se nechali strhnout davem a obhajovali zajetí obou povstalců. Jako například dánský profesor na Harvardu Theophilus Parsons: „*Jsem si jistý, že Wilkes měl zákonné právo na to, aby zajistil Masona a Slidella z Trentu, stejně jako jsem přesvědčen, že naše vláda měla zákonné právo na to blokovat přístav Charleston.*“⁹⁹ Podle Francise Lousady britského konzula v Bostonu se ze dne na den všichni obyvatelé města stali odborníci na mezinárodní námořní právo. Do Británie hlásil: „*Každý chodí s právníckou knihou pod paží a dokazují právo San Jacinta zastavit loď Jejího Veličenstva.*“¹⁰⁰ Toto nadšení vydrželo pouze prvních pár dní.¹⁰¹

Brzy se začaly objevovat články proti legálnosti zatčení Masona a Slidella a varující před možnou britskou reakcí. Ostré útoky na oprávněnost a drzost americké posádky skutečně přišla. Zejména z Britské Kanady a od britských občanů žijících ve Spojených státech. Překvapivě zdrženlivější postup zvolil Lyons. Ten, ačkoliv vznesl protest proti zastavení britského parníku, neuchýlil se překvapivě k většímu nátlaku na Sewarda. Britský velvyslanec zvolil raději mírnější přístup a čekal na nové instrukce. Proti britský deník New York Herald napsal: „*Je více než pravděpodobné, že vláda se od tohoto jednání distancuje, omluví se za něj, přislíbí že se nebude opakovat a možná*

---

⁹⁷ CROOK, *The North*, s. 153–156.

⁹⁸ ADAMS, *The Trent Affair*, s. 548.

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ FERRIS, *The Trent*, s. 33.

¹⁰¹ BLACKETT, Richard, *Divided Hearts*, Baton Rouge 2001, s. 166–171.

dokonce potrestá námořního důstojníka za jeho horlivost a nerozvážnost. ¹⁰² Očekávaná reakce ze strany Londýna nakonec rozdělila americkou společnost.¹⁰³

Na ostrovy zpráva o událostech ohledně Trentu dorazila 27. listopadu a vyvolala podobně bouřlivou reakci veřejnosti, jako v Americe. Britové se hromadně pustili do obrany své národní cti a proti „*bezohlednému bláznovství*“¹⁰⁴, jak se vyjádřil londýnský deník Times na adresu vlády ve Washingtonu. Jeden ze Sewardových přátel žijících v Londýně mu napsal dopis o aktuálních tamních náladách: „*Nepamatuji takový výbuch emocí. Lidé šílí vztekem a kdyby se dělaly průzkumy, obávám se, že 999 lidí z tisíce by se vyslovilo pro okamžitou válku.*“¹⁰⁵ I někteří z tvrdého jádra zastánců Severu se ohradili proti tomuto postupu. Naopak pro Jižanské agenty a sympatizanty v Británii se jednalo o hozenou rukavici.¹⁰⁶

Londýnský kabinet viděl v jednáních kapitána Wilkese pokračování agresivní americké politiky vůči Velké Británii. Russell i Palmerston si byli jisti, že se jedná o promyšlený krok Washingtonské vlády s cílem eskalovat dosavadní spor. A to navzdory svědectví Slidellovi ženy a dcery, které dosvědčily tvrzení Fairfaxe na Trentu, že kapitán Wilkes jedná z vlastní iniciativy a nemá k tomuto postupu žádné příkazy od ministerstva námořnictví.¹⁰⁷ Nedůvěra britské vlády vůči Unii nepramenila pouze z událostí posledního roku, ale zejména ze složitého vztahu Lyonse a Sewarda. Prvně jmenovaný pravidelně posílal vyhrocené zprávy do Londýna a Halifaxu, o tom že očekává útok na Britskou Kanadu. Stejně tak nejednou varoval o válečných náladách amerického ministra zahraničí, který dle jeho názoru chce válkou s některou z mocností stmelit rozdělený americký národ.¹⁰⁸ Na počátku aféry Trent napsal do Londýna: „*Jsem si jistý, že ve Washingtonu byly vydány rozkazy, které vedly k zajištění na palubě lodi Trent a že je*

---

¹⁰² *The New York Herald*, 25. listopadu 1861.

¹⁰³ CROOK, *Diplomacy*, s. 45–46.

¹⁰⁴ FERRIS, *The Trent*, s. 47.

¹⁰⁵ JONES, *Union in Peril*, s. 83–84.

¹⁰⁶ Konfедераční agenti bylo od konce srpna, kdy jim Russell neoficiálně avizoval, že Velká Británie bude striktně dodržovat neutralitu, spíše méně činní. Jejich snahy se znovu rozhořeli na konci listopadu po zprávách o událostech na lodi Trent. I nyní jim však britský ministr zahraničí odmítnul jakoukoliv oficiální komunikaci v nastalém stavu věcí. Přesto se dál pokoušeli ovlivňovat veřejné mínění i některé politiky. MAHIN, s. 67.

¹⁰⁷ Oficiální prohlášení kapitána Wilkese o tom, že jednal na vlastní zodpovědnost dorazilo do Británie 2. prosince. V době, kdy Londýnská vláda byla již rozhodnuta a depeše odeslány. FERRIS, *The Trent*, s. 50.

¹⁰⁸ Lyonsovi obavy se zakládaly částečně na pravdě. Z uniklých informací ze soukromých rozhovorů bylo jasné, že Seward skutečně na začátku roku 1861 vážně uvažoval o válce s některou z mocností, zejména s Velkou Británií. Doufal ve sjednocení vlastního národa proti společnému nepříteli a tím zabránění secese. Přesto v průběhu roku od svého nápadu postupně upouštěl, uvědomil si nastalou situaci a provedl i některé vstřícné kroky vůči Londýnské vládě. FONER, s. 58–60.

podepsal pan Seward bez vědomí prezidenta. Neručím za pravdivost této informace. Obávám se, že ho ale nemrzí, že se nás týká taková otázka, v níž je pro Francii obtížné se angažovat.“¹⁰⁹ Russell v jednom z rozhovorů Palmerstonovi sdělil, že kvůli antipatiím, které k sobě Lyons se Sewardem chovají je nutné brát některé jeho depeše s rezervou.¹¹⁰

Dne 28. listopadu 1861 získala vláda v Londýně zprávu od královských právníků. Ti odsoudili Wilkesův postup jako nezákonný, neboť nezajistil loď a nepředvedl jí před soud, který by rozhodl, zda je v právu. Následující den se sešel čtrnáctičlenný kabinet. Russell i Palmerston požadovali ráznou odpověď. Nakonec byla schválena velmi ostře formulovaná depeše Lyonsovi adresovaná vládě ve Washingtonu. Spojené státy měly okamžitě propustit zajaté konfedační diplomaty a omluvit se za urážku britské vlajky. Pokud by unijní vláda, jakkoliv odmítala, měl Lyons přerušit diplomatické vztahy a vrátit se do Londýna. Proti tomuto postupu se jako jediný z londýnského kabinetu postavil ministr financí William Ewart Gladstone. Ten chtěl před stažením vyslance nejprve vyslechnout i argumenty druhé strany. Do jednání se nakonec vložil princ Albert manžel královny Viktorie.¹¹¹ Královská rodina si přála udržení dobrých vztahů se Spojenými státy, a proto na nátlak prince byla depeše zmírněna. Bylo odstraněno ostré vyznění celé zprávy a přidány pasáže ukazující i dobrou vůli: „*Vláda Jeho Veličenstva není ochotna uvěřit, že by vláda Spojených států měla v úmyslu tuto zemi urazit.*“¹¹² Přerušeni vztahů a velvyslancův odjezd by byl uskutečněn pouze po další komunikaci s Londýnem, přičemž washingtonská vláda měla dostat 7 dní na odpověď. Kabinet znění upravené depeše schválil 1. prosince a o den později byl vyslán loď Europa za Atlantik.¹¹³

Mezitím se Velká Británie připravovala na možnou válkou se Spojenými státy. Ta se většině hlavních představitelů vlády zdála v této chvíli jako jistá věc. Ministr války George Cornwall Lewis, který byl od počátku americké občanské války zastáncem přísné neutrality napsal: „*V současné situaci, jak se zdá, mi válka připadá jako nevyhnutelná.*“¹¹⁴ Ministerstvo války uvedlo 30. listopadu do pohotovosti britskou flotilu u amerických břehů. Dále začaly přípravy na vyslání posil pozemnímu vojsku do

---

¹⁰⁹ Lyons Russellovi, Washington, 19. listopadu 1861, NEWTON, s. 44.

¹¹⁰ REID, *Lord John*, s. 314.

¹¹¹ Pro prince Alberta se jednalo o jeden z jeho posledních zásahů do politiky. Pár dní po jeho úpravě depeše zkolaboval a 14. prosince 1861 ve věku 42 let zemřel. CROOK, *The North*, s. 132.

¹¹² Tamtéž, s. 133.

¹¹³ FONER, s. 60–62.

¹¹⁴ FERRIS, *The Trent*, s. 45.

Kanady.¹¹⁵ Zastavil se vývoz střelného prachu, síry, dusičnanu sodného a dalších surovin nezbytných pro válečnou výrobu. Palmerston se také snažil změnit už schválené snížení vojenského rozpočtu na budoucí rok 1862.¹¹⁶

Nesnadnou pozici v Londýně měl americký velvyslanec Adams. Ten informace od vlastní vlády dostal kvůli problémům v přepravě až se značným zpožděním, a tak se zprávy o Trentu dozvěděl od britských politiků a z novinových článků. To jistě znesnadňovalo jeho manévrovací prostor. Sám byl značně rozhořčen z počinání kapitána Wilkese, jehož čin podle jeho názoru: „*Udělá pro Jih více než deset vítězství v bitvách, protože se dotklo cti Johna Bulla a cti jeho vlajky.*“¹¹⁷ Očekával neústupnost své vlády a také, že bude brzy odvolán. Přičemž nedokázal pochopit počinání kabinetu ve Washingtonu, který podle něj nechápe možné následky svých kroků: „*Jsou to ale zatracení hlupáci! Jak se proboha můžou domnívat, že Británie bude klidně sedět po takové urážce.*“¹¹⁸ O brzké válce s Velkou Británií byl Adams naprosto přesvědčen.¹¹⁹

Jelikož odpověď americké vlády na britské požadavky vzhledem k dopravě mohla přijít nejdříve za tři týdny, měl londýnský kabinet i veřejnost dost času na zmírnění emocí a zamýšlení se nad celou situací. A to i přes to, že 3. prosince dorazila zpráva o bouřlivých amerických oslavách zadržení velvyslanců, což na čas znovu zažehlo vášně veřejnosti. Postupem doby se však dalo pozorovat uklidnění prvotních bojových nálad. Od 10. prosince začala ostrá kritika Severu a zejména Sewarda ustupovat. Rovněž tisk začal publikovat články v mnohem mírnějším duchu. Z vládního kabinetu se vyhnout válce nejvíce snažil William Gladstone, svému bratrovi napsal: „*Je to velmi smutná a srdcervoucí záležitost a upřímně doufám, že se válku podaří odvrátit.*“¹²⁰ Ale i původně dosti podezíravý Russell v dopise Palmerstonovi 16. prosince naznačil, že je nutné zachovat klidnou hlavu: „*Stále více se přikláním k názoru, že pokud bude odpověď*

---

¹¹⁵ Kanada byla považována vůči Spojeným státům, jako velmi zranitelná. Oregonská smlouva z roku 1846, která stanovila hranice ponechala britskou kolonii otevřenou útoku. Pevnosti byly značně zastaralé, komunikace nedostatečné pro rychlý přesun jednotek a námořní obrana Velkých Jezer omezena Rush-Bagotovou dohodou z roku 1817. Lyons a Palmerston se už delší dobu snažili přesvědčit vládu o nutnosti větší vojenské přítomnosti Britů v Kanadě. Byli však vždy odmítnuti vzhledem k nákladnosti takového opatření a neochoty kanadské vlády do vlastní obrany, jakkoliv investovat. Vojenské špičky také nebraly americkou hrozbu Kanadě, jako vážnou. BOURNE, Kenneth, *British Preparations for War with the North, 1861–1862*. In: *The English Historical Review* 76, 1961, s. 601–602.

¹¹⁶ MYERS, s. 67–70.

¹¹⁷ JONES, *Union in Peril*, s. 85.

¹¹⁸ Tamtéž, s. 89.

¹¹⁹ ADAMS, *The Trent Affair*, s. 545.

¹²⁰ REID, Robert, *William E. Gladstone's 'Insincere Neutrality' During The Civil War*, Canterbury 1969, s. 296.

rozumná, a nejen tupě útočná, měli bychom znovu přes Atlantik poslat žádost o vyhovění. Nemyslím si, že by země schválila okamžité vyhlášení války. Myslím si však, že musíme trvat na svém požadavku na navrácení zajatců.“¹²¹ Přesto dále pro většinu politiků v Londýně zůstávalo nejpravděpodobnější válečné řešení konfliktu.¹²²

Dne 19. prosince 1861 mohl Adams konečně předat britské vládě oficiální ujištění, že Wilkesův čin byl proveden bez oprávnění z Washingtonu. Russell následně mohl dát Lyonsovi pokyn, aby místo omluvy Americké vlády přijal i jen vysvětlení o neoprávněnosti celé akce. Což bylo velmi zásadní rozhodnutí britského kabinetu k řešení vyhocené situace, ale zpráva se k britskému vyslanci ve Washingtonu dostala až po ukončení aféry ze strany Unie.¹²³

Ve Spojených státech se po úvodním nadšení z Trentu rychle změnil postoj veřejného mínění. Zprávy z Velké Británie o reakci tamní vlády i obyvatel, ale i vlastní uvědomění si neoprávněnosti Wilkesových činů, zásadně otočily vnímání situace u Seveřanů. Původně oslavovaný odvážný a hrdinský čin kapitána San Jacinta se změnil na zbrklý a neuvážený krok, který může pomoci povstalcům. Vyvstala otázka, jak vůči Spojeným státům zareaguje ostrovní velmoc. Ráno 18. prosince byly Lyonsovi doručeny instrukce pro americkou vládu. Následující den s nimi neoficiálně seznámil Sewarda, který poděkoval za smířlivé a přátelské vyznění depeše a požádal ho o dva dny k rozmyšlení. Britský velvyslanec se tedy dostavil 21. prosince k oficiálnímu předání, byl však požádán o další dvoudenní odklad pro naléhavé záležitosti. Americký ministr zahraničí tedy obdržel britské sdělení 23. prosince, od kterého se počítala sedmi denní lhůta na odpověď. Zároveň byl francouzským velvyslancem Mercierem informován o podpoře Velké Británie ze strany Francie. Britské politiky toto otálení v americké odpovědi jen dále znejišťovalo v jejích dalších úmyslech.¹²⁴

Ve skutečnosti byl washingtonský kabinet pevně rozhodnut ustoupit Velké Británii. Sever si nemohl s přihlédnutím k probíhající se válce s Jihem dovolit další velký konflikt. Kanada vzhledem ke své zranitelnosti a velké vzdálenosti od mateřské země by byla poměrně snadným cílem unijních armád. Tato akce by však rovněž znamenala rozbití blokády Královským námořnictvem a nejspíše i uznání Konfederace. Z těchto logických důvodů nikdo v Lincolnově kabinetu již aktuálně o další válce neuvažoval.

---

¹²¹ ADAMS, *Great Britain*, vol. I, s. 215.

¹²² FERRIS, *The Trent*, s. 38.

¹²³ ADAMS, *The Trent Affair*, s. 559.

¹²⁴ WARREN, Gordon, *Fountain of Discontent*, Boston 1981, s. 161–167.

Otázkou pro ně zůstávalo, jak moc Británii ustoupit. Zde se překvapivě pro vyhovění londýnským požadavkům stavěl nejvíce Seward, který byl v Británii považován za hlavního viníka krize a obviňován z válečných úmyslů. Americký ministr zahraničí si uvědomoval vážnost situace a podráždění, které zajetí velvyslanců vyvolalo na ostrovech. Doporučoval, proto se ctí ustoupit vzneseným požadavkům. Jinak situaci viděl prezident Lincoln a Charles Sumner. Oba se obávali dopadu na veřejné mínění, pokud vláda plně ustoupí. Proto plánovali problém vyřešit pomocí arbitráže neutrálních států, navrhovalo se například předsednictví v čele s Pruskem. Lincolnův šéf zahraniční diplomacie však varoval, že to může vést k vyprovokování vlády v Londýně.¹²⁵

Washingtonský kabinet se sešel na Štědrý den 24. prosince 1861, aby rozhodl o odpovědi Velké Británii. Jednání se účastnil i Charles Sumner, který zde přečetl dopisy některých pro unijních londýnských politiků, kteří vyzývali vládu k ústupkům. John Bright, významný britský liberál napsal: „*Jestli jste odhodláni uspět proti Jihu, neválcete s Británií, udělejte všechny ústupky, které lze udělat. Neváhejte dokonce světu ukázat, že raději ustoupíte i v tom, co by před dvěma lety po vás žádná mocnost nežádala, než abyste dali jinému národu záminku k pomoci při rozbití vaší země.*“¹²⁶ Poté Seward přečetl zprávy amerických velvyslanců z Londýna a Paříže, jejichž závěry byly podobné jako Brightovy. Tyto zprávy z Evropy ukazující, že tamní nálady měly dozajista velký vliv na rozhodování Lincolna i ostatních ministrů. Přesto ani po dlouhých jednání nebylo dosaženo shody a musela být odložena. Až po značném nátlaku a dlouhých diskusích, se Sewardovi podařilo 26. prosince přesvědčit o nutnosti ustoupit všechny členy vlády. O den později americký ministr zahraničí o rozhodnutí ústně zpravil Lyonse, který ještě týž den odeslal depeši Russellovi. Ujištění obsahovalo propuštění zajatců, uznání práva na odškodnění Británie, ale žádnou oficiální omluvu. Přesto britský vyslanec usoudil, že základní požadované body byly splněny.¹²⁷

Sewardovo oficiální prohlášení o propuštění konfедераčních vyslanců z 8. ledna 1862 bylo vytvořeno zejména pro veřejnost, tak aby zachovalo co možná nejvíce národní cti. Kapitán Wilkes podle něho nechyboval v zajetí povstaleckých komisařů, ale v tom že loď Trent nepředvedl před soud, který by o tom rozhodl. Jejich propuštění nepřipisuje tlaku Velké Británie, ale slábnoucímu rozměru povstání na Jihu: „*Pokud by bezpečnost*

---

¹²⁵ WARREN, s. 168–171.

¹²⁶ ADAMS, *Great Britain*, vol. I, s. 232.

¹²⁷ FOREMAN, s. 538–543.

*Unie vyžadovala další zadržování těchto osob, bylo by to v právu a povinnosti vlády.*¹²⁸ Seward ve vyjádření dokonce také nepřímo připustil válečná práva Jihu, což v minulých měsících vyvolávalo mezi ním a britskou vládou značné napětí.¹²⁹

Russell v návaznosti na prohlášení Lyonsovi napsal, že britská vláda je s americkou odpovědí spokojena a celkově incident považuje za uzavřený. Přesto nemůže souhlasit s některými Sewardovými argumentacemi, na které reagoval depeší 23. ledna 1862. Ještě předtím britský velvyslanec informoval do Londýna, že Mason a Slidell byli 1. ledna vydáni na loď Jeho Veličenstva Rinaldo.¹³⁰ Kapitán byl instruován, aby nebyli přijímáni s žádnými poctami, ale pouze jako klasické soukromé osoby. Stejně tak si počínal Russell, když se 10. února neoficiálně setkal s Masonem v jeho domě. Vyslechl si jeho instrukce, ale odmítl pověřovací listiny a potvrdil neutralitu britské politiky v Americké občanské válce.¹³¹

Charles Francis Adams mladší syn amerického velvyslance v Londýně zpětně k Trentské aféře napsal: „*Nepamatuji si událost, při níž by byl americký lid tak moc vyveden z míry a na chvíli ztratil vládu nad svým životem, jako v týdnech, které následovaly bezprostředně po zajetí Masona a Slidella.*“¹³² Skutečně stupňující se nálady a napětí mezi Velkou Británií a Spojenými státy mohly způsobit přerůst jindy banální záležitost ve válečný konflikt. Ačkoliv celá situace skončila smířlivou cestou a Washington se musel podvolit britské vůli, vše nešlo pouze proti nim. Seveřané sice museli „spolknout hořkou pilulku“ při propouštění konfедераčních vyslanců, kterou jim ještě více znechutily britské noviny oslavující své pokoření Unie. I unionistům však spor odhalil některé pozitivní aspekty na britské politice.¹³³

Aféra značné části britské veřejnosti i politikům ukázala, že dřívější kategorizování Sewarda, respektive celého Severu, jako válečného štváče není plně opodstatněná. Naopak Spojené státy se mohly přesvědčit o aktuální tvrdém britském odhodlání zůstat neutrální. Palmerston po konci krize ve sněmovně prohlásil, že vláda v

---

¹²⁸ CROOK, *The North*, s. 161.

¹²⁹ Sewardovo prohlášení bylo silně kritizováno pro mnoho nedostatků v argumentaci, ať už na domácí scéně, nebo v zahraničí. Přesto dva nejdůležitější aspekty splnilo. Zachovalo klidné veřejné mínění a ujistilo Británii o mírových úmyslech americké vlády. JENKINS, Brian, *Britain and the War for the Union*, Montreal 1974, s. 185–187.

¹³⁰ Po cestě loď zastihla silná bouře a pasažéři museli být na ostrově Svatého Tomáše, přesunuti na britský poštovní parník do Southamptonu. Tam dorazili 29. ledna 1862. Slidell následně pokračoval dále do Paříže. WARREN, s. 189.

¹³¹ NEWTON, s. 54–56.

¹³² ADAMS, Charles Francis, *The Trent Affair, an Historical Retrospect*, Boston 1912, s. 5.

¹³³ JONES, *Union in Peril*, s. 97–99.

Londýně: „Z této pozice přísné neutrality, nemá v úmyslu odstoupit.“¹³⁴ I veřejnost, ačkoliv na prahu války za dva konfedační komisaře, rychle po odeznění krize otočila a znovu nepřipouštěla žádné ústupky Jihu. Deník Times jen pár dní po americkém prohlášení napsal na adresu Masona a Slidella: „Co zde budou oni a jejich tajemníci dělat, jde mimo nás. Pro nás osobně nic neznamenají. Nesmí se domnívat, že když jsme se kvůli jejich záchraně dostali až na samou hranici války, že jsou proto v našich očích vzácní. Stejně tak bychom se snažili zachránit dva jejich vlastní černochoy. Takže, prosím, britská veřejnosti, nic z toho si nenechme líbit. Nechme komisaře v klidu přijít do města a mluvit s každým, kdo bude mít chuť je vyslechnout. Co se nás týče, nechápeme, jak může cokoli z toho, co nám chtějí sdělit, změnit rovnováhu vah britské povinnosti a úsudku.“¹³⁵ Naprostý obrat v tamních náladách dokládá i Adamsův dopis domů z 10. ledna 1862: „První účinky kapitulace jsou mimořádné. Vše, co se proti nám s takovou zuřivostí rozběhlo před šesti týdny, vypadá že se nyní obrací v náš prospěch.“¹³⁶ Později v depeších Sewardovi představil názor, který tento vývoj připisuje zejména uvědomění střední vrstvy a části politiků, že vystoupením proti Severu se Británie automaticky stane podporovatelem otroctví na Jihu. Takový názor představil i Fraser's Magazine: „Vskutku nám bylo ukřivděno. Utrpěli jsme nedůstojnost, a možná i víc než to. Přehlížením bychom si přivolali neustálý sled urážek a křivd ze stejné i jiných stran. Nemohli jsme jednat jinak, než jsme jednali. Přesto je nemožné myslet na to, čemu jsme unikli, aniž bychom se nad tím nepozastavili. My, osvoboditelé otroků, kteří jsme svými protesty a výtkami unavovali všechny soudy a vlády v Evropě a Americe, dokud jsme je nepřiměli k tomu, aby s námi alespoň částečně spolupracovaly a zabránily zotročování černochoů. Jsme měli přiložit ruku k dílu tak, aby na jednom z nejvýznamnějších míst na světě vznikla mocná republika, oddaná nejen otrokářství, ale i pro otrokářské propagandě.“¹³⁷ V Británii však nadále zůstávala stále početná skupina podporovatelů a radikálních sympatizantů Jihu.¹³⁸

Celkově se události na Trentu obrátily ve prospěch Spojených států, přesto že je dovedli na pokraj války. Dokládají to prohlášení obou stran. „Věřím, že čas, kdy se stala

---

¹³⁴ Palmerstonova odpověď na otázku Baxtera v Dolní sněmovně londýnského parlamentu, Londýn, 17. února 1862, *United States-Correspondence in Case of the Trent – Observations HC Deb 17 February 1862 vol 165 cc380-94* [online], [cit. 2024-26-04]. Dostupné z: <https://api.parliament.uk/historic-hansard/commons/1862/feb/17/obsebvations>.

¹³⁵ ADAMS, *Great Britain*, vol. I, s. 237–238.

¹³⁶ ADAMS, *The Trent Affair, an Historical*, s. 47.

¹³⁷ *Fraser's Magazine*, 6. února 1862, 65.

¹³⁸ CAMPBELL, s. 91.

Trentská aféra a kvůli čemu se stala, bylo spíše příhodné než naopak.“¹³⁹ napsal Adams Sewardovi 13. února 1861. Naopak Henry Hotze švýcarský sympatizant v Londýně tvrdil: „*Aféra Trent nám způsobila nevyčísitelnou škodu. Russell je nyní zapřísáhlým nepřítelem našeho národa.*“¹⁴⁰ Ačkoliv Hotze svá slova o britském ministru zahraničí nadsadil, správně zhodnotil, že celá krize se otočila proti Konfederaci a na čas utvrdila přední londýnské politiky o nutnosti udržovat tvrdou neutralitu.¹⁴¹

---

¹³⁹ Adams Sewardovi, Londýn, 13. února.1862, *Papers Relating to the Foreign Office of the United States, 1862*, Washington 1862, s. 25–26.

¹⁴⁰ SEBRELL, Thomas, *Persuading John Bull: Union and Confederate Propaganda in Britain, 1860–1865*, Blue Ridge Summit 2014, s. 67.

¹⁴¹ Tamtéž, s. 67–68.

5 KRIZE 1862 A OTÁZKA INTERVENCE

Hrozbu válečného konfliktu na konci roku 1861 se podařilo odvrátit ustoupením washingtonské vlády britským požadavkům. Smířlivé ukončení aféry Trent na čas přesvědčilo americké i britské představitele, že to nejdůležitější je již za nimi. Russell v depeši Lyonsovi napsal: „*Naše vztahy se nyní dostaly do velmi hladkých kolejí. V otázce Ameriky nevidím již žádný rozruch. Naopak obávám se, že záležitosti v Evropě nahradí americké, jako vzrušující téma.*“¹⁴² Adams v dopise synovi optimisticky prohlásil: „*Vyhlídky na vměšování do našich vztahů vidím, jako stále vzdálenější.*“¹⁴³ Syn amerického velvyslance pozici Unie v Evropě viděl ještě lépe: „*Domnívám se, že naše práce zde je již za svou krizí. Povstalci nedostanou z Evropy žádnou pomoc a zatím jsou poraženi. Naše vítězství je na této straně vody vybojováno.*“¹⁴⁴ Po propuštění Masona a Slidella skutečně nastalo šesti měsíční období relativního klidu. Přesto i v tomto úseku se naskytlo několik důležitých momentů v britsko-amerických vztazích.¹⁴⁵

Jedním z takových se stala evropská intervence v Mexiku. To dlouhodobě nesplácelo své zahraniční dluhy mocnostem, což vyústilo v podepsání Londýnské konvence 31. října 1861 mezi Velkou Británií, Francií a Španělskem. Všechny země se zavázaly ke společné akci pro dosažení řádného splácení dluhu. Daly však příslib k nezasahování do vnitropolitické situace Mexika. Russell si uvědomoval, že takový postup může vyprovokovat Spojené státy, neboť se jednalo o jednoznačné porušení Monroeovy doktríny. Navrhl proto Sewardovi připojení se k akci tří mocností. Americký ministr zahraničí jeho nabídku sice odmítl, ale uznal práva evropských států na vymáhání dluhů, pokud nebudou ovlivňovat mexickou politiku. Přestože odpověď z Washingtonu byla zamítavá, odrážela spíše limity Lincolnova kabinetu než skutečné politické přesvědčení. Vzhledem k omezeným možnostem při probíhající občanské válce.¹⁴⁶

Vojska signatářů konvence z 31. října se začala vyloďovat na mexickém pobřeží od prosince 1861 do ledna následujícího roku. Následně začalo vynucené splácení dluhu. Brzo se však ukázalo, že francouzský císař Napoleon III. od začátku neměl v úmyslu

---

¹⁴² Russell Lyonsovi, Londýn, 22. února 1862, NEWTON, s.44.

¹⁴³ Dopis Charlese Francise Adamse svému synovi Charlesovi, Londýn, 21. února 1862, FORD, Worthington Chauncey (ed.), *A Cycle of Adams Letters 1861–1865*, vol. I, Boston 1920, s. 113.

¹⁴⁴ Dopis Charlese Francise Adamse svému otci Charlesovi, Beaufort, 28. února 1862, FORD, s. 115.

¹⁴⁵ CROOK, *The North*, s. 172.

¹⁴⁶ CROOK, *Diplomacy*, s. 147.

dodržovat slíbené zásady intervence a začal zasahovat do vnitřní politiky země.¹⁴⁷ Britský velvyslanec v Paříži Cowley v návaznosti na francouzský postup hlásil do Londýna o: „*Obludných požadavcích Francie na mexickou vládu.*“¹⁴⁸ Podle jeho názoru v pozadí byla: „*Nějaká zlá vůle vůči Spojeným státům.*“¹⁴⁹ Proti tomuto postupu se tvrdě ohradil Seward, který si však uvědomoval, že s nastalou situací aktuálně nezmůže nic. Francouzská přítomnost v Mexiku, sousedícím přímo s Konfederáčními státy, vyvolávala podezření nejen ve Washingtonu, ale i v Londýně. Russell protestoval proti postupu Napoleona III. a spěšně zařídil stažení britských jednotek. To se uskutečnilo v březnu 1862. Ve stejném měsíci následovaly britského příkladu i španělské intervenční síly. Londýnská vláda se však kromě formálního protestu neodhodlala k žádnému většímu odporu, vzhledem k blízkému politickému vztahu s Francií v Americké občanské válce. Lyons ve Washingtonu ujistil Sewarda, že Británie: „*Je zcela proti jakémukoliv vměšování do vnitřních záležitostí Mexika a nic není dál jejich přání než vnutit mexickému národu vládu, kterou si sám nezvolí.*“¹⁵⁰ Russell tedy přímo nevystoupil proti Francii, ale zachoval i stávající vztahy se Spojenými státy.¹⁵¹

Zlepšení nálad vůči Severu po Trentské aféře přimělo Sewarda pokusit se zatlačit na mocnosti odvolat válečná práva Konfederace. Záminkou se stala Grantova únorová vítězství u Fort Henry a Fort Donelson, která měla otevřít cestu do vnitrozemí Alabamy, Mississippi a Arkansasu. Důsledkem toho mělo dojít k obnově částí vnitrozemského i námořního obchodu a v určité formě ke zmírnění blokády.¹⁵² V dopise Adamsovi do Londýna Seward napsal: „*Nepochybně bychom mohli jít v naznačeném směru dále a rychleji, kdybychom měli důvod očekávat, že ústupky z naší strany budou ze strany námořních států doprovázeny zrušením válečných výsad, které byly dle našeho názoru*

---

¹⁴⁷ Napoleon III. plánoval v Mexiku uskutečnit své velmocenské ambice. Francouzské sbory dobyly hlavní město Ciudad de México a svrhly vládu prezidenta Benito Juáreze. Válečné operace však pokračovaly ještě několik let. Do čela státu se císař rozhodl dosadit Maxmiliána I. z habsbursko-lotrinské dynastie. Celý podnik skončil neslavně, když v roce 1866 byli Francouzi nuceni stáhnout svá vojska. Císař Maxmilián I. byl posléze dokonce 19. června 1867 popraven. SAINLAUDE, Stève, *France and the American Civil War: A Diplomatic History*, Chapel Hill 2019, s. 166.

¹⁴⁸ Cowley Russellovi, Paříž, 17. ledna 1862, *British and Foreign State Papers 1862–1863*, vol. LIII, London 1868, s. 380.

¹⁴⁹ Tamtéž.

¹⁵⁰ JENKINS, Brian, *Lord Lyons: A Diplomat in a Age of Nationalism and War*, Montreal 2014, s. 221.

¹⁵¹ Tamtéž, s. 222.

¹⁵² Sewardovy závěry ohledně Grantových vítězství byly značně přeceněné. Ačkoliv se jednalo o důležité dílčí úspěchy. Americký generál měl ještě daleko k ovládnutí vnitřních oblastí, kterými chtěl americký ministr uchvátnout britskou vládu. FRY, Joseph, *Lincoln, Seward, and US Foreign Relations in the Civil War Era*, Kentucky 2019, s. 159–161.

*povstalcům neprávem přiřknuty.*¹⁵³ Americký velvyslanec odvětil: „*Může nastat okamžik, kdy se mi takový postup bude zdát vhodné předložit. Musím však upřímně přiznat, že to v dohledné době nevidím.*“¹⁵⁴ Podobné závěry přijal po seznámení s návrhem amerického ministra i Lyons. Do Londýna zaslal instrukce vyzívající k tomu, aby nebylo měněno nic na válečných právech. Na základě těchto skutečností musel tudíž Seward od myšlenky ustoupit.¹⁵⁵ Přesto ukázal vstřícné gesto, které mělo bezpochyby získat sympatie v Británii. Souhlasil s přistoupením ke smlouvě o potlačování obchodu s otroky, o kterou se Londýn snažil už velmi dlouho. Oficiálně byla podepsána ve Washingtonu 7. dubna 1862.¹⁵⁶

Na ostrovech se mezitím změnila taktika jižanských sympatizantů. Po diskusích s novým konfедераčním komisařem Masonem bylo částečně upuštěno od tlaku na oficiální uznání Konfедераčních států. To se v nastalou dobu zdálo nepravděpodobné. Novým cílem se stalo neuznání účinnosti unijní blokády. Masona k tomuto kroku přesvědčili zejména jeho přátelé v parlamentu, podle nichž měl celý návrh velkou podporu a bylo nevyhnutelné jeho schválení. O to větší zklamání pro ně přineslo zasedání ze 7. března v Dolní sněmovně a 10. března ve Sněmovně lordů. Během těchto jednání byly argumenty proti blokádě naprosto vyvráceny, potvrzena vládní politika vůči Spojeným státům a Russellovo uznání účinnosti blokády z 15. února.¹⁵⁷ Pro jižanské podporovatele se jednalo o další tvrdou ránu v jejich snahách. Naději na změnu britské politiky aktuálně viděli pouze ve změně vlády v Londýně, nebo v tlaku ze strany Francie.¹⁵⁸

Právě Francie, na rozdíl od jejího ostrovního souseda, byla více otevřena určité formě intervence vůči oficiální reprezentaci Spojených států. Císař Napoleon III. byl od počátku vnitřně pro uznání Jihu, což ještě více podpořilo omezení dodávek jižanské

---

¹⁵³ Seward Adamsovi, Washington, 28. února 1862, *Papers Relating to the Foreign Affairs 1862*, Washington 1862, s. 39.

¹⁵⁴ Adams Sewardovi, Londýn, 27. března 1862, *Papers Relating to the Foreign Affairs 1862*, Washington 1862, s. 53–54.

¹⁵⁵ FRY, s. 158–163.

¹⁵⁶ MILNE, Taylor, *The Lyons-Seward Treaty of 1862*. In: *The American Historical Review* 38, 1933, 3, s. 524.

¹⁵⁷ Proti blokádě se nejvíce postavil William Henry Gregory. Konzervátec a dobrý Masonův přítel, s nímž se seznámil ještě před válkou. Argumentoval hlavně statistickými údaji o lodích, které pronikly blokádou. Jednalo se však o menší parníky, které mohli plout blíže k pobřeží, a tudíž byla jeho čísla dosti zavádějící. Ve skutečnosti byla americká blokáda každým měsícem účinnější, což dokazuje Russellovo potvrzení z 15. února. JOYCE, Davis Dean, *Pro-Confederate Sympathy in the British Parliament*. In: *Social Science* 44, 1969, 2, s. 96–97.

¹⁵⁸ JOYCE, s. 95–98.

bavlny. Francouzské hospodářství na tomto artiklu bylo stejně závislé jako Velká Británie a její odepření mohlo zhoršit císařovo kolísavé postavení na domácí scéně.¹⁵⁹ Nastalé situace se pokusil využít velký jižanský sympatizant v britském parlamentu William Schaw Lindsay.¹⁶⁰ S pomocí svého vlivu a pod záminku projednání změn v obchodních smlouvách, kontaktoval 9. dubna 1862 britského velvyslance v Paříži Cowleyho s žádostí o schůzku s císařem. Ta se uskutečnila o dva dny později 11. dubna. Britský poslanec záměrně změnil téma na řešení amerického konfliktu, což Napoleon III. vřele uvítal.¹⁶¹

Lindsay z rozhovoru odcházel více než spokojený. Císař stejně jako on nevěřil ve znovu sjednocení Jihu a Severu. Neuznával účinnost blokády, dokonce její realizaci označil, jako vměšování do legálního obchodu Francie. V případě shody s britskou vládou byl připraven okamžitě vyslat společné loďstvo na udržení jižanských přístavů otevřených mezinárodnímu obchodu. Takto strukturované návrhy měl londýnský poslanec představit Cowleymu. Jejich schůzka se uskutečnila 12. dubna. Britský velvyslanec však vyjádřil svůj osobní názor, že vláda Jejího Veličenstva takové podmínky nepodpoří. Londýnský kabinet zatím pevně držel svou neutralitu a už několikrát deklaroval uznání účinnosti blokády. Přestože Cowley připustil možnost, že oba americké státy se nejspíše už nikdy nesjednotí. Nevěřil, že by jeho vláda podnikla jakékoliv kroky v době, kdy unijní armády kráčí od vítězství k vítězství.¹⁶²

Velvyslancovy závěry představil Lindsay císaři v druhém rozhovoru 13. dubna 1862. Následně ho Napoleon III. požádal o odcestování zpět do Londýna a představení celého návrhu osobně ministru zahraničí a předsedovi vlády. Přičemž francouzská hlava státu v této věci upřednostňovala raději soukromé než úřední jednání. Lindsay s návrhem souhlasil, přičemž před svým odjezdem ještě informoval velvyslance Cowleyho. Ten o jeho cestě Russellovi napsal: „*Obávám se, že z rozhovorů, které se mnou Lindsay vedl a*

---

¹⁵⁹ Na Francii, která před vypuknutím amerického konfliktu neměla ve svých skladech tak velké zásoby bavlny, jako například Velká Británie, měla unijní blokáda ještě větší dopad. Také se nedokázala ideálně adaptovat na nastalou situaci. Britské loďstvo začalo více využívat jiné možné dodavatele. Zejména Egypt se během Americké občanské války stal jedním z hlavních dodavatelů bavlny. GINZBERG, Eli, *The Economics of British Neutrality During the American Civil War*. In: *Agricultural History* 10, 1936, 4, s.151.

¹⁶⁰ Lindsay byl jedním z největších britských majitelů lodí a zastánce volného obchodu mezi národy. Zasedal v Dolní sněmovně a od počátku konfliktu loboval za uznání Konfederace. Kvůli svým znalostem a postavení byl britskou vládou i přizván, jako poradce k jednání o mezinárodní obchodních smlouvách. Jeho sympatie nebyly jediný důvod kvůli čemu podporoval Jih. Podobně, jako například Palmerston se obával vzrůstající moci Spojených států před občanskou válkou. Proto bylo v jeho očích nejlepší řešení vytvoření dvou slabších a na sebe žárlivých státních celků. LINDSAY, Bill, *William Shaw Lindsay: Victorian Entrepreneur*, Stroud 2023, s. 232.

¹⁶¹ BERWANGER, s. 111–115.

¹⁶² MAHIN, s. 124–125.

kteře jsou plně pochybností, ukazují že pod zdánlivou upřímností se skrývá mnoho lží. Jsem přesvědčen, že císaři sdělil své vlastní názory a že tyto názory údajně podporuje většina anglického lidu i současná opozice v parlamentu, která by blokádu odsoudila, kdyby byla u moci. V císaři našel ochotného posluchače, který by rád získal bavlnu jakýmikoli prostředky. Proto neztrácím čas, protože Lindsay dnes večer odjíždí, a pravděpodobně se bude snažit, abyste se s lordem Palmerstonem co nejdříve setkali.“¹⁶³ Cowley situaci odhadl velice přesně, přestože neměl v rukou všechny informace o proběhlých jednání s císařem.¹⁶⁴

Ve skutečnosti Napoleon III. britského poslance nepověřil vyjednávat soukromě pouze s londýnskou vládou, ale požádal ho i o schůzku s představiteli toryovské opozice. Jedním z nich byl Edward Smith Stanley, hrabě z Derby. Vůdce konzervativní strany, který v minulosti dvakrát zastával úřad předsedy vlády. Druhým z oslovených se měl stát Benjamin Disraeli. Ministr financí během Derbyho úřadování. Kdyby tato skutečnost vyšla najevo, mohla znamenat mnohem vážnější důsledky ve vzájemných vztazích s Francií. Lindsay také často informoval o jednáních s císařem konfедераčního vyslance v Paříži. Slidell 12. dubna o jednáních Masonovi do Londýna napsal: „Pan Lindsay vedl dlouhý rozhovor s císařem, který je nyní upřímně připraven okamžitě jednat v náš prospěch.“¹⁶⁵ Po dalších rozhovorech dospěl dokonce k přesvědčení, že pokud bude císař odmítnut Velkou Británií, mohl by jednat nezávisle a uznat Konfederaci. Možnost samostatného postupu však obě strany dlouhodobě popíraly a žádná vláda v otázce amerického konfliktu nechtěla postupovat sama. Russell 16. dubna: „Vláda Jejeho Veličenstva si nepřejí podniknout žádný krok v souvislosti s občanskou válkou v Americe, jedině po důkladném zvážení a společné dohodě s Francií.“¹⁶⁶ Snaha Napoleona III. přesvědčit Londýnskou vládu přesto dávala jižanským podporovatelům velké naděje.¹⁶⁷

Lindsay odcestoval zpět do Londýna, kde požádal o sjednání schůzky s Russellem. Ten jeho žádost odmítl se slovy: „Myslím si, že nejlepší způsob vzájemné komunikace dvou vlád je skrz jejich velvyslanectví.“¹⁶⁸ O rozhovor požádal následně ještě jednou s odůvodněním, že britský ministr nezná od Cowleyho všechny důvody jeho

---

¹⁶³ ADAMS, *Great Britain*, vol. I, s. 291–292.

¹⁶⁴ MAHIN, s. 125–126.

¹⁶⁵ SEARS, Louis Martin, *A Confederate Diplomat at the Court of Napoleon III*. In: *The American Historical Review* 26, 1921, 2, s. 269.

¹⁶⁶ ADAMS, *Great Britain*, vol. I, s. 294.

¹⁶⁷ SEARS, s. 265–269.

¹⁶⁸ LINDSAY, s. 261.

rozhodnutí jednat neoficiální cestou. Byl však znovu odmítnut. S větším úspěchem dopadl u opozice, kde se setkal s Disraelim.¹⁶⁹ Ten vyjádřil přesvědčení, že pokud Francie podá Londýnské vládě jasný definitivní návrh, bude podpořen většinou v parlamentu a vláda nucena ustoupit. S těmito zprávami se Lindsay ve společnosti Masona vrátil do Paříže. Dne 18. dubna měl další schůzku s císařem. Francouzský monarcha však nyní otočil. Oběma sdělil, že je nutné počkat na výsledek unijních snah o dobytí New Orleansu. Což by mělo na celou situaci obrovský efekt a znemožnilo další postup.¹⁷⁰

Lindsay se následně vrátil do Londýna a obrátil se s žádostí o rozhovor na Palmerstona. Jeho snahy však dopadly stejně, jako nedávno s ministrem zahraničí. Na začátku května přišla zpráva o úspěšném dobytí New Orleans unijními vojsky. Cowley z Paříže o události hlásil císařův názor: „*Že zcela souhlasí, že v tuto chvíli nelze dělat nic jiného než sledovat události.*“¹⁷¹ Syn amerického velvyslance v Londýně Henry Brooks Adams o severském vítězství v dopise optimisticky prohlásil: „*Účinek zdejších zpráv o New Orleansu byl větší než cokoli předtím. Domnívám se, že se připravuje odvolání válečných práv a opětovné uznání moci federální vlády nad celým naším územím za absolutní a nespornou. Jsem přesvědčen, že ještě jedno vítězství nás k tomuto cíli dovede.*“¹⁷² Unijní vojska dobyla důležité území právě v době, kdy Francie byla připravena tlačit na zprostředkování s britskou vládou.¹⁷³ Značný efekt tohoto vítězství v zahraničí následně na určitou dobu znemožňoval případný zásah mocností.¹⁷⁴

Ohlas, který vyvolalo dobytí New Orleansu chtěl naopak opět využít Seward. Pár dní po dobytí důležitého přístavu odeslal americký ministr depeše velvyslancům v Evropě. V nich stál požadavek na odvolání válečných práv Jihu. Adams, ačkoliv si byl vědom nemožnosti úspěchu celé věci, rozkaz splnil. Jak přepokládal byl Russellem odmítnut s tím, že britská politika nebude nic měnit na své neutralitě. Stejně dopadl i americký velvyslanec Dayton v Paříži.¹⁷⁵

V následujících týdnech se na Severu začaly objevovat zprávy o plánovaném zprostředkování evropských velmocí. Ty měl na svědomí hlavně francouzský velvyslanec

---

¹⁶⁹ Derby byl nemocí upoután na lůžko, a tak se jednání nemohl zúčastnit. JONES, *The British*, s. 539.

¹⁷⁰ BECKLES, Wilson, *John Slidell and the Confederates in Paris*, London 2021, s. 268–271.

¹⁷¹ Cowley Russellovi, Paříž, 17. května 1862, *British and Foreign State Papers 1862–1863*, vol. VIII, London 1868, s. 498–499.

¹⁷² Dopis Henryho Brookse Adamse svému bratrovi Charlesovi, Londýn, 8. května 1862, FORD, s. 139.

¹⁷³ Dobytí New Orleans dávalo naději na snížení nedostatku bavlny pro evropské mocnosti, a naopak přinášelo tvrdou ránu jižanským argumentům. FRY, s. 205.

¹⁷⁴ JONES, *Blue and Gray*, s. 186.

¹⁷⁵ JONES, *Blue and Gray*, s. 186–188.

Mercier, který se netajil osobním názorem, že by takovému to postupu byl nakloněn. Seward na zvěsti reagoval prohlášením, kde uvedl, že by zprostředkování uvítal, pokud by vedlo k znovusjednocení obou zemí. Palmerston takové fámy vyvrátil při odpovědi Johnu Hopwoodovi 13. června 1862 v Dolní Sněmovně: „*Vážený pane, vláda Jejicho Veličenstva neobdržela od francouzské vlády žádnou zprávu týkající se zprostředkování a v současné době nemáme v úmyslu nabídnout zprostředkování mezi oběma nepřátelenými stranami.*“¹⁷⁶ Ve skutečnosti se takovýto návrh v britské sněmovně připravoval. Znovu z řad podporovatelů Jihu.¹⁷⁷

Seward se podobných pokusů dlouhodobě obával. Proto se znovu rozhodl použít hrozeb pro udržení velmocí dále od myšlenek na zprostředkování, či intervenci. Depeše do Londýna z 28. května adresovaná Adamsovi obsahovala dlouhý výčet stížností na opakující se zvěsti o plánovaném zprostředkování, které podle amerického ministra jen Jihu dodávaly povzbuzení a podporu k dalšímu pokračování v povstání. Zpráva byla doplněna výhrůžkou o možném vyvolání povstání otroků na Jihu, pokud by velmocí zasáhli ve prospěch Konfederace. Tím by se zejména Velká Británie dostala do velmi nepříjemné pozice, vzhledem k jejímu proti-otrokářskému charakteru. Russell obdržel kopii depeše od Adamse 20. června.¹⁷⁸ Odpověděl na ní až po více jak měsíci, přičemž na Sewardovu hrozbu nereagoval. Místo toho připojil seznam hříchů Severu a zdůraznil, že ani tyto prohřešky nepřiměly vládu Jejicho veličenstva odklonit se od neutrality.¹⁷⁹

Jelikož pokusy o uznání Konfederace v britském parlamentu neuspěly, novým cílem jižanských sympatizantů se stal návrh na zprostředkování. Za pokusem stál znovu Lindsay, který připravil návrh o zastavení konfliktu za Atlantikem. Jeho předložení musel však odložit po Palmerstonových slovech z 13. června. Vhodnou chvílí pro obnovení jeho snah přinesly události z bojiště. Během června začaly přicházet zprávy o problémech severské armády ve Virginii. A 28. června byl Unijní generál George Brinton McClellan dokonce poražen konfедераčními vojsky při postupu na Richmond.¹⁸⁰ To zapříčinilo novou vlnu diskusí v Dolní sněmovně. Britský předseda vlády na nich pronesl: „*Pokud*

---

¹⁷⁶ Palmerstonova odpověď na otázku Hopwooda v Dolní sněmovně londýnského parlamentu, Londýn, 13. června 1862, *United States – The Civil War– Offer of Mediation HC Deb 13 June 1862 vol 167 cc543-4* [online], [cit. 2024-01-04]. Dostupné z: <https://api.parliament.uk/historic-hansard/commons/1862/jun/13/question>.

¹⁷⁷ JENKINS, *Lord Lyons*, s. 262.

¹⁷⁸ Adams měl instrukce depeši předložit dle vlastního uvážení ve vhodnou chvíli. MYERS, s. 183.

¹⁷⁹ Tamtéž, s. 181–184.

¹⁸⁰ Richmondskému tažení byla přisuzována největší pozornost zahraničím, ale i samotnými obyvateli Jihu. Ačkoliv Sever dokázal na západní frontě dosáhnout pozoruhodných úspěchů. Nebyla jim dáována taková váha. SEARS, s. 272.

jde o zprostředkování, není pochyb o tom, že jak vláda Jejího Veličenstva, tak vláda francouzského císaře by rády využily každé příležitosti, která by naskytla dobré vyhlídky na úspěch takového činu. Obávám se však, že za současného stavu věcí, by se návrh setkal s odmítnutím na obou stranách.“¹⁸¹ Těchto slov se plně chopil Lindsay a 11. července předložil návrh na rozpravu o nabídce zprostředkování s cílem ukončit válku.¹⁸²

Po konfедераčních vítězstvích se znovu pokoušel najít cestu k obnovení obchodu s bavlnou francouzský císař.¹⁸³ Také byla dva dny před zasedáním poprvé oficiálně projednána zpráva o složité ekonomické situaci dělníků bavlnářského průmyslu v Lancashiru.¹⁸⁴ Ráno 18. července 1862 zahltili Londýn zvěsti o zajetí celé McClellanovi armády. V parlamentu na otázku ohledně kapitulace severské armády ještě téhož dne hovořil tajemník ministra zahraničí Austen Layard: „*Ministerstvo zahraničních věcí neobdrželo žádné informace potvrzující zprávu, která se objevila v pozdních vydáních večerních novin.*“¹⁸⁵ Jejich rozšíření právě v den projednávání Lindsayho návrhu připisoval velvyslanec Adams snahám o ovlivnění parlamentní debaty.¹⁸⁶

Při rozpravě se slova nejvíce chopili Lindsay a Gregory. Jejich hlavními argumenty byly válečné neúspěchy Severu. Jižanská secese byla podle nich zcela oprávněná a poslední vojenské zprávy pouze ukázaly, že Konfederace může klást odpor do nekonečna. Neuznávali, že otázka otroctví může mít na konflikt z britského pohledu jakýkoliv vliv. Upozorňovali na zhoršující se ekonomické podmínky obyvatel z důvodu severské blokády a nutnost zprostředkování k ukončení beznadějně krvavé války. Lindsay se na konec své řeči znovu přimluvil za uznání Konfederace: „*Vzhledem k těmto skutečnostem a s přihlédnutím ke schopnostem, které projeví jejich státníci a generálové a ke způsobu, jakým se ubránili za velmi těžkých okolností proti přesile Severu. Se*

---

¹⁸¹ Palmerstonova odpověď na otázku Mr. Hopwooda v Dolní sněmovně londýnského parlamentu, Londýn, 30. června 1862, *United States – The Civil War HC Deb 30 June 1862 vol 167 cc1213-4* [online], [cit. 2024-01-04]. Dostupné z: <https://api.parliament.uk/historic-hansard/commons/1862/jun/30/question-1>.

¹⁸² CROOK, *Diplomacy*, s. 159–160.

¹⁸³ Napoleon III. znovu informoval zastánce Jihu v Británii o tom, že je připraven na společnou akci k ukončení konfliktu a obnovení obchodu s bavlnou. Tentokrát pověřil instrukcemi oslovit londýnskou vládu ministra zahraničí Thouvenala, který byl tou dobou na návštěvě souseda za La Manchem. Francouzský ministr však nebyl zastáncem intervence, jako jeho vladař. Stačilo mu proto prohlášení Palmerstona v parlamentu a dále se věci nezabýval. VANAUKEN, Sheldon, *The Glittering Illusion: English Sympathy for the Southern Confederacy*, Londýn 1988, s. 86–87.

¹⁸⁴ Velká část dělníků pracovala na zkrácený úvazek, dostala výpověď, nebo jim byla zkracována pracovní doba. Přesto projevů nespokojenosti a demonstrací s cílem ovlivnit vládu bylo minimálně. Pomáhali veřejné i státní charity a zejména vystavování státních zakázek. GINZBERG, s. 153.

¹⁸⁵ Layardova řeč v Dolní sněmovně londýnského parlamentu, Londýn, 18. července 1862, *United States – The Civil War HC Deb 18 July 1862 vol 168 cc500* [online], [cit. 2024-01-04]. Dostupné z: <https://api.parliament.uk/historic-hansard/commons/1862/jul/18/question>.

¹⁸⁶ CROOK, *Diplomacy*, s. 163.

domnívám, že nastal čas, kdy by jižní státy měly být přijaty do rodiny národů.“¹⁸⁷ Vládní protiargumenty spočívaly zejména v tom, že možné zprostředkování by konflikt spíše vyostřilo, než ukončilo a prodloužilo obchodní strádání. Dalším z faktorů byla možnost vyvolání otrockého povstání na Jihu, nebo zatáhnout ostrovní říši přímo do války. William Forster oponoval podpoře intervence: „*Dávejme si pozor. My, kteří jsme zproštěni od odpovědnosti, která na tuto nešťastnou zemi dopadá jako trest za zločin otroctví, abychom se do takové odpovědnosti nezapojili pokusem o vměšování.*“¹⁸⁸ Dále prohlásil na adresu slov představitele návrhu: „*Domnívám se však, že návrh poslance za Sunderland válku nezastaví. Spíše zhorší, nebo prodlouží a možná nás do ní zatáhne. Upřímně věřím, že budeme trvat na zásadě a politice naprostého nevměšování.*“¹⁸⁹ Přestože Lindsay a jeho přátelé si uvědomovali, že návrh nyní neprojde, svého bezprostředního cíle dosáhli. Vyvolali debatu o možné formě zapojení Velké Británie a zkritizovali prozatímní postup vlády.¹⁹⁰

Následoval pokus odložit debatu na neurčito. Proti tomu však rázně zakročil Palmerston s tím, že takové debaty jsou velkou chybou, pokud nepřinesou definitivní závěr. V opačném případě by sloužily pouze k podráždění obou válčících stran a znesnadňovaly zahraniční politiku jeho vlády. Lindsay následně nucen ustoupit prohlásil: „*Spokojím se s prohlášením vznešeného Lorda v čele vlády a s nadějí, že využije co nejbližší příležitosti k ukončení války. Se svolením sněmovny stáhnu svůj návrh.*“¹⁹¹ Přestože někteří hodnotily výsledek návrhu za ostudný neúspěch sunderlandského poslance, projevilo se silné parlamentní mínění na podporu určité formy britského zásahu v Americe. Stále více se také ukazovalo, že válka nespěje k brzkému konci. Ve svém shrnutí americké situace to připustil i Lyons: „*S obavami však přiznávám, že prodloužení války o další rok nebo déle je více pravděpodobný výsledek současného stavu věcí než okamžité podmanění Jihu nebo uznání jeho nezávislosti.*“¹⁹² Právě prodlužování konfliktu stále více poškozovalo zejména britský obchod a mělo zásadní dopad na změny

---

¹⁸⁷ Lindsayova řeč v Dolní sněmovně londýnského parlamentu, Londýn, 18. července 1862, *United States – The Civil War HC Deb 18 July 1862 vol 168 cc511-522* [online], [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://api.parliament.uk/historic-hansard/commons/1862/jul/18/resolution>.

¹⁸⁸ Forsterova řeč v Dolní sněmovně londýnského parlamentu, Londýn, 18. července 1862, *United States – The Civil War HC Deb 18 July 1862 vol 168 cc534-538* [online], [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://api.parliament.uk/historic-hansard/commons/1862/jul/18/resolution>.

¹⁸⁹ Tamtéž.

¹⁹⁰ LINDSAY, s. 279.

¹⁹¹ Lindsayova řeč v Dolní sněmovně londýnského parlamentu, Londýn, 18. července 1862, *United States – The Civil War HC Deb 18 July 1862 vol 168 cc578* [online], [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://api.parliament.uk/historic-hansard/commons/1862/jul/18/resolution>.

¹⁹² Lyons Russellovi, Washington, 16. dubna 1862, NEWTON, s. 60.

uvažování vládních politiků. O to více, že znovuotevření New Orleans a dalších přístavů nepřineslo žádné jasné zlepšení.¹⁹³

Prvním z vládních představitelů, kteří změnili názor a začali zastávat přesvědčení o nutnosti zprostředkování byl překvapivě William Gladstone. Ministr financí byl od počátku konfliktu zastáncem neutrality, měl dobré vztahy se severskou demokracií a nepřál si rozdělení amerického národa. Přesto ho směs humanitárních, a především ekonomických důvodů přesvědčila o nutnosti zakročit: „*Je skutečně velmi žádoucí, aby tento krvavý a bezúčelný konflikt skončil. Od počátku bylo jasně zřejmé, že celá otázka spočívá v tom, zda je Jih vážně jednotný. To se nyní již několik měsíců ukazuje. Takto zjištěná skutečnost tuto otázku okamžitě staví na jinou váhu i těch nejskvělejších vojenských úspěchů.*“¹⁹⁴ Takto se vyjádřil v osobním dopise 26. července 1862. Obdobný názor se nicméně brzy začal v londýnském kabinetu objevovat stále častěji. Důkazem je i odpověď Konfедераčnímu vyslanci v Londýně. Mason se obrátil na britského ministra zahraničí 24. července 1862 s naléháním na uznání Jihu, poté co se dle jeho přesvědčení Konfederace ukázala, jako života schopná odražením unijních vojsk. Russell odepsal až 31. července, použitá slova se nicméně tentokrát lišila od minulých vyjádření. Místo rázného sdělení o neutralitě britské vlády, bylo v prohlášení sděleno, že odpověď bude zaslána až: „*Po zasedání kabinetu.*“¹⁹⁵ Odezva takového charakteru ukazovala nejistotu britské politiky vůči Americe a pro Masona možnou budoucí změnu.¹⁹⁶

Russell 4. srpna sice potvrdil britskou neutralitu, dodal ovšem, že: „*Pokud bychom v průběhu prázdnin považovali za nutné přijmout nějakou novou politickou linii, považoval bych za nutné se před podniknutím jakýchkoli kroků poradit s námořními mocnostmi v Evropě.*“¹⁹⁷ O pár dní později přijal parlament zákon na podporu ekonomicky zasažených v Lancashiru, což bylo bráno jako velká rána jižanským snahám o pomoc londýnské vlády. Ve skutečnosti byl v této době britský kabinet rozhodnut pro zprostředkování a ukončení konfliktu, jak ukazuje společná korespondence Russella s Palmerstonem z 6. srpna 1862. Prvně jmenovaný napsal: „*Mercierova představa, že*

---

¹⁹³ PLATT, Desmond, *Finance, Trade and Politics in British Foreign Policy, 1815-1914*, London 1968, s. 311.

¹⁹⁴ MORLEY, John, *The Life Of William Ewart Gladstone*, vol. II, London 1903, s. 85.

¹⁹⁵ Russell Masonovi, Londýn, 31. července 1862, Harrison, James (ed.), *Correspondence with Mr. Mason Respecting Blockade and Recognition of the Confederate States. Great Britain Foreign Office*, London 1863, s. 11.

¹⁹⁶ MERLI, John Frank, WILSON, Theodore, *The British Cabinet and the Confederacy*. In: *Maryland Historical Magazine* 65, 1970, s. 246–247.

¹⁹⁷ WALPOLE, s. 359.

bychom měli v říjnu učinit nějaký krok, se velmi dobře shoduje s Vaší. Vrátím se do Anglie před začátkem října a pak bychom o tom mohli jednat ve vládě. Válka ovšem může začít již dříve.“¹⁹⁸ V odpovědi britského premiéra bylo sděleno: „Zcela souhlasím, že prvním krokem by měl být návrh o příměří. Musíme však být připraveni odpovědět na otázku, na jakém základě budeme vyjednávat?“¹⁹⁹ Čekalo se tedy na vhodný okamžik, kdy budou obě americké strany připraveny jednat a podpora námořních velmocí zajištěna.²⁰⁰

Během srpna dále přicházely zprávy o vytlačování unijních vojsk z Virginie. Zdálo se, že čas brzy dospěje do bodu, kdy bude místo Richmondu ohrožen Washington a Sever přinucen jednat. Situace se ale rychle měnila. Už v polovině srpna psal William Stuart, britský přidělenec ve Washingtonu, o zatlačení mírové frakce, novém válečném nadšení a nových odvodech až šesti set tisíc mužů.²⁰¹ Ohledně zprostředkování nebo uznání se domníval že: „V přítomnosti těchto obrovských nových odvodů nelze dělat nic jiného než čekat, co přinesou příští dva měsíce.“²⁰² Russell v návaznosti na zprávy Palmerstonovi v dopise napsal: „Myslím, že musíme prezidentovi dovolit, aby promrhal druhou dávku 600 000 mužů, než budeme moci doufat, že on a jeho demokracie budou naslouchat rozumu.“²⁰³ Proti vměšování se rázně vyslovil i Lyons, který právě pobýval v Londýně. Britský ministr zahraničí od svého plánu však nehodlal ustoupit.²⁰⁴

Značně podezřívavý vůči britské vládě byl v tuto dobu Adams. Amerického velvyslance o dobrých úmyslech nepřesvědčilo stažení Lindsayho návrhu z 18. července ani komentáře ministerského předsedy. O svých pochybách raději napsal depeši do Washingtonu, ačkoliv je neměl ničím podložené. Seward evropský zásah nepředpokládal, přesto v depeši z 2. srpna dává svému podřízenému v Londýně instrukce, jak se v takovém případě zachovat: „Pokud bude záměrem diktovat, zprostředkovávat, radit nebo dokonce žádat či přesvědčovat, odpovíte, že máte zakázáno diskutovat a naslouchat. Nebo jakkoli přijímat a předávat jakákoli sdělení tohoto druhu. Na dotazy o názor, jak by prezident přijal takový návrh, kdyby zde byl učiněn, odpovíte, že nejste poučen, ale

---

¹⁹⁸ ADAMS, *Great Britain*, vol. II, s. 32.

¹⁹⁹ Palmerston Russellovi, Londýn, 7. srpna 1862, GOOCH, George Peabody (ed.), *The Later Correspondence of Lord John Russell, 1840–1878*, London 1926, s. 329.

²⁰⁰ WALPOLE, s. 362.

²⁰¹ William Stuart zastával Lyonsovi povinnosti ve Washingtonu během jeho dovolené ve Velké Británii. COOK, Adrian, *The Alabama Claims: American Politics and Anglo-American Relations, 1861–1872*, New York 1975, s. 116.

²⁰² BRAUER, *British*, s. 53.

²⁰³ Tamtéž.

²⁰⁴ Tamtéž, s. 55–56.

nemáte důvod se domnívat, že by byl přijat.“²⁰⁵ V případě uznání Jihu, nebo intervence do konfliktu, měl Adams složit funkci. Takto sdělené pokyny ukazovaly odhodlání Lincolna a jeho vlády vzdorovat i možnému zahraničnímu vměšování silou, pokud bude zapotřebí.²⁰⁶

První kroky na cestě ke změně britské politiky učinil Russell 13. září 1862. Cowley byl informován do Paříže, aby požádal o rozhovor francouzského ministra zahraničí Thouvenala a zjistil názor jeho vlády na možné zprostředkování. Následující den napsal ministr dopis také britskému premiérovi. V něm byly nejnovější informace z Ameriky o dalším postupu Konfедераčních armád, které ho přesvědčily o brzké ideální možnosti zasáhnout: „*Opravdu to vypadá, že by mohl ukončit válku. V říjnu přijde hodina zralá pro kabinet.*“²⁰⁷ Palmerston pod dojmem stejných událostí odpověděl: „*I Baltimore nebo Washington mohou padnout do rukou Konfederace. Pokud by k tomu došlo, bylo by na uvážení, zda by za tohoto stavu věci nemohla Anglie a Francie oslovit zneprátelené strany a doporučit jim dohodu na základě separace?*“²⁰⁸ Russell odpověděl 17. září: „*Souhlasím s Vámi, že nastal čas nabídnout vládě Spojených států zprostředkování s cílem uznat nezávislost Konfederace. Dále souhlasím s tím, že v případě neúspěchu bychom měli sami uznat nezávislost jižanských států.*“²⁰⁹ V polovině září byli tak všichni tři nejvýznamnější muži britského kabinetu rozhodnutí pro diplomatický zásah do amerického konfliktu. Veřejné mínění bylo tomuto kroku taktéž nakloněno, zbývalo získat podporu zbytku kabinetu a zejména zahraničí.²¹⁰

Nejsnazší souhlas se očekával od Francie, zvláště kvůli předchozím obdobným pokusům Napoleona III. O to více překvapivý byl vlažný přístup ministra zahraničí Thouvenala. Cowley s ním vedl 13. září dlouhý rozhovor, kde mu bylo naznačeno, že Paříž chce počkat na výsledek voleb na Severu. Přičemž dávali velkou šanci výhře mírové frakce. Russell této odpovědi nepřisuzoval velkou váhu. Byl si vědom rozdílných názorů francouzského císaře a jeho ministra zahraničí. Ve Francii také právě probíhala vnitropolitická krize vyvolaná italskou otázkou. Obecně se očekávalo, že v její návaznosti

---

²⁰⁵ Seward Adamsovi, Washington, 2. srpna 1862, *Papers Relating to the Foreign Affairs 1862*, Washington 1862, s.165–168.

²⁰⁶ FRY, s. 218.

²⁰⁷ Russell slovy narážel zejména na činy Stonewalla Jacksona během druhé bitvy u Bull Runu. WALPOLE, s. 360.

²⁰⁸ Tamtéž, s. 361.

²⁰⁹ WALPOLE, s. 361.

²¹⁰ BRAUER, *British*, s. 54.

bude Thouvenel odvolán. Britský ministr si byl proto jistý budoucím souhlasem pařížské vlády a dál pokračoval v plánu zprostředkování.²¹¹

Russell plán konzultoval také s královnou. Ta požadovala zapojení cara a středoevropských mocností. Rakousko a Prusko mohly být dle ministrova názoru informovány až po podání návrhu. Se zapojením Ruska britský šéf diplomacie souhlasil, neboť krok podpořil také Palmerston. Britský premiér byl ohledně úspěšnosti plánu stále v nejistotě. Zvětšení šancí na úspěch a přijetí návrhu ze strany Severu viděl právě ve větším zastoupení mocností, které by se pro návrh vyslovily, nebo v dalších vojenských úspěších Konfederace. Od poloviny září však začaly přicházet zprávy o potížích jižanských armád. K tomu Rusko odmítlo jakoukoliv formu zasahování do konfliktu v Americe. Ruský car dodržoval od počátku konfliktu neutralitu, přestože se netajil velmi pozitivním vztahem k Severu.²¹² Russellův návrh, který ať byl interpretován jako nestranný, značně zvýhodňoval Jih a z toho důvodu byl pro východní velmoc nepřijatelný.²¹³

Neochota Ruska připojit se k zprostředkování Russella neodradila. Britský ministr Gladstonovi v dopise nastínil: „*Přikláním se k názoru, že 16. říjen by mohl být ideální na setkání kabinetu, pokud budu moci sdělit Francii a Rusku názory, které si s Palmerstonem myslíme. Tyto názory měly v první řadě nabídnout oběma stranám zprostředkování a v případě odmítnutí ze strany Severu, uznat Jih. Zprostředkování na základě separace a uznání doprovázené prohlášením o neutralitě.*“²¹⁴ Takto dané kroky se značně vzdalovaly původní myšlence požadavku na příměří.²¹⁵

O podaných návrzích Francii a Rusku byli informováni i zbylí členové londýnského kabinetu. Proti návrhu se nejvíce postavil ministr války Lewis a předseda Sněmovny lordů Granville George Leveson-Gower, hrabě z Granville. Druhý jmenovaný v dopise Russellovi napsal: „*Dospěl jsem k závěru, že je předčasné odchýlit se od politiky, kterou jste dosud zastával Vy a Lord Palmerston. Ta, která se navzdory silným antipatiím k Severu, silným sympatiím k Jihu a vášnivému přání mít bavlno setkala s tak všeobecným*

---

²¹¹ JONES, *Union in Peril*, s. 128.

²¹² Svou podporu Ruský car demonstroval v létě a na podzim roku 1863. V tomto období se v unijních přístavech objevily ruské válečné lodě. Přestože Alexandr II. k tomuto kroku měl své vlastní důvody spojené s evropskou politikou. Celá akce vyzněla, jako jasné diplomatické podpoření Unie. GOLDBER, Frank Alfred, *The Russian Fleet and the Civil War*. In: *The American Historical Review* 20, 1915, 4, s. 801–805.

²¹³ JONES, *Union in Peril*, s. 128–129.

²¹⁴ ADAMS, *Great Britain*, vol. II, s. 40.

²¹⁵ JONES, *Union in Peril*, s. 128.

souhlasem parlamentu, tisku i veřejnosti.“²¹⁶ Těžko by však jeho slova měla větší účinek, kdyby se neměnily okolnosti konfliktu. Z Ameriky přicházely zprávy o bitvě u Antietamu z 17. září 1862, po které musel konfедераční generál Robert Edward Lee upustit od marylandského tažení a ustoupit před McClellanem.²¹⁷

Palmerstonem zmítala nejistota. Nejednotnost velmocí, protesty členů kabinetu a zejména konec konfедераčních úspěchů na válečném poli měly za příčinu dopis Russellovi z 2. října plný pochybností o dalším postupu: „*Stav věcí, příznivý pro nabídku zprostředkování, by byl v době velkého úspěchu Jihu proti Severu. Před deseti dny se zdálo, že se tento stav přibližuje. Jeho postup byl však v poslední době zastaven, ale skutečný průběh posledních událostí ještě neznáme a tím pádem nemůžeme předvídat, co bude následovat. Dalších deset nebo čtrnáct dní může vrhnout jasnější světlo na budoucí vyhlídky... Prvním sdělením, které by Anglie a Francie měly učinit znepráteleným stranám, by mohla být nikoli absolutní nabídka zprostředkování, ale přátelský návrh, zda nenastal čas, kdy by bylo pro obě strany dobré zvážit, zda válka, ať už bude trvat jakkoli dlouho, může vést k jinému výsledku než k rozdělení. Zda by tedy nebylo lepší vyhnout se velkému zlu, které musí nutně plynout z prodlužování nepřátelství a okamžitě se dohodnou na jednání na principu rozdělení, které zřejmě musí být nevyhnutelným výsledkem tohoto sporu... Nejlepší by bylo, kdyby se obě strany dohodly na podrobnostech přímým vzájemným jednáním. Jejich případné hádky při vyjednávání by nám však neuškodily, pokud by nevedly k obnovení války. Příměří, pokud by nebylo doprovázeno zastavením blokad, by bylo zcela ve prospěch Severu. Celá záležitost je plná potíží a může se vyjasnit pouze v případě, že se odehrají nějaké rozhodnější události.*“²¹⁸ K tomu se přidal ještě dopis od Lewise ze stejného dne odsuzující jakoukoliv jinou politiku než dodržení striktní neutrality.²¹⁹

I Russell na okamžik zaváhal, což připustil v dopise Palmerstonovi: „*Jediná moje pochybnost je, zda bychom se my a Francie měli pohnout, pokud se Rusko drží zpátky.*“²²⁰ Přestože si jím byl britský ministr jistý, tak do této doby stále neměl žádné ujištění Francie o souhlasu s jakýmkoliv možným zásahem do amerického konfliktu. Ať už oficiální nebo

---

²¹⁶ FITZMAURICE, Edmond, *The Life Of Granville George Leveson Gower*, Montana 2005, s. 443.

²¹⁷ GRAEBNER, s. 80.

²¹⁸ WALPOLE, s. 362.

²¹⁹ KREIN, s. 73.

²²⁰ ADAMS, *Great Britain*, vol. II, s. 45.

soukromé. I tak byl přesvědčen, že do 16. října se Paříž pozitivně vyjádří.²²¹ Toho dne bylo v plánu zasedání londýnského kabinetu. Bez sebemenší podpory některé z námořních mocností se stejně Russell rozhodl v návrhu pokračovat. I když se zmírňujícími úpravami. Už 4. října znovu psal britskému premiérovi: „*Myslím, že pokud se nestane nějaký zázrak, bude právě teď čas nabídnout zprostředkování, nebo jak navrhuje, pozici pro Sever a Jih, aby se dohodly. Je však třeba vyjasnit dvě věci. Za prvé, že navrhuje rozdělení. Za druhé, že se nebudeme účastnit války, pokud nebudeme sami napadeni.*“²²² O dva dny později v dalším dopise je již uvolnění od původních návrhů zcela jasné. Britský ministr zahraničí po depeších od Stuarta a Merciera z Washingtonu ustoupil a souhlasil s pouhým návrhem příměří oběma stranám. To jako takové se mu zdálo vzhledem k okolnostem moudřejší a dávalo by britské vládě následně manévrovací prostor. V návaznosti na to začal připravovat memorandum, které mělo být předloženo londýnskému kabinetu a zdálo se, že se situace pomalu zklidňuje.²²³

Neklid mezi řadami britských politiků nicméně znovu rozdmýchal Gladstone svým projevem v Newcastlu ze 7. října 1862. Jeho proslov se ve velké míře zaměřil na americké události, přičemž tvrdil: „*Že Jefferson Davis vytvořil armádu, vytváří námořnictvo a vytvořil něco ještě většího – národ.*“²²⁴ Ministr financí netušil, že poslední dva týdny, které trávil na severu Anglie přinesly váhání, a dokonce změny v původním plánu intervence. Svým vyjádřením proti sobě vyvolal nejednu zášť. Russella rozlítilo zasahování do jeho kompetencí. Palmerston byl přímo rozrušený opovržlivostí svého ministra, který na vlastní popud vydal prohlášení o věci neschválené kabinetem a k tomu ještě netýkající se ani jeho resortu. Podporovatelé Severu Gladstona kritizovali, že svým projevem chce donutit dva výše zmiňované ministry k akci. Pro-jižanské kruhy prohlášení označily za unáhlené. Otázkou zůstávalo, jaký efekt bude celá aféra mít na plánované zprostředkování.²²⁵

Russell, ačkoliv Gladstonovo prohlášení neschvaloval, byl stále pevně rozhodnut pro nějakou formu zásahu a pokračoval v návrhu příměří. Dne 13. října 1862 rozeslal memorandum týkající se americké otázky. V něm stály argumenty, že Jih přesvědčivě

---

²²¹ Thouvenel byl odvolán 15. října, nicméně na své pozici setrval až do 24. stejného měsíce. V tuto dobu byl také císař mimo Paříž, a tudíž schopnost francouzské politiky učinit nějaké jasné rozhodnutí naprosto znemožněna. CASE, s. 386.

²²² ADAMS, *Great Britain*, vol. II, s. 46.

²²³ WALPOLE, s. 363–364.

²²⁴ MORLEY, s. 79.

²²⁵ REID, *William*, s. 301–303.

prokázal svou sílu k odporu, že pro-severské živly na Jihu jsou minimální a plánované Lincolnovo prohlášení o emancipaci otroků by mělo pouze vést k otrocké válce. Z těchto důvodů britský ministr naléhal na kabinet a mocnosti, aby zvážily návrh na zastavení zbrojení a výhody míru. Návrh měl daleko k původnímu záměru zprostředkování a uznání. Russell však nijak nekonkretizoval přesné kroky, které by měla Evropa učinit, ani podmínky příměří.²²⁶

Palmerston se v tento moment stále více odkláněl od zprostředkování. Pro uklidnění veřejnosti se rozhodl využít Lewise, který na premiérův popud přednesl projev v Herefordu 14. října, jen pouhý den po Russellově memorandu. Ministr války nebyl žádným podporovatelem Severu, ačkoliv od počátku konfliktu zastával názor o přísné neutralitě, v jeho očích se mělo dbát pouze na britské zájmy. Jeho prohlášení oponovalo týden starému Gladstonovo vyjádření. Prohlásil, že válka nemá jasného vítěze a podle mezinárodního práva ještě nenastal čas pro nezávislost Jihu.²²⁷

Palmerston musel učinit rozhodnutí určující další politický postup vůči konfliktu za Atlantikem. V této situaci považoval za moudré poradit se s vůdcem opozice Derbyem. V jeho dopise z 16. října stálo: „*Že byl neustále vyzýván, aby přistoupil k uznání a zprostředkování, ale vždy odmítl s odůvodněním, že uznání by pouze podráždilo Sever, aniž by podpořilo věc Jihu nebo zajistilo jediný balík bavlny. Že zprostředkování při současném rozpoložení válčících stran musí být odmítnuto... Uznání Jihu nemohlo být pro Anglii nijak výhodné, pokud bychom nehodlali zrušit blokádu, což by byl akt nepřátelství vůči Severu.*“²²⁸ Do toho Lewis rozeslal 17. října memorandum reagující na dřívější prohlášení ministra zahraničí z 13. stejného měsíce. V něm sice souhlasil s některými Russellovými názory, aby k nim jen posléze sarkasticky dodal: „*Dalo by se očekávat, že nezaujatý pozorovatel bude souhlasit s historickým pohledem Lorda Russella a bude si přát, aby válka byla urychleně ukončena mírovou dohodou mezi znepřátelenými stranami. Bohužel však o jakémkoli návrhu anglické vlády nerozhodnou nezaujatí pozorovatelé, nýbrž horliví a prudcí státníci. My musíme zvážit nikoli to, jak by měl návrh uvedený v memorandu být přijat, nebo jak by jej přijal sbor filozofů, ale jak jej pravděpodobně přijmou osoby, kterým by byl určen.*“²²⁹ Ministr války zejména zdůrazňoval, že v případě úspěchu zprostředkování by Velká Británie dopomohla

---

²²⁶ WALPOLE, s. 365.

²²⁷ MAHIN, s. 140.

²²⁸ JOYCE, s. 98.

²²⁹ BRAUER, *British*, s. 56.

k vytvoření samostatného otrokářského státu. Čímž by se vláda Jejího Veličenstva odklonila od svých morálních hodnot. Na závěr memoranda připojil slova: „*Zda není lepší snášet zlo, které máme. Než létat k jiným, o kterých nic nevíme.*“²³⁰ Lewisovi názory získaly posléze značnou podporu v britském kabinetu.²³¹

Russell poté připustil, že uznání Jihu by bylo v současné době předčasné a že by v tuto chvíli nemělo cenu jednat bez podpory Ruska. Přesto dále zastával názor o vhodnosti návrhu na příměří, který i kdyby byl odmítnut, nemohl podle jeho uvážení uškodit a mohl otevřít cestu budoucím jednáním. Ve stejnou dobu přišlo i zhodnocení situace britských úředníků ze Severu. Podle nich se bojové nadšení rozmohlo i v západních státech a nové odvody byly velmi úspěšné. Také neočekávali brzký přísun bavlny ani delší čas po teoretickém ukončení války. Palmerston vzhledem k názoru většiny kabinetu hájící nutnost dodržování politiky neutrality musel učinit rozhodnutí, které představil v dopise 22. října 1862 Russellovi: „*Váš popis stavu věcí mezi oběma stranami je velmi obsáhlý a spravedlivý. Jsem však značně nakloněn souhlasit s Lewisem, že v současné době bychom nemohli učinit žádný krok ani sdělit žádný jasný návrh, který by nám přinesl jakoukoliv výhodu...Proto se přikláním ke změně názoru, že musíme zůstat pouze pozorovateli, dokud válka nenabere rozhodnějšího směru.*“²³² O den později bylo naplánováno jednání vlády. Ačkoliv bylo nakonec odloženo, proběhla neformální diskuse členů kabinetu, kteří se pro zasedání dostavili. V té se ministr zahraničí snažil obhajovat svůj plán na návrh o příměří. Proti němu se postavil znovu Lewis a většina přítomných členů. Ukázalo se však, že Russell od svého záměru nehodlá jen tak ustoupit a rozhodnutí nepovažuje za konečné.²³³

Ještě 23. října v původní den plánovaného zasedání vlády, sepsal Russell krátké prohlášení reagující na Lewisova tvrzení. V nich odmítal některé interpretace jeho názorů v memorandu z 17. října a představil názor, že byl vždy pouze za společné zprostředkování všech pěti hlavních evropských velmocí. Tento názor nicméně až do tohoto dne nikomu nepředstavil. Následující den podobné prohlášení zhotovil také Gladstone, vyzývající v něm pro společný postup Francie, Velké Británie a Ruska. Ostatní členové kabinetu těmto snahám nepřikládali příliš velkou váhu. Z jejich pohledu byla věc Palmerstonovým rozhodnutím uzavřena. Projevy obou ministrů byly brány spíše

---

²³⁰ BRAUER, *British*, s. 56.

²³¹ FONER, s. 79.

²³² ADAMS, *Great Britain*, vol. II, s. 54–55.

²³³ JENKINS, *Britain*, s. 303–305.

jako dozvuk snah nesmířit se s nastalou situací. Tu by skutečně nyní už jen stěží něco změnilo, kdyby se do věci znovu nevrátil francouzský císař.²³⁴

Francie se na konci října 1862 vymanila z vnitropolitické krize a na uvolněné místo ministra zahraničí nastoupil Édouard Drouyn de Lhuys, který tuto funkci zastával již v letech 1852–1855. Napoleon III. byl zřejmě dobře informován o událostech v Londýně a jakmile byla krize překlenuta dal nový impulz k jednání. Britský velvyslanec v Paříži Cowley byl 27. října informován o francouzském úmyslu podpořit zprostředkování. O čtyři dny později už obdržel oficiální prohlášení o císařově rozhodnutí oslovit tři evropské námořní mocnosti s požadavkem na společný postup. Návrh obsahoval příměří na šest měsíců, pozastavení blokády a otevření jižanských přístavů mezinárodnímu obchodu.²³⁵

Palmerston byl zjevně francouzským návrhem nemile překvapen. Pár dní po uklidnění domácí scény se objevil nový impulz, který mohl celou záležitost oživit. Britský premiér zpochybňoval hlavně ochotu Severu přijmout příměří s přerušением blokády, což by jednoznačně zvýhodnilo Jih. Více optimističtější viděl věc Russell, který se stále nevzdal myšlenky alespoň nějakého zásahu. V dopise britskému premiérovi svůj pohled nastínil: „*Moje představa je taková, že vzhledem k malé šanci, že by naše dobré služby byly v Americe přijaty, měli bychom je učinit takovými způsoby, které by nám v Evropě přinesly uznání... Při nabízení našich dobrých služeb bychom měli požadovat, aby obě strany souhlasily s prozkoumáním, zda existují nějaké podmínky, za kterých by Sever a Jih souhlasily s obnovením Unie. Nebo, pokud takové podmínky neexistují, zda existují nějaké podmínky, za kterých by obě strany souhlasily s oddělením... Bude to čestný návrh, ale pravděpodobně ho Sever i Jih odmítnou.*“²³⁶ Ať už z arogance nebo kvůli skutečně upřímnému přesvědčení o nutnosti změnit směr politiky, byl Russell pro přijetí francouzského návrhu s úpravami. Přestože věděl, že Sever podmínky nikdy nepřijme. Lewis na nové uvažování o intervenci reagoval 7. listopadu, kdy vydal další memorandum. V něm předložil historické důkazy o tom, že Velká Británie nikdy neuznala vzbouřený národ, dokud ještě probíhaly boje. Mír podle něho byl velmi žádoucí, ale ne za cenu obětování britských zájmů.²³⁷

---

²³⁴ CROOK, *The North*, s. 213–217.

²³⁵ CROOK, *The North*, s. 216–218.

²³⁶ ADAMS, *Great Britain*, vol. II, s. 61–62.

²³⁷ BRAUER, *British*, s. 59–63.

Oficiální francouzská nabídka britské vládě přišla do Londýna 10. listopadu 1862. Následující dva dny kabinet dlouho diskutoval o odpovědi pařížské vládě. Odpůrci intervence v čele s Lewisem argumentovali hlavně telegramem, který nedávno obdržel Russell o definitivním rozhodnutí Ruska nepřipojit se k návrhu zprostředkování. Dalším byla formulace příměří, jasně zvýhodňující Jih. Ministr zahraničí naopak kontroval nutností podpořit francouzský návrh i bez ruského souhlasu, přesto že ho v minulosti pokládal za stěžejní. Obával se totiž, že car svoje rozhodnutí později změní, bude postupovat společně s Francií a dosáhne diplomatického rozdělení obou sousedů přes La Manche. Russella podporoval od počátku jen Gladstone, se zpožděním se přidal i premiér. Všeobecné přesvědčení kabinetu bylo nicméně proti přijetí návrhu a ministři museli ustoupit. Palmerstonův vlažný přístup a opožděná podpora přijetí francouzského návrhu ukazovaly spíše snahu udržet si tvář před Francií a dobrý vztah s ministrem zahraničí. Důležitější pro britského premiéra v danou chvíli bylo, že kabinet zůstal jednotný.²³⁸

Odpověď francouzské vládě byla odeslána 13. listopadu 1862. Pozitivně hodnotila císařovi humanitární a laskavé úmysly. Hlavním argumentem pro odmítnutí byla nutnost podpory Ruska a vhodnějšího momentu, kdy bude Sever otevřenější přijmout jednání. Velká část britské veřejnosti rozhodnutí vlády podpořila. Deník Times: „*Jsmo přesvědčeni, že právě teď není vhodná chvíle pro tato razantní opatření. Nyní máme značný důvod doufat, že si Američané pomocí vlastních vnitřních akcí sami vyřeší své záležitosti, a to ještě dříve, než by je za ně mohla vyřešit Evropa.*“²³⁹ Podobných názorů s postupem času narůstalo. To podpořily i depeše od Lyonse, který se na konci listopadu vrátil do svého úřadu ve Washingtonu. Dle něj byly veškeré severské noviny proti zprostředkování, stejně jako obě politická spektra amerického kongresu.²⁴⁰

Washingtonská vláda byla s britským vyjádřením spokojena. Adamsem po celou dobu zmítaly jisté obavy, ale neměl přesné informace, jak blízko byla londýnská vláda k intervenci. Proto zvolil opatrný postup a pouze interpretoval Sewardova slova, že žádná forma intervence nebude Severem přijata. Americký ministr zahraničí 2. prosince prohlásil: „*Nemusíme se již nechat znepokojovat secesními intrikami v Evropě. Svůj den už mají za sebou. Navrhujeme na ně zapomenout.*“²⁴¹ Washington následně už ve Velké Británii neviděl takové ohrožení, jako v prvních letech války a došlo k vzájemnému

---

²³⁸ BRAUER, *British*, s. 63–64.

²³⁹ SIDEMAN, Belle Becker, *Europe Looks at the Civil War*, London 1960, s. 220.

²⁴⁰ NEWTON, s. 67.

²⁴¹ BIGELOW, John, *Retrospections of an Active Life*, New York 1903, s. 579.

zlepšení vztahů. Unie své podezření od této chvíle soustředila hlavně na Francii, ale byla přesvědčena že Napoleon III. se bez podpory svého ostrovního souseda neodhodlá k dalším krokům osamocen. Naprostý opak se stal na Jihu, kde zprávy o odmítnutí Francie vyvolaly bouři proti-britských nálad.²⁴²

Britská vláda se tak od konce léta do listopadu roku 1862 poprvé svévolně vystavila nebezpečí přímého zatažení do konfliktu. To by vzhledem k přístupu Severu nevyhnutelně znamenalo zatažení do války a nejspíše také uznání otrokářského Jihu. Pro Washingtonskou vládu naopak představovalo nejnebezpečnější období ve válce pro obnovení národní jednoty, které mohla jen minimálně ovlivnit. Ačkoliv návrh na zprostředkování kvůli několika faktorům selhal, londýnský kabinet i po něm věřil, že znovudobytí Jihu je už nemožné a uznání Konfederace jednou bude muset přijít. Přesto Palmerston se svými ministry již nikdy vážně neuvažovali o vměšování se do Americké občanské války.²⁴³

---

²⁴² PERAINO, Kevin, *Lincoln in the World: The Making of a Statesman and the Dawn of American Power*, New York 2013, s. 308–311.

²⁴³ CROOK, *Diplomacy*, s. 165.

6 ZACHOVÁNÍ NEUTRALITY A KONEC VÁLKY

6.1 Proklamace o emancipaci

Během debat o možné britské intervenci, Russell často argumentoval možným otrockým povstáním vyvolaným Unií. Vzpoua afroamerického obyvatelstva ve státech Konfederace měla být docílena pomocí Lincolnovy proklamace o emancipaci otroků. Velká Británie se i přes svoji politiku abolicionismu, stala nejhlasitějším kritikem vydání tohoto prohlášení. Vláda Jejího Veličenstva k tomu měla dva hlavní důvody. První byl více humánního charakteru, neboť možná vzpoura sebou měla přinést další eskalaci konfliktu, barbarství a vraždění bílého obyvatelstva na Jihu. Druhým argumentem byl čistý britský pragmatismus. Dalo se očekávat, že v důsledku potencionální rebelie by shořela na popel většina jižanských skladů bavlny, které byly připraveny na export do Evropy. Emancipace by také přinesla odliv pracovní síly a značně ohrozila produkci bavlny v poválečných letech, čehož se londýnská vláda značně obávala.²⁴⁴

Této skutečnosti dokázal využít Seward, který byl dlouhodobě velkým odpůrcem otroctví, přesto se ve washingtonském kabinetu nejvíce stavěl proti vydání Lincolnovy proklamace. Ta mohla přesvědčit evropské velmoci přiklonit se k intervenci, čehož se americký ministr obával. Z jeho pohledu byl tento krok unáhlený s ohledem na válečnou situaci Unie. Navrhoval proto zatím dokument nevydávat a pouze ho využívat pro diplomatický nátlak. Unijní prezident nicméně na radu svého ministra nedal a proklamaci vyhlásil. Seward alespoň prosadil, aby se před oficiálním prohlášením vyčkalo, jak dopadne situace na bojišti. Takovýmto okamžikem se stalo rozhodující unijní vítězství u Antietamu, po němž následovalo 22. září 1862 předběžné prohlášení o emancipaci.²⁴⁵ Platnost mělo nabýt 1. ledna následujícího roku, kdy bylo vydáno finální provolání, které zaručovalo svobodu všem otrokům ve státech, jenž se v tu chvíli nacházely ve vzpouře proti Spojeným státům.²⁴⁶

Proklamace nebyla na britských ostrovech přijata vřele vládou ani veřejností. Na počátku konfliktu prezident Lincoln několikrát zdůraznil, že válka se nevede za zrušení otroctví, ale pro udržení národní jednoty. Tato politika sice měla pozitivní vliv na domácí

---

²⁴⁴ BRAUER, Kinley, *The Slavery Problem in the Diplomacy of the American Civil War*. In: *Pacific Historical Review* 46, 1977, 3, s. 439–440.

²⁴⁵ Zprávy o přípravě emancipace se objevovaly v Londýně po celý rok 1862. Plánování ve Washingtonu započalo již o rok dříve, přičemž jeho předním protagonistou byl Charles Sumner. BRAUER, *The Slavery*, s. 440.

²⁴⁶ BLAIR, William, *Lincoln's Proclamation: Emancipation Reconsidered*, Chapel Hill 2009, s. 68–71.

scéně, ale způsobila negativní reakci části sympatizantů Severu žijících mimo USA. Pro velkou část obyvatel Velké Británie tak znamenalo svolání poslední zoufalý pokus Unie zvrátit vojenskou situaci a ovlivnit veřejné mínění v Evropě. O to více, že přímo v oficiálním Prohlášení o emancipaci bylo označeno za: „*Nezbytné válečné opatření*.“²⁴⁷ Válka byla čím dál více vnímána jako naprosto zbytečná, jelikož málokdo na konci roku 1862 věřil v dobytí jižních států a znovusjednocení. Navíc bylo britskými novinami stále připomínáno možné otrocké povstání. Po prohlášení z 22. září útoky nabraly na síle. Deník The Times 6. října 1862 vydal: „*Vláda posledního prezidenta skončí uprostřed strašlivých masakrů bílých žen a dětí, po nichž bude následovat vyhlazení černé rasy na Jihu?... Nepokusíme se v tuto chvíli předpovědět nic o tom, jaký může být důsledek nové politiky pana Lincolna, kromě toho, že rozhodně nebude mít za následek obnovení Unie*.“²⁴⁸ Skeptičtí byli i podporovatelé Severu. Ti na jednu stranu ve věci viděli ušlechtilou snahu boje proti otroctví a snažili se jí podporovat. Nemohli se přesto ubránit strachu z tragédie, kterou může přinést.²⁴⁹

Názor britské vlády se do určité míry shodoval s veřejným míněním. Stuart 23. září psal z Washingtonu, že podle jeho názoru prezident chce pouze ovlivnit veřejnost ve Velké Británii. O dokumentu dodal: „*Tato proklamace o emancipaci se zdá být pouze prázdnou hrozbou... V proklamaci není žádná známka lidskosti*.“²⁵⁰ Jelikož otroci byli osvobození pouze tam, kde se to Severu hodilo, Russell jízlivě na Lincolnovu adresu prohlásil: „*Právo na otroctví se stalo odměnou za loajalitu. Emancipace není udělena kvůli lidskosti, ale je uložena jako trest jejich majitelům*.“²⁵¹ Gladstone nejspíše kvůli tomu, že v tuto dobu loboval za britské zprostředkování prohlásil: „*Nevěřím v šíření svobody mečem*.“²⁵² Seward se pokoušel tyto obavy a proti severské nálady mírnit. Pověřil proto Adamse tlumočit dobré úmysly washingtonské vlády. Americký velvyslanec je Russellovi shrnul takto: „*Nemůže být naděje pro budoucí mír, dokud bude*

---

²⁴⁷ HORTON, James, *Hard Road to Freedom: The Story of African America*, New Brunswick 2001, s. 155.

²⁴⁸ CAMPBELL, s. 201.

²⁴⁹ LORIMER, Douglas, *The Role of Anti-Slavery Sentiment in English Reactions to the American Civil War*. In: *Historical Journal* 19, 1976, 2, s. 411–414.

²⁵⁰ Stuart Russellovi, Washington, 23. září 1862, *British and Foreign State Papers 1862–1863*, vol. LIII, London 1868, s. 1435–1436.

²⁵¹ CROOK, *The North*, s. 238.

²⁵² Tamtéž, s. 239.

v Severní Americe existovat otroctví.²⁵³ Dřívější výhrůžky amerického ministra zahraničí však minimalizovaly Adamsovu naději na úspěch.²⁵⁴

Postavení Severu se ve Velké Británii zlepšovalo až s postupem času. Když ani několik měsíců po vyhlášení emancipace otrocké povstání na Jihu nevypuklo, vášně se začaly uklidňovat. V listopadu 1862 byla vyřešena intervenční krize, hrozící zapojením Evropy do konfliktu a otevřel se prostor pro uklidnění situace. V únoru 1863 již mohl Adams psát do Washingtonu o desítkách veřejných shromáždění na podporu severských snah odstranit otroctví v Severní Americe a že tyto akce musejí mít značný vliv na britskou vládu.²⁵⁵ Počáteční obavy postupně střídala spokojenost ohledně postupu Lincolnovy vlády a souhlas s morálními zásadami, jež oficiálně podporovala.²⁵⁶

Přestože Lincolnova proklamace postupem nesla své ovoce, bezprostřední účinek nebyl určitě podle prezidentových představ. Podle Sewarda, toto unáhlené prohlášení, akorát poskytlo Russellovi další argument pro jeho snahy o zprostředkování. Naštěstí pro Sever, Lewis spatřoval v britské intervenci hrozbu, jež by mohla poskytnout záminku vedoucí k povstání, o čemž nakonec přesvědčil i britský vládní kabinet.²⁵⁷

6.2 Výstavba válečných lodí ve Velké Británii

Konfederace si na počátku konfliktu rozhodně nemohla stěžovat na nekvalitní důstojnický sbor. Služba v armádě měla na jihu dlouho tradici a nebylo tedy překvapením, že na začátku války velká část odešla sloužit do konfедераční armády. Jinak tomu však už bylo s námořnictvem. Většina námořníků pocházela z Bostonu, New Yorku, nebo z desítek dalších přístavů na Severu. Po útoku na Fort Sumter zůstala drtivá majorita z nich přirozeně věrna Unii. V jižních státech také chyběla kapacita pro výrobu válečných lodí. Prezident Davis tak zůstal téměř bez námořnictva a reálných možností ho v blízké době vlastními silami obnovit. Uchýlil se proto k vydání kaperských listů, které opravňovaly soukromé lodě fakticky působit proti nepříteli pirátským způsobem. Postupně se však ukazovalo, že takové opatření pouze stačit nebude. Bylo tedy

---

²⁵³ Adamsova interpretace pocházela z jeho osobního přesvědčení. Nedefinovala oficiální Washingtonskou politiku. Lincoln se několikrát vyjádřil, že nejdůležitější pro něj je sjednocení, nikoliv uchování nebo vymýcení otroctví. GAWALT, Gerard, *Clashing Dynasties: Charles Francis Adams and James Murray Mason in the Fiery Cauldron of Civil War*, New York 2015, s. 198.

²⁵⁴ FRY, s. 202.

²⁵⁵ Adams Sewardovi, Londýn, 5. února 1863, *Papers Relating to the Foreign Affairs 1863*, Washington 1863, s. 123.

²⁵⁶ EWAN, Christopher, *The Emancipation Proclamation and British Public Opinion*. In: *The Historian* 67, 2005, 1, s. 13–17.

²⁵⁷ EWAN, s. 17–19.

rozhodnuto o financování výstavby válečných plavidel v neutrálních přístavech. Za tímto účel byl do Velké Británie vyslán konfедераční agent James Dunwoody Bulloch.²⁵⁸

Bulloch velmi dobře pochopil mezery v britském neutrálním právu a hodlal je na plno využít. Prohlášení z 13. května 1861 zakazovalo britským občanům, nebo společností vybavovat, vyzbrojovat, či jakkoliv upravovat lodě s úmyslem budoucího využití ve službách válčící strany. Trestem mělo být propadnutí plavidel státu, po řádném prokázání trestného činu. Problém nastával, pokud se pachatelé rozhodli nevyhovět, v tomto případě bylo nadmíru obtížné prokázat porušení zákona.²⁵⁹

V březnu 1862 již z Velké Británie vyplouval první konfедераční parník Oreto.²⁶⁰ Unijní konzul v Liverpoolu Thomas Haines Dudley společně s Adamsem shromáždili důkazy o příslušnosti plavidla ke Konfederaci a žádali alespoň jeho zadržení. Místními úřady byly však odmítnuty pro nedostatek důkazů. Oreto se následně objevila až v Nassau, kde byla dozbrojena britskými zbraněmi a vyslána na moře proti Unii.²⁶¹ V červnu americký velvyslanec informoval Russella o nové, ještě výkonnější lodi č. 290, která měla být brzy připravena k vyplutí. Britský ministr zahraničí ovšem věci ze začátku nepřikládal větší váhu a nechal vyšetřování na místních úřednících. Až 31. července vydal Russell příkaz k zastavení lodi č. 290. Ta už však tou dobou byla mimo britské vody. Později bylo plavidlo pokřtěné na Alabamu.²⁶²

Americký velvyslanec i washingtonská vláda zuřili. Bylo více než jasné, že spěšný odjezd Alabamy, měl příčinu ve varování o vládních plánech. Tuto skutečnost však nešlo nijak dokázat. Důležitější pro Unii bylo, aby se podobný případ již neopakoval. Jedna loď nepředstavovala zásadní problém. Větší množství, mohlo už vážně ovlivnit výsledek války. O to více podráždila Sever odpověď na Adamsovu žádost o náhradu škody. Russell ji odmítl s odůvodněním, že britská vláda se nedopustila zanedbání povinností a příkaz o zadržení byl vydán jen pro případné další vyšetřování. Přesto si britský ministr uvědomoval nutnost předejít podobným přestupkům, aby nebyla ohrožena neutralita. V dopise Lyonsovi připustil: „*Přiznávám, že jednání této lodi by dokázalo vyburcovat i*

---

²⁵⁸ OPATRŇY, s. 180–181.

²⁵⁹ LESTER, Richard, *Confederate Finance and Purchasing in Great Britain*, Charlottesville 1975, s. 55–57.

²⁶⁰ Později přejmenována na Floridu. MERLI, Frank, *Great Britain and the Confederate Navy, 1861–1865*, Bloomington 1971, s. 126.

²⁶¹ OPATRŇY, s. 181.

²⁶² MERLI, *Great Britain*, s. 126–131.

umírněnější národ.“²⁶³ Naléhání na protiopatření se stupňovala i se zprávami o plánech na výstavbu dvou nových lodí. Pro Sever nebezpečnějších než Alabama.²⁶⁴

Russell pod dojmem zpráv o úspěších Alabamy proti unijnímu obchodnímu loďstvu nabyt přesvědčení upravit zákony tak, aby předešly podobnému obcházení nařízení. Washingtonu dokonce nabídl dohodu, podle níž měli oba státy ve stejnou chvíli změnit své zákony o neutralitě. Britský kabinet se ale nakonec postavil proti návrhu. V depeši Lyonsovi ze 14. února stálo: „*Že od projektu bylo odstoupeno, jelikož kabinet nevidí možnost, jak zákon zlepšit.*“²⁶⁵ Seward s nelibostí sledoval britskou váhavost ohledně obnovení výstavby, uchýlil se proto k nátlakové politice.²⁶⁶

Ve sněmovně reprezentantů byl 2. března 1863 schválen zákon opravňující prezidenta Lincolna vydat podobné kaperské listy, jako to učinil v dubnu 1861 prezident Davis. Proti zákonu nejvíce protestoval Sumner, neboť Jih nedisponoval žádným faktickým obchodním loďstvem, proti kterému by byli soukromníci využiti. Také se obával ohrožení neutrality evropských zemí. Senátor James Wilson Grimes zákon odůvodnil takto: „*Je potřebný, jelikož Konfederace nyní v Anglii buduje flotilu určenou k prolomení naší blokády... a soukromníci mají pomáhat při udržování blokády.*“²⁶⁷ Seward zaslal Adamsovi v instrukcích určených pro britskou vládu: „*Neutrální obchod nebo plavba by mohly být, jak se lze obávat, náhodně a nepřímou ovlivněny, pokud bude shledáno nutným uvést zákon v platnost proti povstalcům Spojených států.*“²⁶⁸ Seward tak plánoval tímto způsobem tlačit na londýnský kabinet v otázce výstavbě lodí.²⁶⁹

Britský velvyslanec v rozhovoru se Sewardem o evropském mínění 24. února upozornil na možný: „*Špatný dopad zákona.*“²⁷⁰ V odpovědi se mu dostalo: „*Že je nutné najít formu nějaké nápravy skutečnosti, že britské vládě zákony neumožňují zabránit vydávání konfедераčních lodí.*“²⁷¹ V dopise Lyonsovi z 8. března americký ministr dodal: „*Denně dostávám z našich námořních přístavů oznámení o loupežích našeho obchodu,*

---

²⁶³ Russell Lyonsovi, Londýn, 9. ledna 1863, NEWTON, s. 71.

²⁶⁴ MERLI, s. 132–133.

²⁶⁵ Russell Lyonsovi, Londýn, 14. února 1863, NEWTON, s. 73.

²⁶⁶ KINSER, Brent, *The American Civil War in the Shaping of British Democracy*, Routledge 2016, s. 105–109.

²⁶⁷ SALTER, William, *The Life of James W. Grimes*, New York 1876, s. 126.

²⁶⁸ Seward Adamsovi, Washington, 19. února 1863, *Papers Relating to the Foreign Affairs, 1863*, Washington 1863, s. 38–39.

²⁶⁹ DOYLE, Don, *The Cause of All Nations: An International History of the American Civil War*, New York 2014, s. 278–283.

²⁷⁰ Lyons Russellovi, Washington, 2. března 1863, NEWTON, s. 74.

²⁷¹ Lyons Russellovi, Washington, 10. března 1863, NEWTON, s. 74–75.

*kterých se dopouštějí plavidla postavená a prakticky vybavená v Anglii, upřímně se obávám, že do tohoto neblahého stavu věci vstupuje nový prvek, který i při nejlepší vůli Vaší vlády i mé vlastní nemůže být dlouho zvládnut pro zachování míru... Pokud to myslíte dobře, byl bych rád, kdybyste důvěrně informoval lorda Russella, že vyplutí většího počtu ozbrojených lodí pod velením povstalců z anglických přístavů je věcí, které je třeba se hlavně vyvarovat.*²⁷² Oba výše jmenovaní se následně znovu setkali k diskuzi 9. března. Lyons o ní Russellovi napsal: *„Pan Seward prohlásil, že si je dobře vědom nevýhodnosti, spíše až nebezpečnosti vydání listů. A že by byl rád, kdyby se to odložilo, nebo kdyby se této nutnosti zcela vyhnul, ale že skutečně, pokud z Anglie nepřijde nějaká informace, která by rozptýlila rozčilení veřejnosti, bude toto opatření nevyhnutelné.*²⁷³ Dopis byl doplněn názorem velvyslance, který doporučoval nepodceňovat nálady na Severu.²⁷⁴

Americkému velvyslanci v Londýně Russell následně představil ochotu vlády zabránit další stavbě jižanských lodí, pokud budou předloženy nezbytné důkazy. Britský ministr si v tuto dobu nepřál eskalaci napětí, také veřejné mínění po dalších oslavných zprávách o Alabamě začalo kritizovat laxní přístup vlády. Adams proto mohl pozitivně do Washingtonu 27. března hlásit: *„Závěr, který vyvozují je, že vláda je skutečně lépe nakloněna úsilí a cítí se být lidovým cítěním lépe podporována k akci než kdykoli předtím.*²⁷⁵ Depeše byla také doplněna o velvyslancův názor, že neuznává za vhodné v nastalé situaci vydávat kaperské listy a riskovat změnu nálad ve Velké Británii.²⁷⁶

Russell následně potvrdil vládní politiku a 5. dubna 1863 byla zadržena loď Alexandra s odůvodněním, že se chystá porušit zákon o vtažení do konfliktu. V návaznosti britský ministr napsal Lyonsovi: *„Doufám, že vydané rozkazy sledovat a zastavovat loď, pokud se povede získat důkazy, zjevně určené pro služby Konfederace zmírní negativní pocity, které v Severní Americe vyvolal útěk Oreta a Alabamy před spravedlností.*²⁷⁷ Alexandra byla zadržena bez jasných důkazů, spíše pro podezření a další vyšetřování. Rychlá změna ukazovala, jak velkou nepříjemnost pro britskou vládu představovalo možné zavedení soukromých válečných plavidel Severem. Lyons ve

---

²⁷² FRY, s. 209.

²⁷³ Lyons Russellovi, Washington, 10. března 1863, NEWTON, s. 74–75.

²⁷⁴ Tamtéž.

²⁷⁵ Adams Sewardovi, Londýn, 27. března 1863, *Papers Relating to the Foreign Affairs 1863* Washington 1863, s. 53–54.

²⁷⁶ Tamtéž.

²⁷⁷ Russell Lyonsovi, Londýn, 23. dubna 1863, NEWTON, s. 79.

Washingtonu po nejnovějších zprávách dostal od Sewarda ujištění, že v brzké době se vydání dokumentů nechystá a že je postupem britské vlády potěšen.²⁷⁸

Uspokojení však netrvalo příliš dlouho a do amerických myslí se znovu začala vkrádat nejistota ohledně úmyslů Palmerstonova kabinetu. Soudní proces s lodí Alexandra vyústil rozhodnutím v neprospěch vlády 22. června 1863. Ta se proti němu sice odvolala, ale možný úspěch byl minimálně sporný. Situace se zhoršovala zejména kvůli blížícímu se datumu dokončení dvou nových lodí č. 294 a 295 určených pro prolomení unijní blokády.²⁷⁹ Bulloch obě lodě po zadržení Alexandry převedl na francouzské bankéře. Ti měli oficiálně loď následně prodat Egyptu. Ve skutečnosti by ho zpětně odkoupila Konfederace. Tato skutečnost dále znesnadňovala Russellovi v usvědčení záměru s plavidly.²⁸⁰

Britský ministr zahraničí v létě 1863 věnoval nemalé úsilí získávání důkazů pro zadržení obou lodí. Nicméně jeho vlastní, ani ty které mu poskytl Adams a Dudley nestačily k přesvědčení příslušných orgánů k zakročení. Russell nakonec musel americkému velvyslanci sdělit, že ve stávající chvíli nemůže vláda zakročit. Seward i Adams následně stupňovali svůj nátlak na Lyonse ve Washingtonu i Russella v Londýně. Podpořily je v tom velké unijní vojenské úspěchy, zejména vítězství u Gettysburgu ze začátku července. Prohlášení nicméně zůstávaly bez účinku a doba dokončení obou plavidel se blížila.²⁸¹

Adams 5. září 1863 pod velkým tlakem okolností napsal Russellovi, že pokud obě lodi uniknou: „*Bylo by zbytečné, abych Vaše lordstvo upozorňoval na to, že jde o válku.*“²⁸² Slova byla pečlivě zvolena, aby umožnila popřít hrozbu války s vysvětlením, že Velká Británie se sama války začala účastnit. Čtyři dny po této výhrůžné zprávě byly plavidla skutečně zadrženy. Britský ministr byl později obviňován, že ustoupil americkému nátlaku a vyhrožování. Ve skutečnosti Russell, uvědomující si vážnost

---

²⁷⁸ DOYLE, s. 287–291.

²⁷⁹ Jednalo se o takzvané „berany“ určené k prorážení dřevěných lodí blokujících jižní přístavy. GEORGE, David, *John Baxter Langley: Radicalism, Espionage and the Confederate Navy in Mid-Victorian Britain*. In: *Journal for Maritime Research* 19, 2018, 2, s.138.

²⁸⁰ BULLOCH, James Dunwoody, *The Secret Service of the Confederate States in Europe*, New York 1884, s. 420–426.

²⁸¹ CARROL, Francis, *Diplomats and the Civil War at Sea*. In: *Canadian Review of American Studies* 40, 2010, 1, s. 119–121.

²⁸² ADAMS, *Great Britain*, vol. II, s. 141.

situace, již 1. září učinil opatření proti odjezdu lodí. O dva dny později už vydal přímo instrukce k jejich zadržení, přestože byly provedeny až 9. září.²⁸³

Adams byl po informacích od Russella spokojen s konečným výsledkem. I Seward z Washingtonu byl velmi potěšen činy britského ministra zahraničí a v osobním dopise mu přál uchování si své funkce.²⁸⁴ Lyons mohl následně hlásit o „*velkém zlepšení nálad*“²⁸⁵ vůči Velké Británii na Severu.²⁸⁶ Obě lodě byly později po získání všech důkazů zabaveny a zařazeny do služby v Královském námořnictvu.²⁸⁷

6.3 Cesta ke konci války

Překonání intervenční krize v listopadu 1862 a odmítnutí oficiálního francouzského návrhu na zprostředkování na čas otupilo snahy jižanských sympatizantů ve Velké Británii. Určitě je ale nepřesvědčilo o konci jejich nadějí. Většina britské veřejnosti stále věřila, že sjednocení je již nemožné a válka jednoznačně spěje k nevyhnutelnému konci rozdělení na dvě části. Novým impulsem snah o rozložení vládní neutrality se stala oslnivá vítězství, které měl na svědomí generál Lee začátkem května 1863. Do čela nového návrhu, tentokrát na uznání Konfederace, se postavil John Arthur Roebuck. Tento pevný zastánce Jihu počítal spíše než s úspěchem svého návrhu ve vyvolání vládní krize a změnu vládního kabinetu. Datum projednání návrhu bylo stanoveno na 30. června. Ještě předtím si však Roebuck získal ve spolupráci s Lindsayem, Masonem a Slidellem ujištění francouzského císaře o jeho podpoře v uznání Konfederace.²⁸⁸

Roebuck formuloval svůj návrh jako žádost královně o započetí jednání s mocnostmi na společném uznání Konfederace. Následně připojil seznam stejných argumentů pro uznání Jihu, jaké byly použity již v minulosti. Dle jeho názoru jižní státy upevnily svou nezávislost vojenskými úspěchy, předpovídal snadné vítězství v potenciální válce se Severem, upozorňoval na ekonomickou situaci v Lancashiru. Následně dlouze popisoval svůj rozhovor s francouzským císařem a jeho upřímným

---

²⁸³ MELTON, Maurice, *The Confederate Ironclads*, New York 1968, s. 263–267.

²⁸⁴ Proti Russellovi se následně zvedla vlna odporu z řad opozice, která ho obviňovala z ustoupení americkým výhrůžkám. Derby, vůdce toryů však argumentoval depeší od Sewarda, kterou Russell do té doby neviděl a výhrůžným dopisem od Adamse, který byl nicméně doručen až po učinění opatření. Britský ministr tak tento tlak bez problémů ustál. ADAMS, *Great Britain*, vol. II, s. 142–143.

²⁸⁵ Russell Lyonsovi, Washington, 29. října 1863, NEWTON, s. 82.

²⁸⁶ BRYAN, s. 17.

²⁸⁷ FULLER, Howard, *Clad in Iron: The American Civil War and the Challenge of British Naval Power*, Praeger 2007, s. 246.

²⁸⁸ BRAUN, Lindsay Frederick, *The Roebuck Motion and the Issue of British Recognition of the Confederate States of America*. In: *Historical Journal* 17, 1997, s. 4–7.

přáním pomoci Jihu.²⁸⁹ Proti jeho slovům vystoupil Gladstone, který hovořil neutrálně. Layard, lord Robert Montagu, ministr vnitra George Grey, a další se tvrdě a kriticky postavili proti návrhu a způsobům navrhovatele. Značné zklamání pro Roebucka byla nedostatečná podpora toryů, se kterými původně jasně počítal. Jediný z opozice, který se vyslovil pro jeho věc byl Robert Cecil, markýz ze Salisbury.²⁹⁰

Rozprava z 30. června byla odložena, dokud se nebude moci účastnit také Palmerston.²⁹¹ Pro jižanskou věc se jednání stalo velkým zklamáním. Návrh nebyl dobře přijat v parlamentu ani v tisku. Mezi podporovateli vypuklo značné znepokojení, neboť hlasování o návrhu se nyní mohlo otočit proti jejich věci a podpořit Sever. Zaznívaly proto hlasy o nutnosti stažení návrhu. Roebuck a Lindsay se nicméně s nastalou situací nehodlali smířit. Dne 6. července byla diskuse obnovena, již s účastí premiéra. Palmerston navrhovateli radil: „*Abyste zcela upustili od dalších zmínek a diskusí o tom, co se odehrálo mezi Vámi a panem Lindsayem na jedné straně a francouzským císařem na straně druhé...neboť jakákoli diskuse o nich by měla tendenci zhoršovat dobré vztahy mezi francouzskou a anglickou vládou.*“²⁹² Diskuse pokračovaly i v dalších dnech a nejprobíranějším tématem byl právě rozhovor s císařem. Roebuck svůj návrh, u kterého bylo od prvního dne jasné, že nemá žádnou šanci na úspěch, stáhl až 13. července. Toto oddalování mělo příčinu v tlaku Lindsaye a Cecila, kteří doufali ve zprávy o vojenských úspěších Konfederace. Ty skutečně 3 dny po ukončení rozmluvy dorazily, ale s opačným závěrem, než doufali.²⁹³

Ačkoliv se Roebuckův návrh stal velkou porážkou jižanských sympatizantů. Jejich naději na změnu vládní politiky nezlomil. Stejně však nelze tvrdit o konfedační vládě v Richmondu. Ministr zahraničí Judah Philip Benjamin napsal 4. srpna 1863 Masonovi: „*Za těchto okolností není Váš další pobyt v Londýně ani prospěšný zájmům, ani v souladu s důstojností této vlády, a proto Vás prezident žádá, abyste považoval svou misi za ukončenou a abyste se spolu se svým tajemníkem z Londýna stáhl.*“²⁹⁴ Naděje

---

²⁸⁹ Roebuck neměl žádný důkaz o podpoře Napoleona III. Pouze slovní ujištění. Většinu přítomných také vadilo zapojení cizího císaře do parlamentní debaty neoficiální cestou. BRAUN, s. 8.

²⁹⁰ Debata v Dolní sněmovně londýnského parlamentu, Londýn, 30. června 1863, *United States – Recognition of the Southern Confederacy HC Deb 30 June 1863 vol 171 cc1771-841* [online], [cit. 2024-10-04]. Dostupné z: <https://api.parliament.uk/historic-hansard/commons/1863/jun/30/resolution>.

²⁹¹ Britský premiér byl touto dobou nemocný a upoután na lůžko. ASHLEY, Evelyn, *Life of Viscount Palmerston, 1846–1865*, vol. II, London 1876, s. 239.

²⁹² LEADER, Robert Eadon, *Life and Letters of John Arthur Roebuck, With Chapters of Autobiography*, Whitefish 1897, s. 304.

²⁹³ Tamtéž, s. 303–309.

²⁹⁴ Benjamin Masonovi, Richmond, 4. srpna 1863, MASON, s. 432–433.

Konfederace se nyní zjevně upíraly pouze k Francii. To dokazuje i článek z *Richmond Enquirer* z 31. srpna: „*Francie je jedinou mocností na světě, která projevila přátelské city vůči Konfederaci v jejím strašlivém boji za nezávislost.*“²⁹⁵ Russell k Masonově odchodu napsal: „*Již při jiných příležitostech jsem Vám vysvětlil důvody, které přiměly vládu Jejího Veličenstva odmítnout Vámi zmiňovaná uvítání, a motivy... Tyto důvody jsou stále platné a není nutné je opakovat... Lituji, že mi okolnosti zabránily v pěstování osobní známosti s Vámi, což bych za jiného stavu věci dělal s velkým potěšením.*“²⁹⁶ Mason se sice ještě několikrát ve Velké Británii připomněl, hlavní jižanské snahy se nicméně přesunuly na dvůr Napoleona III.²⁹⁷

Na konci roku 1863 byla vytvořena Asociace pro nezávislost Jihu. Ta se pokusila formovat petice a uskutečňovat masové shromáždění na podporu Konfederace, podobně jako John Bright v případě Severu. Kvůli rozštěpenosti názorů byl však její celkový účinek zanedbatelný. V tuto dobu byl zájem o americké záležitosti až na druhém místě, po událostech v Evropě. Zejména Polské povstání a krize ohledně Šlesvicka a Holštýnska, na čas nahradily americký konflikt, na titulních stranách. V červnu 1864 sice Lindsay znovu přišel s novým návrhem na uznání Jihu. Nicméně poté co zjistil, jak chabou by měl opět podporu, od jeho předložení parlamentu ustoupil. Většinový názor obou stran v tuto chvíli byl, že v nastalé situaci je pro Velkou Británii nejlepší udržovat politiku neutrality a čekat na další vývoj.²⁹⁸

V lednu 1865 obdržel Sumner od Brighta dopis: „*Myslím, že si s Anglií nemusíte dělat starosti. Zdá se, že v této chvíli došlo k naprosté změně názorů a náš lid a vlastně i naše vláda jsou umírněnější, než jsem kdy předtím poznal. Od jednoho člena vlády jsem se dozvěděl, že se prý nálada mezi naším kabinetem a washingtonskou vládou neustále zlepšuje.*“²⁹⁹ Skutečně vojenské operace roku 1864 a ze začátku následující roku postupně přesvědčily britské obyvatele, že Sever může doopravdy dobýt jižní státy a že konec konfliktu se přibližuje. Nepříznivý vývoj války donutil konfедераční vládu k poslednímu zoufalému pokusu v Evropě.³⁰⁰

---

²⁹⁵ *Richmond Enquirer*, 31. srpna 1863, 36/3.

²⁹⁶ Russell Masonovi, 17. září 1863, MASON, s. 436.

²⁹⁷ MASON, s. 438.

²⁹⁸ DONALDSON, Jordan, EDWIN, Pratt, *Europe and the American Civil War*, Boston 1931, s. 220–222.

²⁹⁹ Sumner Brightovi, 26. ledna 1865, PALMER, Beverly Wilson (ed.), *The Selected Letters of Charles Sumner*, vol. II, Boston 1990, s. 258.

³⁰⁰ DONALDSON, EDWIN, s. 246–251.

S pověřením od ministra zahraničí Benjaminina dorazil v březnu 1865 do Paříže Duncan Farrar Kenner s nabídkou zrušení otroctví, výměnou za uznání Jihu. Napoleon III. s věcí souhlasil, pokud se připojí také Velká Británie. Do Londýna byl pod Kennerovým nátlakem vyslán Mason, který se 14. března setkal s Palmerstonem. Mason k celému plánu od začátku přistupoval se značnou skepsí, až s nechutí. Tudíž nebyl překvapen Palmerstonovým odmítnutím, s odůvodněním, že otroctví nikdy nebylo překážkou uznání.³⁰¹

S kapitulací Leeovi armády z 9. dubna 1865 přišlo ve Velké Británii uklidnění, že nenáviděná válka je konečně u konce. Noviny následně přinášely oslavné články na adresu generálů a státníků na obou stranách. Přestože před pár lety je horečně urážely. Deník Times: „*Zdá se, že ze strany prezidenta Lincolna je cítit snaha o smíření poražených spoluobčanů. Pod vedením pana Sewarda, který se ve vládě chvályhodně vyznamenal svými umírněnými radami, může mírnými opatřeními obnovit klid a snad ještě před vypršením svého funkčního období do jisté míry uklidnit nepřátelství, které vyvolala tato léta války.*“³⁰² Následně se veřejné mínění začalo přiklánět spíše na stranu Severu, což měli za následek tragické dubnové události.³⁰³

Nový britský velvyslanec ve Washingtonu Frederick Bruce napsal 16. května do Londýna zprávu o amerických přípravách na žádost o odvolání válečných práv a vypořádání se s konfedačním křižníky, které se stále nacházely v neutrálních přístavech.³⁰⁴ Dle jeho názoru, kdyby Velká Británie jednala s předstihem, mohlo by to dopomoci pozitivnímu vnímání ve Spojených státech. Russell 30. května informoval Cowleyho, že je nutné uznat konec konfliktu. O tři dny později, bez dohody s Francií, informoval admirality, že válka je u konce a připojil nařízení pro zacházení s jižanskými loděmi. Téhož dne zaslal depeši Brucovi do Washingtonu, kde uznal: „*Znovunastolení míru na celém území, které Spojené státy před začátkem občanské války nerušeně vlastnily.*“³⁰⁵ Velká Británie se dokázala zejména v prvních dvou kritických letech vyhnout zapojení do války. Po odeznění intervenční krize na podzim roku 1862, již nenastalo žádné vážné uvažování o zapojení se do konfliktu. Obavy z otrockého povstání

---

³⁰¹ JONES, *Blue and Gray*, s. 318–319.

³⁰² CAMPBELL, s. 249.

³⁰³ Ve Fordově divadle byl 14. dubna 1865 spáchán atentát na prezidenta Lincolna. Ve stejný den byl ve svém domě napaden Seward, který vyvázl s vážnými reznými ranami na krku a obličeji. FRY, s. 251–252.

³⁰⁴ Lyons byl od konce roku 1864 stále vážněji nemocný a nemohl plně vykonávat svůj úřad. JENKINS, *Lord Lyons*, s. 367.

³⁰⁵ PREST, John, *Lord John Russell*, London 1972, s. 399.

na Jihu se brzy ukázaly, jako přehnané a zbytečné. Výstavba konfедераční lodí v britských neutrálních přístavech sice na čas vedla k vyhrocení vzájemných vztahů s Uníí, ale nehrozila přerůst ve větší krizi. Poslední pokusy Roebucka s Lindsayem v parlamentu, nebo samotné Konfederace s návrhem o zrušení otroctví, již neměly žádnou šanci na úspěch. Palmerstonův kabinet byl už plně rozhodnut vyhnout se jakémukoliv zprostředkování. Londýnská vláda si tak během čtyř letého období udržela svou neutralitu, přestože si obě zneprátelené strany nárokovaly její sympatie a podporu.³⁰⁶

---

³⁰⁶ BOURNE, *Britain and the Balance*, s. 286–289.

7 ZÁVĚR

V Americké občanské válce se nebojovalo pouze za územní zisky ve Virginii, nebo Pensylvánii, ale také o podporu Velké Británie. Konfедераční státy udržovaly s londýnskou vládou sice neoficiální, nicméně stabilní vazby. Jejich hlavním cílem bylo oficiální uznání ze strany evropské mocnosti. Snažily se proto Londýnu vyjít vstříc v otázce Pařížské deklarace, nebo nabídnout budoucí obchodní výhody. Jižanská strategie *King Cotton* měla donutit evropské mocnosti uznat a vojensky podpořit Konfederaci. Její účinnosti však závisela na bavlněném monopolu Jihu, který se ukázal, jako neefektivní. Sklady ve Velké Británii byly v době vypuknutí konfliktu přeplněné a britský trh se dokázal nastalé situaci rychle přizpůsobit nalezením nových dovozních oblastí. Často se také v parlamentu objevoval názor, že levnější pro státní pokladnu by byla podpora průmyslových bavlnářských center postižených blokadou než financovat válku s Uníí.

Mnohem problematičtější byly od počátku vztahy mezi Velkou Británií a Uníí. Ty měly negativní dopad na vzájemná jednání a hrozily přerůst ve větší krizi. Příčinou byla Sewardova nátlaková politika. Unijní ministr zahraničí od vypuknutí konfliktu dával na vědomí, že každý pokus o zahraniční intervenci bude považován za nepřátelský akt. Roli také hrála vzájemná podezřívavost a obviňování na obou stranách. Ve Velké Británii byl Seward považován za válečného štváče, který si válkou s evropskou velmocí přeje sjednotit americký národ. Na druhé straně ve washingtonské vládě převládalo přesvědčení, že ostrovní velmoc si přeje trvalé rozdělení Spojených stát, ze kterého by měla vlastní profit. S odstupem času se ukázalo, že Sewardova politika měla smysl. Evropské diplomati si po jeho výrocích byli vědomi, že většina forem zprostředkování bude Severem rázně odmítnuta, což většinu z nich od dalšího uvažování o intervenci odradilo.

Zprávy o zajetí konfедераčních komisařů Masona a Slidella na palubě parníku Trent zvýšily reálnou možnost zapojení Velké Británie do přímého konfliktu. Urážka britské cti vyvolala bouřlivou reakci v britské společnosti. Londýnský kabinet byl proto nucen bezodkladně jednat. Narychlo připravená depeše působila značně útočně vůči Severu a jen díky intervenci královské rodiny byla pozměněna do diplomatičtější podoby. Ačkoliv se Velké Británii na konci listopadu 1861 objevovaly hlasy, které vyzývaly k přípravám na střet s Uníí, ve skutečnosti Trentská aféra nikdy nehrozila přerůst ve válečný konflikt. Seward si uvědomoval vážnost krize, kterou washingtonská vláda ani neměla na svědomí. Spojené státy si v dané chvíli nemohly dovolit vést válku s Jihem a

zároveň i jednou z evropských mocností. Z tohoto hlediska bylo tedy dopředu rozhodnuto, že Unie bude muset Velké Británii ustoupit. Jisté váhání a zdržování unijních politiků mělo příčinu pouze ve snaze zachovat si důstojnost před veřejností na Severu.

Nejvýznamnější ohrožení britské neutrality v americké občanské války nakonec přišlo z řad čelních představitelů londýské vlády. Na začátku srpna 1862 Gladstone, Russell i Palmerston postupně změnili svá přesvědčení o dalším přístupu k americkému konfliktu. Důvodů pro náhlou politickou změnu bylo více. V britský průmyslových centrech se začaly v průběhu roku citelně jevit důsledky unijní blokády. Ačkoliv situace nebyla zcela kritická, měla konkrétní dopad na britskou vládu. V tomto ohledu je nutné zohlednit kontext tehdejšího vnímání občanské války na britských ostrovech. Drtivá část veřejnosti i politiků nevěřila v naději ani jedné strany na celkové vítězství v konfliktu. Veškeré lidské i ekonomické ztráty se tak v očích Britů zdály naprosto zbytečné. Od jara 1862 ke všemu přicházely zprávy o plánované Proklamaci o emancipaci otroků. V její spojitosti se jevila reálná otázka možného povstání otroků na Jihu, které by mělo vážné důsledky pro britské zájmy v této oblasti. Připočít se určitě musí i narůstající tlak během roku 1862 ze strany francouzského císaře i z řad jižanských podporovatelů v parlamentu. V neposlední řadě tu byla velmocenská politika Velké Británie. Palmerston byl několikrát obviněn, že v soukromých rozhovorech naznačil přání mít rozdělené Spojené státy.³⁰⁷ Přestože v oficiální korespondenci tuto tezi nikdy otevřeně nenapsal, je pravděpodobné, že ovlivňovala jeho budoucí politická rozhodnutí. Hlavním dlouhodobým cílem britského premiéra bylo udržení dominantního mezinárodního postavení Velké Británie. Trvalá secese jižních oblastí a vytvoření dvou nových státních útvarů by oslabily vzrůstající sílu Spojených států. Zároveň by umožnily evropským velmocem využívat jejich neshody pro vlastní prospěch, ať už v ekonomické či velmocenské sféře. Lze tedy předpokládat, že obvinění, kterým čelil Palmerston se zakládaly na pravdě. Tento názor podporují i někteří autoři zabývající se britsko-americkými vztahy v tomto období, jako například Crook, Adams, nebo Jones.

Postupem času se stále více ukazovalo, že hlavním zastáncem intervence je britský ministr zahraničí. Russellův původní plán počítal se zprostředkováním na základě podmínky legitimního uznání Konfederace. Pokud by Sever nabídku odmítl, měly velmoci uznat legitimitu Jihu. Bylo však naprosto zřejmé, že Washington takovou nabídku nikdy nepřijme a že uznání Konfедераčních států téměř jistě povede k válce.

---

³⁰⁷ BRAUN, s. 8.

Londýnská vláda by se tak dostala do nezáviděníhodné pozice. Na jednu stranu se dalo předpokládat rychlé prolomení unijní blokády královským námořnictvem a návrat vytoužených dodávek bavlny. Na druhé straně Velká Británie by se postavením na stranu otrokářského Jihu vzdala svých hodnot, které tradičně hájila a snažila se je dlouhodobě prosazovat. V případě vstupu do války se Londýn dále vystavoval případné hrozbě ztráty Kanady, která byla z bezpečnostního hlediska velmi obtížně hájitelná.

Když se proti návrhu vyslovila většina zbylých členů londýnského kabinetu, Russell předělal původní plán na pouhou žádost o příměří, přestože si uvědomoval, že Unie nepřijme ani takto strukturovaný návrh. Lze jen těžko určit, zda ho k takovému pokusům vedla arogance, upřímná touha ukončit americký konflikt, nebo jen snaha získat uznání Evropy. Během jednání o francouzském plánu společného zprostředkování v listopadu 1862 se Palmerston nakonec přiklonil ke zbytku kabinetu vyslovující se proti návrhu. Britský premiér byl původně zastáncem intervence, okolnosti ho však znejistily a pomalu se od plánu vzdaloval. Jeho jednání na zmiňovaném zasedání spíše naznačovalo snahu udržet si přízeň svých ministrů a jednotu vládního kabinetu.

Selhání intervenčních snah na podzim roku 1862 mělo více příčin. Jednou z hlavních byla obava o bezpečnost Kanady. Obrana britské kolonie byla velmi zastaralá a nevyhovující. K tomu v ní sloužilo pouze několik tisíc řadových vojáků. Vysílání posil ze vzdálené Velké Británie bylo značně nákladné a časově náročné, obzvláště v zimních měsících. To byl také jeden z hlavních důvodů, proč ministr války Lewis vehementně odporoval přijetí intervenčních návrhů. Dalším z faktorů byla nedostatečná podpora ze strany velmocí. V době, kdy byla londýnská vláda nejvíce nakloněna zprostředkování se Francie zmítala ve vnitropolitické krizi a nevyjádřila jasný souhlas s britským návrhem. Když se situace Napoleona III. pro podpoření návrhu znovu zlepšila, byla již britská vláda v nejistotě.

Ruskou účast podporovala zejména královna Viktorie a později i Palmerston, nejistý si možným úspěchem zásahu do občanské války. Car byl však po celou dobu konfliktu pevným zastáncem Unie a o návrhu zvýhodňující Konfederaci nechtěl vůbec jednat. Otázka otroctví měla na odmítnutí zprostředkování zajisté také vliv, uznání Konfederace by zaručeně vedlo k odporu části britského obyvatelstva. Nicméně lze předpokládat, že tento vliv nebyl tak velký, jak mu je často přisuzován. Je možné konstatovat, že pokud by ostatní okolnosti byly příhodné pro britskou intervenci, hospodářské a velmocenské zájmy by převážily morálnost otázky otroctví. Dalším

důležitým aspektem byla Sewardova politika prosazovaná od počátku konfliktu. Ta nenechávala žádný manévrovací prostor pro přijetí zprostředkování ze strany Unie, kromě toho, který by vedl ke znovusjednocení. Americký ministr zahraničí tak nedával Britům moc velké pole působnosti v otázce intervence.

Udržení britské neutrality během interveční krize na podzim roku 1862 mělo klíčový dopad na vývoj amerického konfliktu. Pro Konfederaci to znamenalo konec největší a zároveň poslední šance na přímé britské zapojení do Americké občanské války. Zároveň jižanským státům zmařilo možnost obrátit vývoj války ve svůj prospěch. Unie tím uspěla ve své snaze udržet evropské velmoci mimo konflikt a mohla tím pádem zužitkovat svůj nesporný vojenský potenciál pro konečné vítězství v následujících letech.

8 POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA

8.1 Vydané prameny

British and Foreign State Papers 1862–1863, vol. LIII, London 1868.

FORD, Worthington, Chauncey (ed.), *A Cycle of Adams Letters 1861–1865*, vol. I, Boston 1920.

GOOCH, George Peabody (ed.), *The Later Correspondence of Lord John Russell, 1840–1878*, London 1926.

Harrison, James (ed.), *Correspondence with Mr. Mason Respecting Blockade and Recognition of the Confederate States. Great Britain Foreign Office*, London 1863.

MASON, Virginia (ed.), *The Public Life and Diplomatic Correspondence of James M. Mason*, Roanoke 1903.

NEWTON, Thomas Legh (ed.), *Lord Lyons a Record of British Diplomacy*, London 1913.

PALMER, Beverly Wilson (ed.), *The Selected Letters of Charles Sumner*, vol. II, Boston 1990.

Papers Relating to Foreign Affairs 1861, Washington, 1861.

Papers Relating to Foreign Affairs 1862, Washington 1862.

Papers Relating to Foreign Affairs 1863, Washington 1863.

8.2 Periodika

Fraser's Magazine.

Richmond Enquirer.

Saturday Review.

Spectator.

The New York Herald.

8.3 Literatura

ADAMS, Charles Francis, *The Trent Affair*. In: *American Historical Review* 17, 1912, 3, s. 540–562.

ADAMS, Ephraim Douglass, *Great Britain and the American Civil War*, vol. I-II, New York 1925.

ALLEN, Henry Canbrook, *Great Britain and the United States: a history of Anglo-American relations (1783-1952)*, New York 1955.

ASHLEY, Evelyn, *Life of Viscount Palmerston, 1846–1865*, vol. II, London 1876.

BAXTER, James, *Papers Relating to Belligerent and Neutral Rights, 1861–1865*. In: *The American Historical Review* 34, 1928, 1, s. 77–91.

BECKLES, Wilson, *John Slidell and the Confederates in Paris*, London 2021.

BERWANGER, Harley Eugene, *The British Foreign Service and the American Civil War*, Lexington 1994.

BIGELOW, John, *Retrospections of an Active life*, New York 1903.

BLAIR, William, *Lincoln's Proclamation: Emancipation Reconsidered*, Chapel Hill 2009.

BOURNE, Kenneth, *Britain and the Balance of Power in North America, 1815–1908*, California 1967.

BOURNE, Kenneth, *British Preparations for War with the North, 1861–1862*. In: *The English Historical Review* 76, 1961, 301, s. 600–632.

BLACKETT, Richard, *Divided Hearts*, Baton Rouge 2001.

BRAUN, Lindsay Frederick, *The Roebuck Motion and the Issue of British Recognition of the Confederate States of America*. In: *Historical Journal* 17, 1997, s. 1–18.

BRAUER, Kinley, *British Mediation and the American Civil War: A Reconsideration*. In: *The Journal of Southern History* 38, 1972, 1, s. 49–64.

BRAUER, Kinley, *The Slavery Problem in the Diplomacy of the American Civil War*. In: *Pacific Historical Review* 46, 1977, 3, s. 439–469.

BROŽ, Ivan, *Hvězdy proti hvězdám: Americká občanská válka 1861–1865*, Praha 2009.

CAMPBELL, Duncan Andrew, *English Public Opinion and the American Civil War*, Rochester 2003.

- CARROL, Francis, *Diplomats and the Civil War at Sea*. In: *Canadian Review of American Studies* 40, 2010, 1, s. 117–130.
- CASE, Lynn Marshall, WARREN, Spencer Frank, *The United States and France: Civil War Diplomacy*, Philadelphia 1970.
- COOK, Adrian, *The Alabama Claims: American Politics and Anglo-American Relations, 1861–1872*, New York 1975.
- CROOK, David Paul, *Diplomacy during the American Civil War*, New York 1975.
- CROOK, David Paul, *The North, the South, and the powers 1861-1865*, New York 1974.
- DONALDSON, Jordan, EDWIN, Pratt, *Europe and the American Civil War*, Boston 1931.
- DOYLE, Don, *The Cause of All Nations: An International History of the American Civil War*, New York 2014.
- EWAN, Christopher, *The Emancipation Proclamation and British Public Opinion*. In: *The Historian* 67, 2005, 1, s. 1–19.
- FERGUSON, Niall, *Britské impérium: Cesta k modernímu světu*, Praha 2016.
- FERRIS, Norman, *Desperate Diplomacy: William H. Seward's Foreign Policy, 1861*, Tennessee 1976.
- FERRIS, Norman, *The Trent Affair: A Diplomatic Crisis, 1861*, Tennessee 1977.
- FITZMAURICE, Edmond, *The Life Of Granville George Leveson Gower*, Montana 2005.
- FONER, Sheldon Philip, *British Labor and the American Civil War*, New York 1981.
- FOREMAN, Amanda, *A World on Fire: Britain's Crucial Role in the American Civil War*, New York 2012.
- FRY, Joseph, *Lincoln, Seward, and US Foreign Relations in the Civil War Era*, Kentucky 2019.
- FULLER, Howard, *Clad in Iron: The American Civil War and the Challenge of British Naval Power*, Praeger 2007.

- GAWALT, Gerard, *Clashing Dynasties: Charles Francis Adams and James Murray Mason in the Fiery Cauldron of Civil War*, New York 2015.
- GEORGE, David, *John Baxter Langley: Radicalism, Espionage and the Confederate Navy in Mid-Victorian Britain*. In: *Journal for Maritime Research* 19, 2018, 2, s.121–142.
- GINZBERG, Eli, *The Economics of British Neutrality during the American Civil War*. In: *Agricultural History* 10, 1936, 4, s. 147–156.
- GOLDER, Frank Alfred, *The Russian Fleet and the Civil War*. In: *The American Historical Review* 20, 1915, 4, s. 801–812.
- GRAEBNER, Norman Arthur, *Northen Diplomacy and European Neutrality*. In: DONALD, Herbert David (ed.), *Why the North Won the Civil War*, New York 2015, s. 58–80.
- HERNON, Joseph, *British Sympathies in the American Civil War: A Reconsideration*. In: *The Journal of Southern History* 33, 1967, 3, s. 356–357.
- HORTON, James, *Hard Road to Freedom: The Story of African America*, New Brunswick 2001.
- JENKINS, Brian, *Britain and the War for the Union*, Montreal 1974.
- JENKINS, Brian, *Lord Lyons: A Diplomat in a Age of Nationalism and War*, Montreal 2014.
- JONES, Devereux Wilbur, *The British Conseravatives and the American Civil War*. In: *American Historical Review* 58, 1953, 3, s. 527–543.
- JONES, Howard, *Blue and Gray diplomacy: a History of Union and Confederate Foreign Relations*, Chapel Hill 2010.
- JONES, Howard, *Union in Peril: the Crisis Over British Intervention in the Civil War*, Carolina 2012.
- JOYCE, Davis Dean, *Pro-Confederate Sympathy in the British Parliament*. In: *Social Science* 44, 1969, 2, s. 95–100.

KINSER, Brent, *The American Civil War in the Shaping of British Democracy*, Routledge 2016.

KREIN, David, *The Last Palmerston Government: Foreign Policy, Domestic Politics, and the Genesis of Splendid Isolation*, Iowa 1978.

LEADER, Robert Eadon, *Life and Letters of John Arthur Roebuck, With Chapters of Autobiography*, Whitefish 1897.

LESTER, Richard, *Confederate Finance and Purchasing in Great Britain*, Charlottesville 1975.

LINDSAY, Bill, *William Shaw Lindsay: Victorian Entrepreneur*, Stroud 2023.

LORIMER, Douglas, *The Role of Anti-Slavery Sentiment in English Reactions to the American Civil War*. In: *Historical Journal* 19, 1976, 2, s. 405–420.

MAHIN, Dean, *One War at Time: The International Dimensions of the American Civil War*, Virginia 2000.

MAREŠ, Petr, *Prezidenti Spojených států*, Praha 1994.

MERLI, Frank, *Great Britain and the Confederate Navy, 1861–1865*, Bloomington 1971.

MERLI, John Frank, *The Alabama, British Neutrality, and the American Civil War*, Bloomington 2004.

MERLI, John Frank, WILSON, Theodore, *The British Cabinet and the Confederacy*. In: *Maryland Historical Magazine* 65, 1970, s. 242–260.

MELTON, Maurice, *The Confederate Ironclads*, New York 1968.

MILNE, Taylor, *The Lyons-Seward Treaty of 1862*. In: *The American Historical Review* 38, 1933, 3, s. 511–525.

MORLEY, John, *The Life Of William Ewart Gladstone*, vol. II, London 1903.

MYERS, Philip, *Caution and Cooperation: The American Civil War in British-American Relations*, Ohio 2008.

OPATRŇÝ, Josef, *Válka Severu proti Jihu*, Praha 2017.

- OWSLEY, Frank Lawrence, *King Cotton Diplomacy: Foreign Relations of the Confederate States of America*, Tuscaloosa 1931.
- OWSLEY, Harriet Chappel, *Henry Shelton Sanford Papers*, Nashville 1960.
- PERAINO, Kevin, *Lincoln in the World: The Making of a Statesman and the Dawn of American Power*, New York 2013.
- PLATT, Desmond, *Finance, Trade and Politics in British Foreign Policy, 1815-1914*, London 1968.
- POAST, Paul, *Lincoln's Gamble: Fear of Intervention and the Onset of the American Civil War*. In: *Security Studies* 24, 2015, 3, s. 502–527.
- PREST, John, *Lord John Russell*, London 1972.
- REID, Robert, *William E. Gladstone's 'Insincere Neutrality' During The Civil War*. In: *Civil War History* 15, 1969, 4, s. 293–307.
- REID, Stuart Johnson, *Lord John Russell*, London 1895.
- SAINLAUDE, Stève, *France and the American Civil War: A Diplomatic History*, Chapel Hill 2019.
- SALTER, William, *The Life of James W. Grimes*, New York 1876.
- SEARS, Louis Martin, *A Confederate Diplomat at the Court of Napoleon III*. In: *The American Historical Review* 26, 1921, 2, s. 255–281.
- SIDEMAN, Belle Becker, *Europe Looks at the Civil War*, London 1960.
- BULLOCH, James Dunwoody, *The Secret Service of the Confederate States in Europe*, New York 1884.
- VANAUKEN, Sheldon, *The Glittering Illusion: English Sympathy for the Southern Confederacy*, London 1988.
- VOURI, Michel, *The Pig War: Standoff at Griffin Bay*, Griffin Bay 1999.
- WALPOLE, Spencer, *The Life of Lord John Russell*, vol. II, London 2008.
- WARREN, Gordon, *Fountain of Discontent*, Boston 1981.

8.4 Internetové zdroje

<https://hansard.parliament.uk/>

9 RESUMÉ

In response to the American Civil War, Her Majesty's Government declared neutrality on 14 May 1861. This proclamation was mainly to protect British commercial interests, in response to President Jefferson Davis' Letters of marque and Abraham Lincoln's blockade proclamation. In the North, the proclamation was received with great suspicion. In Seward's eyes, it was only the first step with official recognition of the Confederacy, something he suspected the government in London of doing. In general, their relations were strained. The American Secretary of State often resorted to threats to keep the powers out of the conflict. In the British Isles on the other hand, Seward was seen as a warmongering politician who is trying to unite his own nation by stirring up conflict with a European country.

In the summer of 1861, both North and South came very close to recognizing at least the integrity of the Paris Declaration of 1856. It guaranteed the rights of international trade. Washington attempted to accede to the entire Declaration, but this was eventually rejected by the British government. Acceding to the first point might have forced Great Britain to suppress the South's private war vessels as a consequence of engaging in civil war on the Union side. Conversely, the Confederates' acceptance of the Second and Third Amendments prevented the Charleston British Consul Robert Bunch's contact with President Davis from becoming public. Bunch's correspondence was intercepted by Union troops creating a crisis between the Union and the North. However, the whole affair was eventually settled down without much difficulties so further escalation between the nations was prevented.

In early November 1861, Confederate commissioners James Murray Mason and John Slidell were captured aboard the British steamer Trent. This unlawful action of Union Captain Wilkes began a great wave of public resentment against the North in Great Britain. A very offensive-sounding dispatch from the British government to Washington was edited at the last moment after the intervention of the royal family. Nevertheless, war began to be contemplated very seriously in the British Isles. In the North, the capture of the Southern emissaries was received as a great victory. Seward, however, was aware of the consequences this event might have in Great Britain and pressed the Washington government to release the men. This did indeed happen on January 8, 1862. The delay

was mainly due to a attempt to prevent any undesirable disapproval of the people from the northern states.

During the first half of 1862, pressure from Southern sympathizers in the British Parliament and from the French Emperor on Palmerston's cabinet was mounting. Lindsay, the great shipping magnate, went to Paris to negotiate with Napoleon III about the possibility of joint action on the American question. Although they agreed at first, the British government had no sympathy for Lindsay's efforts and refused to negotiate with him. His efforts directly in the British Parliament were similarly denied. Change eventually came directly from the most senior officials of Her Majesty's Government.

From August 1862 onwards, there was a gradual change in the view of the leaders of the British government about possible mediation in the American Civil War. Gladstone, Russell, and subsequently Palmerston, were now leaning towards the possibility of intervention. The goal was to be a cease-fire followed by a permanent partition and recognition of the Confederacy. Fortunately for the North, there was an internal political crisis in France at this time that made it impossible for Napoleon III to deal with the American conflict just then. The plan was also opposed by the rest of the British cabinet, led by Secretary of War Lewis. He objected mainly on the grounds that there was no chance of the Union agreeing to such a proposal. Recognition of the South would almost certainly result in war and would seriously threaten British Canada. There was also a problem in the moral aspect of the matter. Great Britain's long struggle against slavery would hardly be for the recognition of the slave South. Gradually, even Palmerston turned away from the intervention plan and all seemed to be lost. Meanwhile, the crisis in France was over, and on November 10, 1862, the official French proposal for joint mediation arrived. In the ensuing deliberations, Palmerston reluctantly had to endorse Lewis and the rest of the cabinet against the proposal. A negative reply was sent to Napoleon III on 13 November, and the crisis ended. The British government subsequently never seriously considered intervening in the American Civil War again. The last attempts by Southern sympathizers Lindsay and Roebuck ended in bitter failure. The construction of Confederate warships still aroused passions among British and Union politicians in 1863, yet it did not threaten to escalate in to a major crisis.

The intervention crisis was meaning the last and greatest opportunity for British engaging in the conflict. In the end, however, Britain again declared neutral stance in the

American conflict. The Confederacy was forced to turned efforts to seek help from Europe only on France and lost its best hope of turning the tide of the war in its favor. The Union, on the other hand, was able to keep the European powers out of the conflict and capitalize superiority in final victory.